

I Mahusay a Baheta tungkul ni Jesu Cristo a nisulat ni Mateo

Tu Lista Du Apo-apo Ni Jesus

¹ Saye i listaa du apo-apo ni Jesu Cristo a gébwat ta lahi ni Dabid, a lahi be ni Abraham.

² Ti Abraham i ama ni Isak; ti Isak i ama ni Hakob, a siya man dén i ama de Huda a pépétwadi.

³ Ti Huda i ama ni Pares sakay ni Sara (ti Tamar i ina de). Ti Pares i ama ni Esrom, éy ti Esrom éy ama ni Aram. ⁴ Ti Aram i ama ni Aminadab; ti Aminadab i ama ni Nason; ti Nason i ama ni Salmon; ⁵ Ti Salmon i ama ni Boos (ti Rakab i ina na). Ti Boos i ama ni Obed (ti Rut i ina na). Ti Obed i ama ni Hese, ⁶ at ti Hese i ama ni Hari Dabid.

Sakay ti Dabid i ama ni Solomon (tu ina na éy tu dati a asawa ni Urias). ⁷ Ti Solomon i ama ni Roboam; ti Roboam i ama ni Abias, at ti Abias i ama ni Asa. ⁸ Nadid, ti Asa i ama ni Hosapat; éy ti Hosapat i ama ni Horam, a siya i ama ni Osias. ⁹ Ti Osias éy siya i ama ni Hotam, a ama man dén siya ni Akas; at ti Akas i ama ni Esekias. ¹⁰ Ti Esekias i ama ni Manases; ti Manases i ama ni Amos, a siya i ama ni Hoseas. ¹¹ Ti Hoseas i ama de Hekonias a pépétwadi. Nadid, saya tu panahun a nipéngiagton du Judeo ta Babilonia.

¹² Nadid, to kéagton de ta Babilonia, éy naging anak ni Hekonias ti Salatiel. Sakay ti Salatiel i ama ni Sorobabel. ¹³ Ti Sorobabel i ama ni Abiud, a siya i ama man dén ni Eliakim; at ti Eliakim i ama ni

Asor. ¹⁴ Ti Asor i ama ni Sadok; ti Sadok i ama ni Akim; ti Akim i ama ni Eliud. ¹⁵ Ti Eliud i ama ni Eleasar; ti Eleasar i ama ni Matan, a siya i ama ni Hakob. ¹⁶ Sakay ti Hakob i ama ni Hose a asawa ni Maria. Ey siya i ina ni Jesus a ngéngahinan de a Cristo.

¹⁷ Samakatuwid, éy sapulu éy ta épat a salin a lahi sapul ni Abraham a hanggan ni Dabid. Sakay sapulu be éy ta épat a salin sapul ni Dabid a hanggan ta panahun a niagton side ta Babilonia. Sakay sapulu be éy ta épat a salin sapul to kéagton de ta Babilonia a hanggan ni Cristo.

To Nipéngienak Ni Jesus

¹⁸ Nadid, kona se i pinéngienaka ni Jesu Cristo. Ti Maria a ina na, sakay ti Hose, éy nagkasundu dén side a magasawa. Pero bagu side nagagum, éy méngilog dén ti Maria. (Saya i gimet na Banal a Espiritu.) ¹⁹ Ey ti Hose a maging asawa na, pékabaheta na a méngilog dén siya, éy talaga na siya a hiwalayan, pero lihim san, monda éwan masanike ti Maria ta harap na banuwan. Mahusay tu ugali ni Hose. ²⁰ Nadid, pégisip-isip na pabi ta éya, éy nipatagenép diya i esa a anghel, a kinagi na kan diya, a “Hose, diyan ka méganteng. Tulosén mo san a asawan ti Maria, dahilan i ilog naa éy gimet ina na Banal a Espiritu. ²¹ Magenak siya ta lélake. Ey ta pégenak na,” kagi na, “éy ngahinan mo siya ni Jesus, da siya ngani i méngiligtasa du sakup na a tolay ta kasalanan de.”

²² Nadid, nanyari ya de Maria, a monda matupad tu nipekagi na Panginoon to purupeta to araw. I kinagi naa, éy ²³ “Mangilog i esa a madiket,

a tulos magenak siya ta lélake; Sakay ngahinan de siya a Manwel.” (I kahulugen na éya, éy “Kaguman tam i Diyos.”)

²⁴ Nadid, kélukag ni Hose, éy sinunud na tu utus diya no anghel, a pinakasalan na ti Maria. ²⁵ Pero éwan na siya inadenean a hanggan éwan linumwas tu anak. Ey to kéenak na, éy nginahinan na ta Jesus.

2

Kébisita Du Matalinung

¹ Nadid, nienak ti Jesus ta Betlehem ta Hudea to panahun ni Hari Herod. Ey to nikeenak na dén, éy dinumemét ta Jerusalem i sénganya a Matalinung a lélake, a gébwat side ta sikatan. ² Nagpakipakelagip side a kinagi de, a “Ahe tu nienak a hari kan na Judeo? Da neta me ta sikatan a linumitaw tu biton a tanda no nikeenak na. Kanya inumange kame se a sumamba kame diya.”

³ Nadid ti Hari Herod, pékabaheta na ta éya, éy naligalig siya, éy kona be du tolay ta Jerusalem. ⁴ Kanya pinapisan na du mataas a padi sakay du maistu ta rilihyon, a nipakelagip na dide éng ahe kan ienak tu tiniyak dén na Diyos a tagapagligtas. ⁵ Ey kinagi de diya, a “Ienak kan siya ta Betlehem ta Hudea; tukoy me ya, da saye tu nisulat du purupeta:

⁶ ‘Sikam a taga Betlehem, lalo a tanyag i banuwan moya kesira du iba a banuwan ta Hudea, da ienak sina i esa a lélake a mataas, a siya i mamahala du étanan a sakup ko a tolay a Israel.’ ”

⁷ Nadid, pékabati ni Hari Herod ta éya, éy ni-pauwet na ta lihim du Matalinung, a monda ipake-lagip na dide éng nikésiya linumitaw to biton dide. ⁸ Sakay tulos pinéglakad na side ta Betlehem, a pinagbilinan na side a kinagi na, a “Ikad moy dén ahayukén moy tu anak. Ey péketa moy diya,” kagi na, “éy ikagi moy diyakén, a monda makaangeék be sa a sumamba diya.”

⁹ Nadid, pékabati de to bilin no hari, éy néglakad dén side. Ey tu biton a neta de a linumitaw to éya éy neta de man dén. Tulos inunonod de a hanggan hinumintu to némo no édsean no anak. ¹⁰ Ey mésahat du Matalinung to péketa de to biton. ¹¹ Ey késdép de to bile, éy neta de de Maria a patena, éy linumuhud side a sinumamba to anak. Sakay inukad de tu kébil de, a inatdinan de tu anak ta kaluub--gintu, sakay kamangyan, sakay pulurida i niatéd dia. ¹² Ey nadid, to késoli du Matalinung ta banwan de, éy dinumiman side ta iba dén a dilan, da pinékgagian dén side na Diyos to tagenép de a diyan side magsoli ni Herod.

Kéginan De a Tamo Ta Egipto

¹³ Nadid, to kéhektat dén du Matalinung, éy nipatagenép ni Hose i esa a anghel a gébwat ta Panginoon. Kinagi na kan diya, a “Umikat ka dén, Hose, a kébilén mo agad di patenaa ta Egipto. Sakay diyan kam sa huméhektat hanggan éwan ko kagin diko, da ahayukén ni Herod i anaka a bunon na.” ¹⁴ Nadid, pékabati ni Hose ta éya, éy inumikat siya agad, éy to kélép be san a éya éy ginuminan dén side a mététena, a inumange side ta Egipto.

15 Ey édsa sa side a négiyan a hanggan to nimate ni Hari Herod.

Nanyari ya a monda matupad tu nipekagi na Panginoon to purupeta to araw, a “Utusan ko tu anak ko, a paluwasén ta Egipto.”

Ipabunu Ni Herod Du Anak a Lélake

16 Nadid ti Herod, pékapospos na a linoko siya du Matalinung, éy méiyamut siya a tahod. Kanya nipabunu na du étanan a anak a lélake ta Betlehem, sakay ta palebut na Betlehem. Nipabunu na du étanan a anak a mabulol, a hanggan du te idad ta éduwa a taon. Da éduwa dén a taon i nakalipasa sapul to nipaketa de to biton a tanda. I isipa ni Herod éy ipabunu na maka ti Jesus a anak.

17 Kona sa éy natupad ngani dén tu kinagi ni Purupeta Heremias to araw, a

18 “Mabati ta banuwan na Rama i mégsésangitén a mégsésangitén. Du apo ni Rakel a bébe, éy pégsangitan de du anak de. Sala de a wile-wilen side, da pate dén du anak de.”

Késoli De a Gébwat Ta Egipto

19 Nadid, to nimate ni Herod, éy nipatagenép tu anghel ni Hose, a kinagi na kan, a ²⁰ “Hose, uméngkat ka dén, a sumoli kam dén a mététena ta banuwan na Israel, da minate dén tu hari a gustu na a ipabuno tu anak moy.” ²¹ Nadid, pékabati ni Hose ta éya, éy inuméngkat dén siya, a tulos nagsoli dén side a mététena ta Israel.

²² Pero pékabaheta ni Hose a ti Arkelao i hari dén ta Hudea, a siya i kapalit no ama na a Herod, éy méganteng siya a umange sa. Ey huway siya

a pinékgagian na Diyos to tagenép na, kanya inumange side ta Galilea. ²³ Ey mégiyan sa side ta banuwan na Nasaret. Ey dahil ta éya, éy natupad tu nihula du purupeta to araw, a kinagi de a taga Nasaret kan tu tiniyak na Diyos a maghari ta mundua.

3

Tu Pégtoldu Ni Juan a Mégbinyag

¹ Nadid, ta panahun a éya, éy dinumemét ti Juan a Mégbinyag ta ilang a lugar ta Hudea, a nagsapul sa siya a mégtoldu. ² “Magsisi kam a ibutan moy du kasalanan moy,” kagi na, “da adene dén a maghari i Diyos.” ³ Ti Juan i pinékgagiana ni Purupeta Isayas to nipékgagi na to araw, a “Te magpahayag ta ilang a lugar, a i kagi naa du tolay éy dapat maghanda side ta kédemét na Panginoon, a husayén de be i péglakaden na.”

⁴ Nadid, tu badu ni Juan, éy ginamet ta buk na hayup. Sakay tu sinturon na éy katat. I kékanén naa éy pésah sakay pitukan. ⁵ Ey inumange diya du tolay a taga Jerusalem, sakay du taga Hudea, sakay dudu mégiyan ta magdibilew ta Hordan. ⁶ Ey nipagtapat de i étanan a kasalanan de, a tulos bininyagen side ni Juan ta dinuma na Hordan.

⁷ Pero péketa ni Juan ta meadu a Pariseo sakay Saduseo a inumange diya a ipabinyag, éy kinagi na dide, a “Sikam éy magkadukés kam a tolay. Anya i kailangan moya ta éye? Akala moy wade a makaginan kam ta parusa na Diyos? ⁸ Baguén moy pa,” kagi na, “i ugali moya, a patunayan moy a nagsisi kam dén a talaga. ⁹ Diyan kam umasa

a agawén kam na Diyos da apo kam ni Abraham, da éwan ya tu kabuluhan ta Diyos. Da maski di bituae,” kagi na, “éy maari na Diyos a gemtén a maging apo ni Abraham.

¹⁰ “Tandaan moy,” kagi ni Juan, “mara i parusa na Diyos, éy wasay. Ey mehanda dén nadid tu wasay a pagpukan du kayo. Eng mara, sikam éy kayo kam. Ey du étanan a kayo a éwan magbunga ta mahusay a bunga, éy pukanén, sakay ibut ta apoy. ¹¹ Sakén éy binyagen ta kam ta dinom a monda matukuyan kam a pinagsisian moy dén i kasalanan moy. Pero te ménegipo diyakén a dumemét. Eng iparehoék moy diya, éy éwanék tu pasa, da mataas siya diyakén. Siya éy binyagen na kam ta Banal a Espiritu, sakay ta apoy. ¹² Mara,” kagi ni Juan, “i pamuhubaan naa ta tolai, éy bilao. Mara te kébil siya a bilao, monda tapan na tu béges na. Ey tu mahusay a béges, éy iedton na ta bile na, éy tu lupés, éy itutod na ta apoy a éwan maadép.”

Binyagen Ti Jesus

¹³ Nadid, dinumemét ti Jesus a gébwat ta Galilea, a inumange siya ni Juan a ipabinyag. ¹⁴ Ey sésawayén siya ni Juan, a kinagi na, a “Mésanikeék a sakén i magbinyaga diko. Sakén i kailangana a binyagen mo!” ¹⁵ Pero, “Ewan,” kagi ni Jesus. “Saye i dapat a gemtén ta a monda matupad i kaluuben na Diyos.” Ey nadid, to pégkagi ni Jesus ta éya, éy pinumayag ti Juan. ¹⁶ Ey to nipangbinyag na dén ni Jesus, éy inumahawas siya to dinom. Ey minapilak i langet, a tulos neta na i Espiritu na Diyos a dinumibi a koman i dagalan, éy inumapon

diya. ¹⁷ Ey négkagi nadid i boses ta langet, a “Sé' ina i anak ko a mahal, éy méस्याéék diya.”

4

Tu Péngtokso Ni Satanás Ni Jesus

¹ Nadid, tu Banal a Espiritu, éy niange na ti Jesus ta ilang a lugar, a monda tokson siya ni Satanás. ² Ey nagkulasiyon sa ti Jesus ta épatapulu a aldew. Ey mégalép siya. ³ Ey inumange diya ti Satanás, a kinagi na, a “Eng anak ka na Diyos a talaga, éy gamitén mo i kapangyarian mua a paging tinapayén mo di bitoae.” ⁴ Ey mégidel ti Jesus, a kinagi na, a “I kagia ta kasulatan na Diyos, éy éwan san kanén i ikabuhay mia, éng'wan salita be na Diyos i ikabuhaya na tolay.”

⁵ Nadid, niange siya ni Satanás ta paluku no Templo ta Jerusalem. ⁶ “Eng siko i anak na Diyos,” kagi na, “éy tumépduk ka dén. Ewan ka maanya, da i kagia ta kasulatan na Diyos, éy utusan kan na Diyos du anghel na a mangalaga diko. Sakay agawén de ka kan,” kagi ni Satanás, “monda éwan ka mebagsak ta bito.” ⁷ Ey mégidel man dén ti Jesus, a kinagi na, a “I kagi a iba ta kasulatan, éy ‘Ewan maari a puhubaan na tolay i Diyos, éng aguman na.’” ⁸ Nadid, huway a niange siya ni Satanás ta melélangkaw a buked, a nipatan-aw na diya i étanan a banubanuwan ta mundua, sakay tu kayamanan de. ⁹ Sakay kinagi na ni Jesus, a “Iatéd ko diko i étanan a éya, éng dumapa ka san a sumamba diyakén.”

¹⁰ Pero kinagi ni Jesus, a “Umadeyo ka dén, Satanás. Da utus be na kasulatan na Diyos, éy

‘Panginoon mo a Diyos, éy siya san i sambaan mua; éy siya be san i péniwalaan mua.’”

¹¹ Nadid, gininanan siya ni Satanas. Ey dinu-memét sa du anghel diya, a inaguman de siya.

Mégsapul Ti Jesus a Mégtoldu

¹² Nadid, pékabaheta ni Jesus a nipihesu dén ti Juan, éy nagsoli siya ta Galilea. ¹³ Ewan dén siya négiyan ta Nasaret, éng'wan ta Kapernaum dén. I éya a banuwan éy édse ta digdig na diget, ta pag-itan na Sabulon éy ta Neptali. ¹⁴ Nanyari ya a monda matupad tu nihula ni Purupeta Isayas:

¹⁵ “Du taga Sabulon sakay du taga Neptali, éy side du édse ta adene na diget, to dibilew na Hordan. Sakay du éwan Judeo a mégiyan ta Galilea. ¹⁶ Side i mégiyan ta kedikléman. Pero meta de i ngéngahinan de a Demlag. Side a mégiyan ta kedikléman a méganteng side ta kamatayan. Ipaliwanag dide na Demlag, da mégiyan dide i Panginoon.”

¹⁷ Sapul ta éya a oras, éy négtétolduén ti Jesus, a kinagi na, a “Magsisi kam a ibutan moy du kasalanan moy, da adene dén a maghari i Diyos.”

Péngakit Ni Jesus Du Epat a Méngikan

¹⁸ To péglakad ni Jesus ta digdig na diget na Galilea, éy neta na i éduwa a lélake a ménggila. Pat-wadi side ti Simon, éy ti Andres. (Tu palayaw ni Si-mon éy ti Pedro.) ¹⁹ Kinagi na dide, a “Kumuyoyog kam diyakén a maging alagad ko. Sapul nadid, éy éwan kam dén mangalap ta ikan,” kagi na, “éng'wan i alapén moya éy tolal a para diyakén.” ²⁰ Ey

pékabati du éduwa ta éya, éy basta gininanan de tu gila de, a kinumuyog side ni Jesus.

²¹ Tulos side a néglakad, éy neta de de Santiago éy ti Juan, a patwadi, a anak side ni Sebedeo. Kaguman de tama de to abeng, a mégayoma side to rambat de. Ey dinulawan side ni Jesus, ²² éy agad de gininanan tu abeng, sakay tama de, a kinumuyog be side ni Jesus.

Mégpahusay Ti Jesus

²³ Nadid, méglebut ti Jesus ta étanan a Galilea, a mégtoldu siya du tolay du kapilya de, sakay mégpahayag siya ta Mahusay a Baheta tungkul ta péghari na Diyos. Sakay pinahusay na be du tolay ta étanan a sakisaket de. ²⁴ Tulos tanyag siya ta étanan a Siria. Kanya niange de diya i étanan a te saket, sakay du te hirap, sakay du hinayup, sakay du mégkaramre, sakay du pile. Ey pinahusay na side a étanan. ²⁵ Ey tinétagubet siya na meaadu a tolay a gébwat ta Galilea, sakay ta Dekapolis, sakay ta Jerusalem, sakay ta Hudea; sakay tolay be a gébwat ta dibilewa na Hordan.

5

Tu Pégtoldu Ni Jesus To Buked

¹ Nadid, péketa ni Jesus du meaadu a tolay, éy nanohobuk siya to buked. Sakay inumeknud sa siya a magtoldu; éy inumadene diya dudu alagad na. ² Saye i péngtoldu naa dide:

Du Masuwerte

³ “Masuwerte du mababa, a Diyos san i asaan dia, da masakup side na kaharian na.

⁴ Masuwerte du mélungkut, da pakasayaén

side na Diyos. ⁵ Masuwerte du magkabait, da atdinan side na Diyos to nipangako na. ⁶ Masuwerte du pumilit a gumamet ta kalu-uben na Diyos, da iatéd dide na Diyos i gustu de. ⁷ Masuwerte du mekagbi, da kagbrian be side na Diyos. ⁸ Masuwerte du méniwala ta Diyos ta matapat, da meta de i Diyos. ⁹ Masuwerte du mégpayo du méglébug, da side i bilang tunay a anak na Diyos. ¹⁰ Masuwerte du lélokón na tolay dahil to péniwala de ta Diyos, da masakup side na kaharian na Diyos.

¹¹ “Masuwerte kam dahil ta péngahew dikam du tolay,” kagi ni Jesus, “sakay ta péngloko de dikam, sakay ta péngupos de dikam a mebuli. O, bagay lélokón de kam da sikam i sakup ko, éy masuwerte kam. ¹² Bagay kona sa, éy dapat masaya kam, da dikél i gantimpala moy ta langet. Da tandaan moy, kona be sa i péngloko de du purupeta a neditol dikam.”

Asen Ey Ta Simbu

¹³ “Sikam a alagad ko, mara sikam i asen ta mundua,” kagi ni Jesus, “da sikam i magpahusay du tolay ta mundua. Pero éng maibut tu asen, a tumablal dén tu sida, éy pakodyan moy a mamasoli to asen na? Ewan dén nadid tu pasa. Kanya ibut san dén a tulos yudakén na tolay.

¹⁴ “Sikam i demlag a magpaliwanag ta tolay ta mundua,” kagi ni Jesus. “Ewan meliso i banuwan a édse ta buked. ¹⁵ Mara, éwan tu mégtab ta simbu a taklében na ta pégtakalan. Eng'wan, iedton na ta lamesa, monda matanglawan du édse ta bile.

¹⁶ Nadid, kona be sa i mahusay a gimet moy; diyan moy iliso. Ipeta moy du tolay i mahusay a ugali moy, monda purién de Tama moy ta langet.

Tungkul Ta Utus Ni Moises

¹⁷ “Diyan moy isipén a inumangeék se a monda paibut ko tu utus ni Moises, sakay tu pégtoldu du purupeta,” kagi ni Jesus. “Ewan! Ewanék se kanya inumange éy paibut ko, éng'wan para ipaliwanag ko ya, sakay ganapén ko. ¹⁸ Da tandaan moy ye: éwan maibut i maski isesa a utus ta libru na Diyos, hanggan éwan maibut i langet éy ta mundua. ¹⁹ Kanya i sindu manglabag ta maski isesa a utus a éye, a itoldu na i kona sa ta tolay, éy siya i mababaa ta kaharian na Diyos. Pero tu manugsug ta utus a éye, a itoldu na i kona sa ta tolay, éy siya i mataasa ta kaharian na Diyos. ²⁰ Da tandaan moy ye: i pégsunud moya ta Diyos, éng koman san i pégsunud du maistu ta rilihiyon sakay du Pariseyo, éy éwan kam makasdép ta kaharian na Diyos.”

Tu Pégtoldu Na Tungkul Ta Kéiyamut

²¹ “Tukoy moy dén i dati a utus,” kagi ni Jesus, “a ‘Diyan ka mémuno, sakay sindu makabuno éy hukumén na huwes.’ ²² Pero nadid i kagin kua dikam, éy tu maiyamut ta kapareho na, éy hukumén siya. Tu mangdusta ta kapareho na, éy bistaan siya. Sakay tu méngkagi ta kapareho na a ‘Luku-luku ka,’ éy meange ta apoy ta impiyerno.

²³ “Kanya éng méngatang ka ta Diyos, sakay maalala mo a te kasalahan ka to kaguman mo, ²⁴ éy ginanan mo pa tu iatang mo ta harap no Templo,

sakay ange ka pa mékipagkasundu diya. Ey nadid, magsoli ka a tulos magatang ka ta Diyos.

²⁵ “Eng te méngiabla diko ta huwes,” kagi ni Jesus, “éy mékipéguhon ka diya hanggan éwan kam pabi humarap ta huwes. Dahilan éng dumemét i oras na asuntu moy, éy iatéd na ka ta huwes, a tulos iatéd de ka ta pulis, a tulos mepihesu ka dén. ²⁶ Eng kona sa, éy éwan ka makaluwas hanggan éwan mo mabayaden i étanan a kasalanan mo.”

I Pégtoldu a Tungkul Ta Péngibébi

²⁷ “Tukoy moy dén tu dati a utus,” kagi ni Jesus, “a diyan ka kan méngibébi. ²⁸ Pero nadid i kagin kua dikam, éy maski lumameng i lélake to bébe, a éwan tama i isip naa diya, éy te kasalanan siya, da méngibébi dén siya diya ta isip na. ²⁹ Kanya nadid,” kagi na, “éng na mata mo i mangatéd diko ta ipagkasala mo, éy lékwabén mo sakay ibut mo! Da maigi pa éy maibutan ka ta esa a kasangkapan na bégi mua kesira ta buu ka a ibut ta impiyerno. ³⁰ Eng na kamét mo be sana i mangatéd diko ta ipagkasala mo, éy kétulén mo sakay ibut mo! Maigi pa, éy maibutan ka ta esa a kasangkapan na bégi mua kesira ta buu ka a ibut ta impiyerno.”

Tu Pégtoldu Tungkul Ta Péghivalay Na Pasawa

³¹ “I kagi be ya no utus a iba, éy bagay hiwalayan kan na lélake tu asawa na, éy dapat a atdinan siya ta katibayan ta péghivalay. ³² Pero sakén,” kagi ni Jesus, “i kagin kua dikam, éy bagay hiwalayan no lélake tu asawa na a éwan be néngilélake, sakay paa-sawa siya a huway, i lélake a éya éy te kasalanan, da nisonson na tu asawa na a méngilélake. Sakay éng

te mangasawa to bébe a hiniwalayan éy méngibébi be.”

Tu Pégtoldu Tungkul Ta Pénumpa

³³ “Nabati moy be dén tu dati a utus, a diyan ka kan sumésida to pinanumpaan mo a pangako, éng 'wan tupadén mo tu sinumpaan mo ta Panginoon. ³⁴ Pero iba i kagin kua dikam,” kagi ni Jesus, “éy diyan kam sumésumpa éng mangako kam. Diyan moy kékagin a sistigu moy i langet, da saya i édsean na Diyos. ³⁵ Sakay diyan moy kékagin a sistigu mo i luta, da Diyos i tagapamahala ta éya. Sakay diyan moy be kékagin a sistigu mo i Jerusalem, da saya i banuwan na Mataas a Hari. ³⁶ Sakay diyan mo isumpa a ‘Ikate ko,’ da besa a siko i mamahala ta buhay mua. ³⁷ Maigi pa, i kagi mo san dén éy ‘O,’ o dikaya ‘Ewan’. Da éng méngisumpa ka éy gébwat ya ni Satanas.”

Tungkul Ta Kéganti Ta Kalbug Mo

³⁸ “Tukoy moy dén tu dati a utus,” kagi ni Jesus, “a ‘Tu mangbuhék ta mata mua, éy buhékén mo kan be, sakay tu manuntuk ta ngipén mua, éy suntukén mo kan be ta ngipén naa.’ ³⁹ Pero nadid éy iba i utus kua dikam: a diyan kam lumaban ta mangloko dikam. Eng te mangsapuk diko ta padingel mua, éy iadene mo pa i lipat. ⁴⁰ Eng te méngiablá diko a monda maalap na i badu mua, éy iatéd mo be diya tu diyaket mo. ⁴¹ Mara, éng ipépilit diko no sundalu a ipakébil tu karga na ta esa a kilumetru, éy hustuén mo dén a éduwa a kilumetru. ⁴² Mangatéd ka ta mékeged diko, sakay diyan mo péngawanan tu mékedem diko.”

Mahalén Moy Tu Kalbug Moy

⁴³ “Tukoy moy dén tu dati a utus, a ‘Mahalén mo kan tu kadimoy mo, sakay kaiyamutan mo tu kalbug mo.’ ⁴⁴ Pero iba i utus kua dikam,” kagi ni Jesus. “I utus kua, éy mahalén moy be tu kalbug moy, sakay ipanalangin moy du mangloko dikam. ⁴⁵ Eng pakunan moy sa, éy umaheg kam dén Nama moy a Diyos. Da entan moy, éwan patanglawén na Diyos tu bilag du mahusay san a tolay, éng'wan pati du medukés a tolay. Ey kona be sa tu uden, paudinan na be du makasalanan a tolay. ⁴⁶ Mara du mahal dikam, éng side san i mahalén moya, éy anya pa i gantimpala a uhayén moy? Maski du méngdédaya a tolay, éy kona sa i ugali de. ⁴⁷ Sakay éng du kakaguman moy san i bébatién moya, éy anya i mégimet moya kesira du iba a tolay? Maski du éwan mékidiyos a tolay, éy kona sa i ugali de. ⁴⁸ Kanya sikam éy dapat mahusay kam, a kona Nama moy ta langet.”

6

Tu Pégtoldu Tungkul Ta Péglimos

¹ “Mangilag kam a diyan moy san gemtén i mahusay ta harap na tolay a monda purién de kam. Eng kona sa i gemtén moya,” kagi ni Jesus, “éy éwan kam tu maalap a gantimpala moy a gébwat Nama moy a Diyos.

² “Kanya éng maglimos ka, éy diyan mo dén ipeta ta tolay a iba. Saya i ugalia du palalo a tolay bagay manglimos side ta kapilya sakay ta karsada. Gustu de a meta na tolay tu péglimos de, monda purién de side. Ey tandaan moy ye: purién side

na tolay a talaga, pero sé' san ya i gantimpala de. Ewan side tu gantimpala a gébwat ta Diyos. ³ Kanya sikam,” kagi ni Jesus, “éng manglimos kam, éy diyan moy dén ikagi ta maski ti ésiya, ⁴ monda melihim i péglimos moya. Ey gantian kam Nama moy ta langet to ginimet moy a lihim, da meta na.”

Tu Pégtoldu Tungkul Ta Panalangin

⁵ “Bagay manalangin kam,” kagi ni Jesus, “éy diyan kam uméaheg du palalo. Mégwari-wari side a mékidiyos, a manalangin side ta harap du tolay ta kapilya sakay ta karsada, monda mabati du tolay i panalangin de. Ey purién side na tolay a talaga. Pero sé' san ya i gantimpala a maalap de. ⁶ Kanya sikam, éng manalangin kam, éy somdép kam ta lubuk na bile moy, sakay iseradu moy tu pintuan. Sakay manalangin ka sa a isesa Nama mo, éy siya éy gantian na ka a talaga, da meta na i étanan a gimet mo a lihim.

⁷ “Eng manalangin kam, éy diyan moy pakadun tu kagi moy, a kona ta panalangin du éwan mékidiyos a tolay. Side, i akala dia, éy baten side na Diyos dahil ta kaatakdog na panalangin de. ⁸ Diyan kam uméaheg dide, da tukoy dén Nama moy a Diyos i kailangan moy bagu moy ikagi diya. ⁹ Nadid, kona se i panalangin moya: ‘Améng a Diyos ta langet, Purién maka dén na tolay i ngahen mua. ¹⁰ Siko maka dén i maghari ta mundua. Sundin maka dén na tolay ta mundua i kaluuben mo a kona ta langet. ¹¹ Atdinan mo kame ta kanén me nadid a aldew; ¹² Sakay patawadén mo kame

ta kasalanan me; éy sikame éy patawadén me be du te kasalanan dikame. ¹³ Sakay diyan mo kame iharap ta mahigpit a mamuhuba dikame, éng'wan iadeyo mo kame ta medukés.'

¹⁴ Dahilan," kagi ni Jesus, "éng patawadén moy i te kasalanan dikam, éy patawadén kam be Nama moy ta langet. ¹⁵ Pero éng éwan moy patawadén du te kasalanan dikam, éy éwan kam be patawadén Nama moy."

Tu Pégtoldu Tungkul Ta Pégkulasiyon

¹⁶ "Bagay magkulasiyon kam, éy diyan kam malungkut tu mudet, a kona du palalo a tolay," kagi ni Jesus. "Side, éy éwan side mégayus, sakay légian de tu mata de, monda meta du tolay a mégkulasiyon side. Ey purién side na tolay a talaga. Pero sé' san ya i gantimpala a maalap de. ¹⁷ Kanya sikam, bagay magkulasiyon kam, éy magayus kam san, sakay magidemos kam, ¹⁸ monda éwan mapospusan na tolay a mégkulasiyon kam. Basta Tama moy san i nakapospusa ta gimet moy; éy gantian na kam, da meta na i étanan a gimet moy a lihim."

Tu Kayamanan Ta Langet

¹⁹ "Diyan kam magimbak ta kayamanan moy ta munduae," kagi ni Jesus. "Da kutamén ya a talaga, sakay pikasén, sakay takawén. ²⁰ Maigi pa, éy gemtén moy i kaluuben na Diyos. Saya i mégeimbak moya ta kayamanan moy ta langet. Ey éwan ya mebut, da éwan sa tu kutam, sakay pikas, sakay éwan sa tu mégtako. ²¹ Dahilan éng ahe i

édsean na kayamanan na tolay, éy siya be san ya i alélahanén naa.

²² “Na mata mua,” kagi ni Jesus, “éy saya i pinakang-simbu na bégi mua. Kanya éng medemlag i mata mua, éy mademlagen be i étanan a bégi mo. ²³ Pero éng mediklém i mata mua, éy mediklém be i étanan a bégi mo. Samakatuwid, éng éwan mo tukoy i tama, éy mediklém i isip mua.”

Diyos O Kayamanan

²⁴ “Ewan maari,” kagi ni Jesus, “tu isesa a utusan a makasunud ta éduwa a amo na. Dahilan, éng éduwa i amo naa, éy mahal na san tu esa, sakay kaiyamutan na tu esa. Maniwala siya to amo na a esa, sakay lukoén na tu esa. Ey nadid, kona sa dikam--éwan kam maari a méniwala ta Diyos, éng kuhata san i gustu moya.

²⁵ “Kanya i pégtoldu kua dikam,” kagi na, “éy diyan kam métagég ta buhay moy, éng anya i kanén moy éy ta badu moy. Da tandaan moy, éng nilalang kam na Diyos, éy bakit isipén moy a éwan na kam atdinan ta kanén moy éy ta badu moy? ²⁶ Entan moy di manuka. Ewan side méghasik; éwan side mégladey; éwan side tu budega. Pero atdinan side Nama moy ta kanén de. Ey sikam, éwan kam beman higit a mahalaga ta manok? ²⁷ Ataay,” kagi ni Jesus, “éng dumemét i oras a ikate mo, maari ka beman a magpaatakdog ta buhay mo ta maski esa a oras, éng mabalisa ka?

²⁸ “Bakit métagég kam ta badu moy? Isipén moy éng kodya i kébékyaga na bulaklak. Ewan side mégtarabaho, éwan side mégimet ta badu. ²⁹ Pero i

mégebadu dia, éy memahal pa to badu no mayaman a hari to araw, a ti Hari Solomon. ³⁰ Ey nadid,” kagi ni Jesus, “éng bihisan na Diyos i bulaklak ta kona sa, maski sandali san i buhay de, éy anya, éwan na kam pabaduan? Bakit kétéhék i péniwala moya diya? ³¹ Kanya diyan kam mabalisa éng ahe i paketan moya ta kanén moy sakay ta inumén moy, sakay ta badu moy. ³² Saya i ugalia du iba a tolai a éwan mékidiyos. Pero Tama moy ta langet, éy tukoy na dén i kailangan moya. ³³ Kanya sikam, éy pilitén moy a maghari i Diyos dikam, sakay gemtén moy san i kaluuben na, éy iatéd na dikam i étanan a kailangan moy. ³⁴ Sakay diyan kam métagég ta dumemét dikam ta esa a aldew. Bagu moy isipén éng dumemét dén. Tama dén tu péngisip moy ta kabuhayan moy nadid a aldew.”

7

Tu Pégpintas Ta Iba

¹ “Diyan kam mégpintas ta kapareho moy, monda éwan kam pintasan na Diyos,” kagi ni Jesus. ² “Da pintasan kam na Diyos ayun ta pégpintas moy to kapareho moy. Tu gemtén moy ta iba, éy siya be ya i gemténa dikam na Diyos. ³ Mara, bakit pépintasan mo tu kaguman mo a te buhék tu mata, éy siko éwan mo mapansing tu adigi ta mata mua? ⁴ Kodya i pégkagi mua to kaguman mo, a ‘Kadon, ibutan ko i buhék mua,’ pero te adigi ka san tu mata? ⁵ Mégkukunwari ka bale a éwan ka tu kasalanan! Ibutan mo pa tu adigi ta mata mua, monda maketa ka ta mahusay a maibutan tu buhék to mata no kaguman mo.

6 “Mara,” kagi ni Jesus, “diyan moy iatéd ta aso i mahalaga a bagay, da péngigewat mo, éy basta kagitén na ka a talaga. Ey kona be sa i kagi na Diyos, éng ipahayag mo ta medukés a tolay, éy basta habuhabukan na ka san, da éwan na be tukoy i kabuluhan na éya diya.”

Tungkul Ta Panalangin

7 “Eng mékeged kam ta Diyos, éy atdinan na kam. Eng mégahayok kam, éy paketan na kam. Eng tumuktuk kam ta pintuan na Diyos, éy bukasana na kam. 8 Dahilan maski ti ésiya i magagida ta Diyos, éy atdinan na. Sakay tu mégahayok, éy paketan na. Sakay tu mégtuktuk, éy bukasana siya. 9 Anya,” kagi ni Jesus, “éng magaged du anak moy ta tinapay, éy anya i iatéd moya, bito? 10 O éng magaged dikam ta ikan, éy anya i iatéd moya, ulag? 11 Nadid, entan moy; maski makasalanan kam a tolay, éy atdinan moy du anak moy ta mahusay. Ey Tama moy ta langet, éwan na beman iatéd i mahusay ta mékeged diya?

12 “Gustu moy a aguman kam na tolay, tama? Pero i utus kua dikam, éy sikam i mangaguma dide. Saya i kahulugina no kautusan ni Moises, sakay tu pégtoldu du purupeta.

13 “Somdép kam ta mepiit a pintuan ta langet. Da melawa i pintuan ta impiyerno, a éwan mehirap a dimanén a tamo ta éya. Kanya meadu i umangea ta éya. 14 Pero tu pintuan ta langet, éy mepiit, sakay mehirap i dimanén a tamo ta éya. Kanya kétihék san i maketaa ta éya.”

Tu Bunga Na Kayo

¹⁵ “Mangilag kam du mebuli a purupeta,” kagi ni Jesus. “Umange side dikam a koman side i mebait, pero metapang side, a lokon de kam a talaga. ¹⁶ Kanya subukan moy du mégtoldu ta kagi na Diyos, monda mapospusan moy éng mebuli side, bagay meta moy tu ugali de. Mara entan moy, mapitas beman i mahusay a bunga ta medukés a kayo? Ewan, ¹⁷ da i bunga na medukés a kayo, éy medukés be. Ey kona be sa i tolay, éng medukés siya, éy medukés be i ugali na. ¹⁸ Ewan makapagbunga tu mahusay a kayo ta medukés a bunga,” kagi ni Jesus. “Sakay éwan makapagbunga tu medukés a kayo ta mahusay a bunga. ¹⁹ Ey tu bawat kayo a éwan mégbunga ta mahusay, éy pukanén sakay ibut ta apoy. ²⁰ Kona sa, éy mapospusan moy be du mebuli a purupeta, bagay meta moy tu bunga de.

²¹ “Te meadu a méngdulaw diyakén a Panginoon. Pero éwan side a étanan i makasdép ta kaharian na Diyos. Basta du sumésunud Nama ko ta langet i makasdépa. ²² Kédemét na aldew na péghukum, éy meadu i mégkagi diyakén, a ‘Panginoon, tanggapén mo kame, da nagtoldu kame ta ngahen mua, sakay pinaibut me du dimonyo, sakay ginimet me i makataka-taka dahil ta péniwala me diko.’ ²³ Pero i sengbet kua dide, éy ‘Ewan, éwan ta kam minatenggi. Umadeyo kam dén, sikam a mégimet ta medukés.’ ”

Tu Eduwa a Mégbile

²⁴ “Maski ti ésiya i mégbati ta kagi kua, éng sundin na, éy ikahalimbawa na éy tu lélake a matalinung a nagpataknég ta bile na to bito. ²⁵ Maski naguden

ta mebakség, sakay binumihéng, sakay binagyo, éy éwan natumba, da te taknéng to bito. ²⁶ Pero,” kagi ni Jesus, “du makabati ta kagi kua, sakay éwan na sundin, éy ikahalimbawa na éy tu lélake a lukuluku a nagbile san to baybay. ²⁷ Ey naguden ta mebakség, sakay binumihéng, tulos binagyo, éy basta minatumba, a tulos minawasak a tahod.”

²⁸ Nadid, kétapos dén ni Jesus a mégtoldu ta éya, éy mégpégtaka a tahod du tolay to pégtoldu na, ²⁹ da éwan siya mégtoldu a kona du maistu na rilihyon de, éng'wan neta de a te kapangyarian siya ta pégtoldu na.

8

Pinahusay Na Tu Te Ketong

¹ Nadid, namulnok ti Jesus to buked, éy tinagubet siya na meadu a tolay. ² Ey inumadene diya i lélake a te saket a ketong. Linumuhud siya ta harap ni Jesus, a kinagi na, a “Panginoon, éng maari, éy pahusayénék pad.” ³ Ey ti Jesus, éy kembilan na siya, a kinagi na, a “Maari, maghusay ka dén.” Ey to pégkagi na ta éya, éy bigla a naibut tu ladu na. ⁴ Ey kinagi ni Jesus, a “Diyan mo kékagin i éye ta maski ti ésiya, éng'wan umange ka pa pumeta ta padi, a mahusay ka dén. Sakay atdinan mo tu padi,” kagi ni Jesus, “ta péngiatang na diko, a kona to niutus ni Moises. Saya i pagpatunay mua ta tolay a mahusay ka dén.”

Tu Sundalu a Umasa Ni Jesus

⁵ Nadid, késdép ni Jesus ta Kapernaum, éy inumadene diya i esa a kapitan na sundalu a taga

Roma, a mékiohon diya. ⁶ Kinagi na diya, a “Panginoon, tu utusan ko éy te karamre, a te datay san dén ta bile, a masiyadu a méghirap.” ⁷ Ey kagi ni Jesus, a “Umangeék sina a pahasayén ko siya.” ⁸ Pero kinagi no kapitan, a “Mésanikeék diko a umange ka ta bile me, da mataas ka diyakén. Basta kagi mo san dén, Panginoon, éy maghusay tu utusan ko. ⁹ Maski sakén,” kagi no kapitan, “éy te mégutus be diyakén a heneral; sakay sakén, mégutusék be du sundalu ko, éy sundin de san. Ey kona be sa du katulung ko. Kanya éng magutus ka san, Panginoon, éy maghusay siya a talaga.”

¹⁰ Nadid, pékabati ni Jesus ta éya, éy nagtaka siya, a kinagi na du umunonod diya, a “Sapul to éya, éy éwan ko pabi neta i maski isesa a Judeo a méniwala diyakén a kona ta kapitanae. ¹¹ Tandaan moy ye,” kagi ni Jesus, “meadu i éwan Judeo a magébwat ta sikatan sakay ta sahéman, a dumulug side ta kaharian ta langet. Ey négdipon side de Abraham, sakay ti Isak, sakay ti Hakob. ¹² Pero meadu dikam a Judeo, i ibut ta kedikléman ta luwas na kaharian. Ey édsa side a mégsésangitén a mégéadiyoyén ta hirap de.” ¹³ Ey nadid, kinagi ni Jesus to kapitan, a “Ikad mo dén. Manyari ina ayun to péniwala mo.” Ey tu utusan no kapitan, naghusay dén to oras a éya.

Meadu a Pinahusay Ti Jesus

¹⁴ Nadid, késdép ni Jesus to bile ni Pedro, éy neta na tu manugeng na, a te katidug siya, a mahigpit a mepalang. ¹⁵ Tulos kembilan ni Jesus tu kamét na, éy minaubut tu palang na, a tulos inumégkat a nagasikaso diya.

¹⁶ To kélép a éya, éy niange du tolay ni Jesus i meadu a hinayup a tolay. Ey esa san a kagi na, éy pinaibut na dide du medukés a espiritu. Sakay pinahusay na be du étanan a méladu. ¹⁷ Ey saya i nipangtupada to hula ni Purupeta Isayas to araw, a “Alapén ni Cristo i étanan a saket tam, sakay ibutan na i étanan a hirap tam.”

¹⁸ Nadid, péketa ni Jesus ta meadu a tolay a dumédulug diya, éy inutusan na du kakaguman na a maghanda a umahabes ta dibilew. ¹⁹ Péghanda de pabi, éy inadenean siya no esa a maistu ta rilihiyon, a kinagi na, a “Maistu, kumuyugék diko maski ahe i angayan mo.” ²⁰ Ey kinagi diya ni Jesus, a “Isipén mo pa, da entan mo, maski aso, éy te pégiyanan. Sakay du manok éy te lobun a pégiyanan de. Pero sakén a lélake a gébwat ta langet, éy éwanék tu katidugen.” ²¹ Sakay kinagi be diya no alagad na a esa, a “Panginoon, kumuyogék diko; pero pabayanék pad pa, monda angen ko pa ielbéng tama ko.” ²² “Ewan,” kagi ni Jesus. “Kumuyog ka dén nadid. Pabayan mo du éwan méniwala ta Diyos a méngielbéng to ama mo.”

Pinahintu Ni Jesus Tu Unos

²³ Nadid, sinumakay ti Jesus to abeng, a kaguman na du alagad na. ²⁴ Mamaya-maya, inabut side ta ditaw na mesibét a unos, a hanggan da talaga side a matabwan. Ey tidug san ti Jesus. ²⁵ Kanya linukag siya du alagad na, a kinagi de, a “Panginoon, tulungan mo kame! Omléd kitam dén!” ²⁶ Ey ti Jesus, kéégkat na, éy kinagi na dide, a “Bakit méganteng kam? Kétihék bale pabi i péniwala moya diyakén.” Tulos sinaway na tu pahés sakay

tu diget, a agad tinumahimik dén. ²⁷ Ey nagtaka du alagad, a kinagi de, a “Anya wade i lélakeae? Maski pahés éy ta diget, éy méniwala side diya!”

Pinahusay Na Tu Eduwa a Hinayup

²⁸ Nadid, kédemét de Jesus ta banuwan na tolay a Gadareno ta dibilew, éy sinambat side na éduwa a lélake a hinayup, a gébwat side to kapusanto. Meta-pang side, kanya éwan tu mangahas a dumédiman ta éya. ²⁹ Agad side a dinumulaw, a “Anya i pékialam mua dikame, siko a Anak na Diyos? Inumange ka se a pahirapan mo kame? Maski éwan me pabi oras a maghirap?” ³⁰ Nadid, te meadu sa a babuy to tapat de, a alagaan du tolay. ³¹ Ey du dimonyo a édse to éduwa a lélake, éy pinékiohon de ni Jesus, a “Eng ibutan mo kame, éy pasdépén mo kame pad ta bégi di babuy yae.” ³² “Nay, ikad moy dén sa,” kagi ni Jesus. Kanya inumibut side to éduwa, a tulos sinomdép side du babuy. Ey bigla a minagpaginan du babuy a bulnok, a sinumegbu to diget, a tulos de a minalimés.

³³ Nadid, du mégbantay du babuy, éy ginuminan side. Ey kédemét de to banuwan de, éy nibaheta de i étanan a nanyari; pati tu nanyari to éduwa a hinayup. ³⁴ Kanya inumange sa du étanan a tolay ta banuwan, monda meta de ti Jesus. Ey péketa de diya, éy nipékiohon de diya a humektat siya to lugar de.

9

Pinahusay Ni Jesus Tu Lumpu

¹ Nadid, sinumakay de Jesus to abeng de, a inumahabes man dén side, a tulos nagsoli side to

banuwan de. ² Ey du tolay sa, kembil de diya i esa a lumpu. Siya éy te katidug san to kama na. Ey ti Jesus, péketa na a méniwala side diya, éy kinagi na to lumpu, a “Patibayén mo i isip mua, Anéng. Pinatawad ka dén ta kasalanan mo.” ³ Nadid, du maistu sa ta rilihiyon, pékabati de to kinagi ni Jesus, éy mégisip side a, “Anya i lélake a éye; isip na Diyos siya?” ⁴ Pero ti Jesus, tukoy na dén i isip dia, a kinagi na dide, a “Bakit mégisip kam ta kona sina a medukés? ⁵ Tama,” kagi na, “maari i maski ti ésiya a mégwari-wari a magpatawad ta kasalanan na tolay. Pero ti ésiya i maaria a makapagpalakad ta lumpu a tolay? ⁶ Nadid,” kagi na, “sakén i lélake a gébwat ta langet; éy patunayan ko dikam a te kapangyarianék a magpatawad ta kasalanan, a péglakadén ko i lumpuae.” Nadid, kinagi ni Jesus to lumpu, a “Nay, uméngkat ka dén, a alapén mo dén i kama mua, a ikad mo dén ta bile moy.” ⁷ Nadid, pékabati no lumpu ta éya, éy inuméngkat ngani dén, sakay nagsoli ta bile na. ⁸ Ey du tolay sa, péketa de ta éya, éy méganteng side, a pinuri de i Diyos da nangatéd ta tolay ta kona sa a kapangyarian.

Kumuyog Ti Mateo

⁹ Nadid, to kéhektat ni Jesus ta éya, éy neta na i esa a lélake a ti Mateo i ngahen na. Te eknud siya to pégsingihan ta buwes. Ey kinagi ni Jesus diya, a “Kumuyog ka diyakén a maging alagad ko.” Ey tinumaknég ti Mateo, a inumunonod diya.

¹⁰ Nadid, to péngan ni Jesus to bile ni Mateo, éy inumange be sa a nékidipon dide i meadu a makasalanan a tolay, sakay du mégpabuwes. (Side i méngdaya ta tolay.) Ey édsa be sa du alagad ni

Jesus. ¹¹ Ey du Pariseyo, péketa de, éy kinagi de du alagad ni Jesus, a “Bakit mékidipon tu maistu moy du makasalanan a tolay?”

¹² Ey ti Jesus, pékabati na dide, éy kinagi na, a “Bakit? Du mahusay éy éwan side tu kailangan ta magamot, éng'wan du te saket. ¹³ Ikad moy dén,” kagi na, “sakay isipén moy i kahulugen na éye; da kagi na Diyos, a bakén a regalo moy i gustu naa, éng'wan tu kagbi moy ta tolay. Da sakén, éy éwanék se inumange a monda tumulung du mahusay a tolay. Eng'wan, du makasalanan i tulungan kua.”

Tungkul Ta Péngkulasiyon

¹⁴ Nadid, du alagad ni Juan a Mégbinyag, éy inumange side ni Jesus, a kinagi de diya, a “Sikame, éy medalas kame a méngkulasiyon. Ey kona be sa du Pariseyo. Pero du alagad mo, éy bakit éwan side méngkulasiyon?” ¹⁵ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Ataay, maari beman a méngsisi i tolay éng kaguman de pabi i ikasal? Bagay éwan dén sa tu kadimoy de a ikasal, éy saya i oras de a magsisi a magkulasiyon.

¹⁶ “Ewan tu nagtagpi ta bigu a resato to dati dén a badu,” kagi ni Jesus. “Da éng kona sa, éy péknetén no bigu tu dati, éy lalo dén a melawa tu ébut no badu. ¹⁷ Ewan be tu méngiasék ta bigu a alak ta dati a péngasakanan. Bagay kona sa i ginamet, éy pomtak tu péngasakanan, da dati, a tulos mebulak tu alak. Sakay mawasak be dén tu péngasakanan. Maigi pa éy iasék i bigu a alak ta bigu be a péngasakanan. Eng kona sa éy pareho side a male.”

Tu Anak a Minate, Sakay Tu

Bébe a Minangkébil Ni Jesus

¹⁸ Nadid, to pégkagi pabi ni Jesus du Pariseyo, éy dinumemét sa i esa a mataas a Judeo. Linumuhud siya ta harapa ni Jesus, a kinagi na, a “Minate dén tu anak ko. Kita pad dén a itupu pad i kamét mua diya, monda mabuhay siya.” ¹⁹ Ey kinumuyog ti Jesus diya. Pati du alagad na.

²⁰⁻²¹ To péglakad de, éy kaununod na i esa a bébe a labindalawa dén a taon a mégdédigién. Kinagi na dén to isip na, a “Eng makbilan ko san i damit naa, éy maghusayék dén.” Kanya inumadene siya to adég ni Jesus, sakay kembilan na tu ontok san no badu na. ²² Ey sinumuleg ti Jesus, éy péketa na diya, éy kinagi na, a “Anéng, diyan ka méganteng. Pinahusay ka dén na péniwala mo diyakén.” Ey to éya be san, éy naghusay tu bébe.

²³ Nadid, kédemét de to bile no mataas a Judeo, éy neta de du mégtogtog ta mosiko, sakay du meadu a tolays a mepehéng. ²⁴ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Lumwas kam dén! Ewan minate i anaka; natidug san.” Ey pinénggihitan de ti Jesus. ²⁵ Pero nadid, to kéluwas du tolays, éy sinomdép ti Jesus, éy kembilan na tu kamét no anak, éy inumégkat. ²⁶ Ey kinumalat ta étanan a banuwan ta éya i nanyaria.

²⁷ Nadid, kéhektat ni Jesus ta éya, éy tinagubet siya na éduwa a lélake a buhék. Mégdulaw side a kinagi de, a “Apo ni Dabid, kagbian mo kame!”

²⁸ Ey késdép ni Jesus to bile, éy inumadene diya du buhék. Ey kinagi ni Jesus dide, a “Méniwala kam a magimet ko ye?” “O, Panginoon,” kagi de.

²⁹ Ey nadid, kembilan na i mata dia, a kinagi na, a “Manyari dikam ayun ta péniwala moy.” ³⁰ Ey naketa dén side. Ey pinagbilinan side ni Jesus

ta mahigpit, a “Diyan moy ye iyébaheta ta maski ti ésiya.” ³¹ Pero kéhektat de, éy nibébaheta de ta étanan i tungkul ni Jesus.

Pinahusay Ni Jesus Tu Bulol

³² Nadid, to kéhektat du buhék a pinahusay na, éy niange de ni Jesus i esa a bulol a hinayup. ³³ Ey to pémaibut na to dimonyo, éy nékgagi dén tu bulol. Ey nagtaka du tolay, a kinagi de, a “Sapul to éya, éy éwan tu mineta a kona se ta Israelae.” ³⁴ Pero du Pariseyo, kinagi de, a “Ti Satanas a mayor du dimonyo i nangatéda diya ta kapangyarian na a mégpaibut du dimonyo.”

³⁵ Nadid, linebut ni Jesus i étanan a banubanuwan ta éya, a nagtoldu siya du kapilya. Nipahayag na i Mahusay a Baheta tungkul ta péghari na Diyos, sakay pinahusay na du tolay ta étanan a sakisaket de. ³⁶ Ey péketa na du meadu a tolay, éy kinagbian na side, da mehirap i buhay de, a éwan tu méngtulung dide. Koman side i tupa a éwan tu mégpastor dide. ³⁷ Kanya kinagi na du alagad na, a “Meadu i gapasén, pero kulang i magapas. ³⁸ Ipanalangin moy to te koo ta kapahayan, a paange na i meadu a magapas ta kapahayan na.”

10

Du Labindalawa a Apostol

¹ Nadid, pinauwet ni Jesus du labindalawa a alagad na, sakay inatdinan na side ta kapangyarian de a magpaibut ta medukés a espiritu, sakay magpahusay ta étanan a te saket. ² Saye i ngahina du labindalawa a apostol: purumeru ti Simon a

pinalayawan de a Pedro, sakay ti Andres a wadi na. Sakay ti Santiago éy ti Juan, a anak side ni Sebedeo. ³ Sakay ti Pelip éy ti Bartolome; ti Tomas éy ti Mateo (siya tu mégpabuwes). Ti Santiago a anak ni Alpeo, éy ti Tadeo; ⁴ pati ti Simon a taga Kanan, éy ti Hudas Iskarote, a néngitokyon ni Jesus.

Tu Utus Ni Jesus Du Apostol

⁵ Pinéglakad ni Jesus diden ya, a pinagbilinan na side, a “Diyan kam uméange ta banuwan du éwan Judeo, maski ta banuwan na Samaritano. ⁶ Eng'wan, itoldu moy san du kapareho tam a Judeo, a lahi ni Israel. Mara side ya du nebut a tupa ni Israel. ⁷ Ipahayag moy dide,” kagi na, “a adene dén a maghari i Diyos. ⁸ Sakay pahusayén moy du te saket, sakay buhayén moy du pate. Pahusayén moy du te ketong, sakay paibutén moy du dimonyo. Éy tandaan moy, da inatdinan kam na Diyos ta éwan tu bayad, éy kona kam be sa a mangatéd kam be ta éwan tu bayad.

⁹ “Ta péglakad moy,” kagi ni Jesus, “éy diyan kam mégkèbil ta kuhata, ¹⁰ sakay diyan kam be mégkèbil ta suput, sakay ta pégbaraduan moy. Diyan mo be kébilén i reserba a sinelas, maski sahudod. Da dapat aguman kam du tolduan moy.

¹¹ “Maski ahe a banuwan i demtan moy,” kagi na, “éy ahayukén moy i mahusay a tolay a tulusan moy, sakay tumulos kam sa a hanggan éwan kam maglakad. ¹² Késdép moy ta tulusan moy a bile, éy batién moy du édsa sa, a kagi moy, a ‘Demtán kam maka na kapayapaan.’ ¹³ Nadid, éng mahusay du tolay ta éya a bile, a tanggapén de kam, éy kagbian side na Diyos a talaga. Pero éng éwan

side mahusay, éy bawen moy tu nipangbati moy dide. ¹⁴ Eng du tolay ta banuwan, éy éwan de kam tanggapén, éy humektat kam sa, a ihalimbawa moy dide a ipagpag moy ta tikéd moya tu alikabuk. ¹⁵ Kédemét na aldew na péghukum,” kagi ni Jesus, “éy lalo a mehirap i mabati du tolay ta éya a banuwan kesira to nabati du taga Sodoma, sakay du taga Gomora to araw.”

Tu Hirap a Dumemét

¹⁶ “Tandaan moy,” kagi ni Jesus, “péglakadén ta kam du medukés a tolay. Mara, koman kam i tupa a méglakad ta lubuk du metapang a aso. Mangilag kam dide, pero dapat mebait kam be dide. ¹⁷ Mangilag kam, da te tolay a méngitokyon dikam ta gubiyerno. Sakay balbalén de kam ta kapilya de. ¹⁸ Dahil diyakén, éy iharap de kam ta gubernador sakay hari. Saya i oras moy a pégpapunay moy diyakén dide, sakay pati du éwan Judeo éy patunayan moy. ¹⁹ Bagay bistaan de kam,” kagi na, “éy diyan kam métagég éng anya i katuwiran moya dide. Da kédemét na oras, éy iatéd san dikam i katuwiran moya dide. ²⁰ Da éwan sikam i mégkagia, éng'wan i Espiritu Nama moy i magpakagia dikam ta katuwiran moy.

²¹ “Kédemét na éya a hirap, éy itokyon na tolay du top de a ipabuno. Ey kona be sa i gemténa na lélake to anak de. Sakay du anak éy labanan de dema de, a ipabuno de be side. ²² Sakay kaiyamutan kam na étanan, da méniwala kam diyakén. Pero tu maniwala diyakén a matapat a hanggan éwan siya mate, éy siya i meligtasa. ²³ Bagay lélokón de kam to banuwan a édsean moy,” kagi ni Jesus,

“Éy guminan kam ta banuwan a esa. Tandaan moy, éwan moy pabi maabut i étanan a banuwan na Israel, éy dumeméték dén. Ey sakén i lélake a gébwat ta langet.

²⁴ “Ewan mataas tu alagad to maistu na; éwan be mataas tu utusan to amo na. ²⁵ Kanya sikam a alagad ko, éy gemtén de dikam tu kona to gégemtén de diyakén a amo moy. Eng ngahinanék de a Satanas, éy lalo dén a medukés i pégpintas de dikam.”

I Dapat a Antingan Moy

²⁶ “Kanya diyan kam méganteng ta tolay,” kagi ni Jesus. “Da maski anya i gemtén de nadid ta lihim éy lumitaw ta esa a panahun. Maski anya i nipamen de nadid, éy mehayag ta esa a panahun.

²⁷ Tu kinagi ko dikam nadid ta lihim, éy ihuway moy a ipahayag ta étanan. ²⁸ Diyan moy antingan du mamuno ta bégi moy, da éwan be side mak-abuno ta kaliduwa moy. I dapat moy a antingan éy Diyos, da siya i magpakatea ta tolay. Sakay siya i méngibuta ta kaliduwa ta impiyerno.

²⁹ “Mara,” kagi ni Jesus, “makabugtong kam ta éduwa a dignés ta esa san a sentimos. Ey maski mura side, éy éwan side mate éng éwan kaluuben Nama mo. ³⁰ Ey sikam, mahigit pa sa i péngalaga na dikam. Maski na buk moya, éy nabilang na a étanan. ³¹ Kanya, diyan kam méganteng: mahalaga kam diya kesira du meadu a dignés.

³² “Maski ti ésiya i méngipagtapat du tolay, a méniwala siya diyakén, éy ipagtapat ko be Nama ko ta langet. ³³ Pero maski ti ésiya i tumanggia diyakén ta harap na tolay, éy itanggi ko be Nama ko ta langet.”

Ewan Magpayapa Ti Jesus Ta Tolay

³⁴ “Diyán moy isipén a kanyaék se inumange éy magpayapa ta mundua. Da éwanék se inumange a magpayapa ta mundua, éng'wan dahil diyakén, éy maglaban i toláy ta mundua. ³⁵ Dahil diyakén, éy maglébug du patena; sakay maglébug du magmanugeng. ³⁶ Sakay tu kalbug na toláy éy du mététena na.

³⁷ “Tu magmahal ta ama na éy ta ina na ta higit pa diyakén, éy éwan siya maari a ipasakup diyakén. Sakay tu magmahal ta anak na ta higit pa diyakén, éy éwan be siya maari a ipasakup diyakén. ³⁸ Sakay éwan maari a ipasakup diyakén i toláy, éng éwan siya kumuyog diyakén a pabayan na i buhay na, maski bunon siya. ³⁹ Dahilan, tu maghangad a meligtas i buhay na, éy mebut a talaga. Pero tu mégpabaya ta buhay na alang-alang diyakén, éy siya i mabuhaya a éwan tu katapusan.”

I Gantimpala

⁴⁰ “Maski ti ésiya i tumanggapa dikam,” kagi ni Jesus, “éy bilang tinanggapék na be. Sakay tu tumanggap diyakén, éy bilang tinanggap na be tu nagpaange se diyakén. ⁴¹ Sakay tu tumanggap ta purupeta da utusan siya na Diyos, éy atdinan siya na Diyos ta kabahagi na gantimpala na éya a purupeta. Sakay tu tumanggap to mahusay a toláy a mékidiyos, dahil to pékidiyos na, éy atdinan siya na Diyos ta kabahagi na gantimpala na éya a toláy. ⁴² Sakay maski ti ésiya i mangatéda ta maski esa a baso a dinom ta esa diden ye a mababa, da siya i alagad ko, éy atdinan be siya na Diyos ta gantimpala na.”

11

Du Alagad Ni Juan

¹ Nadid, kétapos ni Jesus a nagbilin du labindalawa a alagad na, éy hinumektat sa siya, da umange siya a magtoldu du banubanuwan ta palebut ta éya.

² Ey ti Juan a Mégbinyag, to édse na ta pihesu, éy nabaheta na tu gégmentén ni Cristo. Kanya pinéglakad ni Juan du alagad na, ³ a ange de pake-lagip diya éng siya ngani dén i nipangakua na Diyos a umange se a tagapagligtas de, o maguhay pa side ta esa? ⁴ Ey to pégpakelagip de ni Jesus ta éya, éy kinagi na dide, a “Magsoli kam ni Juan, a ikagi moy diya i mineta moy ta éye, ⁵ a naketa dén du buhék, nakapaglakad du lumpu, naghusay dén du te ketong, nakabati dén du tuléng, sakay nabuhay dén du pate. Sakay ikagi moy be ni Juan, a tinétolduan ko du pobre ta Mahusay a Baheta. ⁶ Sakay kagi moy be diya a masuwerte du tolay a éwan mégidel diyakén.”

⁷ Nadid, to kéhektat dén du alagad ni Juan, éy nékkagi ti Jesus du tolay sa ta tungkul ni Juan. “To kéluwas moy ni Juan ta ilang a lugar,” kagi na, “éy bakit inumange kam diya? Gustu moy wade meta i lélake a mehina a koman san i lamon a sésébyugén na pahés? ⁸ O siguru gustu moy meta i lélake a te badu ta kamahalan? Pero éwan, da du te badu ta kamahalan éy mégiyan side ta bile na hari. ⁹ I gustu moy ngani sa a meta moy éy purupeta! O, tama ya. Ey maigi ngani ti Juan du iba a purupeta. ¹⁰ Da ti Juan i nihulaa to kasulatan, to pékkagi na, a

‘Tandaan moy. Siya i pinakangbégi ko. Pégdetulén ko siya diko, monda paghandaén na du tolay ta demtan mo.’

¹¹ Tandaan moy,” kagi ni Jesus, “du étanan a tolay ta mundua, éy éwan tu mataas ni Juan a Mégbinyag. Pero i mababaa a tolay ta kaharian na Diyos, éy mataas side diya. ¹² Sapul to pégtoldu ni Juan a Mégbinyag, a hanggan nadid, éy pumépilit du tolay a ipasakup ta kaharian na Diyos. Ey du metapang, éy pilitén de a somdép. ¹³ Dahilan, du étanan a purupeta, sakay tu utus ni Moises, éy nagpahayag side tungkul ta péghari na Diyos, a hanggan to panahun ni Juan. ¹⁴ Ey nadid, éng gustu moy a maniwala, éy siya ngani dén ina ti Elias a kagi de a dumemét. Da nihula de a magsoli siya. ¹⁵ Eng makabati kam, éy baten moy ya.

¹⁶ “Pakodyan ko a méngihalimbawa di tolaya nadid?” kagi ni Jesus. “Mara, kapareho side na anak a te eknud ta plasa, a mégpépintasén side ta kaéyag de. ¹⁷ Mara kagi de dide, a ‘Tinogtogen me kam, pero éwan kam nagsayaw. Ey to pégsanget me, éy éwan kam nalungkut dikame.’ ¹⁸ Ey kona be sa di tolaya,” kagi ni Jesus, “da ugali ni Juan, éy nagkulasiyon, a éwan méginom ta alak, éy pinintasan de a hinayup. ¹⁹ Pero sakén, éy mahusayék a méngan éy ta méginom, éy pintasanék de be, a kagi de a medémoték a méngan éy ta méginom. Sakay pintasanék de be a mékiagumék du mégpabuwes sakay du makasalanan. Pero pabayan moy ya. Tukoy moy éng tama i gimet ko bagay meta moy tu bunga ko, éng mahusay.”

Du Banuwan a Ewan Méniwala

²⁰ Nadid, pinagsisian ni Jesus du banubanuwan, da ginimet na dén dide i meadu a makataka-taka, pero éwan side nagsisi to kasalanan de. ²¹ “Kakakagbi kam,” kagi na, “sikam a taga Korasin! Kakakagbi kam, sikam a taga Betsayda! Da ginimet ko dén ta harap moy i meadu a makataka-taka, éy éwan kam nagsisi. Pero du tolay ta Tiro sakay ta Sidon to araw, éng neta de maka to araw tu mineta moy, éy talaga nagsisi side. Nagbadu maka dén side ta kostal, sakay mégiknud ta abu, monda magpatunay side a nagsisi side a talaga. ²² Kanya ta péghukum na Diyos, éy masiyadu a mehirap i sapitén moy kesira ta sinapit du taga Tiro éy ta Sidon. ²³ Sakay sikam a taga Kapernaum,” kagi ni Jesus, “i pégpalalo moya éy makaabut kam ta langet, pero i abutén moy sana éy impiyerno! Pero éng mineta maka du taga Sodoma to araw i mineta moya a makataka-taka, éy éwan side nibagsak na Diyos, da talaga a nagsisi side. ²⁴ Kanya tandaan moy, ta péghukum na Diyos, éy masiyadu a mehirap i sapitén moy kesira ta sinapit na Sodoma!”

Umadene Kam Diyakén a Umimang

²⁵ Nadid, nanalangin ti Jesus, a kinagi na, a “Mégpasalamaték diko, Améng. Siko i Panginoon ta langet éy ta mundua. Salamat, Améng, da éwan mo nipékipospos tu kaluuben mo du matalinung a mataas a tolay; éng'wan i néngipaliwanagen mua éy du mababa. ²⁶ O ngani, Améng, da kona sa i gustu mua.”

²⁷ Nadid, kinagi na du alagad na, a “Tama ko a Diyos, éy inatdinanék na ta étanan. Ey éwan tu

makatukoy diyakén, éng éwan Tama ko san. Ey éwan be tu nakatukoy Nama ko, éng éwan sakén san a anak na, sakay du nagpahayagen ko tungkul diya.

²⁸ “Umadene kam diyakén, sikam a étanan a pagel dahil ta medégi a kébil moy, sakay paimangén ta kam. ²⁹ Sundin moy san i utus kua, sakay magadal kam diyakén. Da sakén éy me baiték a mababa, éy paimangén ko i buhay moya. ³⁰ Ey melagin i utus kua, sakay éwan medégi i pakébil kua dikam.”

12

Tu Pégpasuway De Tungkul Ta Pangilin

¹ To esa a aldew a pangilin, éy dinumiman de Jesus to kapahayan. Ey nagalép du alagad na; kanya nagkétoh side ta tégesa a ohay, a kékéselén de. ² Ey péketa dide du Pariseyo, éy kinagi de, a “Entan mo i gimet di alagad mua! Bawal ina éng pangilin, da tarabaho ina!”

³ “Ewan,” kagi ni Jesus. “Bakit, éwan moy wade nabasa tu ginimet ni Dabid to araw, to pégalép de sakay du kaguman na? ⁴ Basta sinomdép siya to bile na Diyos. Ey tu te déton sa a tinapay a para ta Diyos, éy kinan na; sakay pinakan na be du kaguman na. Ey bawal kan ya ta utus,” kagi ni Jesus, “da du padi san i maari kana a méngan ta éya. ⁵ Bakit, éwan moy wade be nabasa tu utus ni Moises, a mégtarabaho du padi ta tuwing pangilin, da gemtén de i tungkulin de ta lubuk no Templo. Ey maski bawal kan ya, éy éwan side tu kasalanan. ⁶ Ey sakén éy laloék a mahigpit kesira to Templo.

⁷ “Ewan moy maka pinintasan du éwan tu kasalanan éng tukoy moy maka dén i kahulugen na kagi a éye na Diyos, a ‘Bakén a regalo moy i gustu kua, éng'wan kagbi moy ta tolay.’ ⁸ Da sakén i lélake a gébwat ta langet,” kagi ni Jesus. “Ey sakén i mégkagia éng anya i tama a gimet ta aldew a pangilin.”

Tu Lélake a Pile Tu Kamét

⁹ Nadid, hinumektat sa ti Jesus, a inumange to kapilya de a esa. ¹⁰ Ey te lélake sa a pile tu kamét. Ey te tolay be sa a iba, a gustu de a iabla ti Jesus a manglabag ta utus. Kanya pinuhubaan de siya a kinagi de, a “Anya wade, labag ta utus éng magamot ta tolay ta pangilin, o éwan?”

¹¹ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Eng mara sikam, éng melokbung tu tupa moy ta ébut, éy anya, éwan moy beman iahawas bagay pangilin! ¹² Ey higit pa a mahalaga i tolay kesira ta tupa. Kanya éwan bawal ta utus tam éng aguman tam i te hirap ta pangilin.”

¹³ Nadid, kinagi ni Jesus to pile tu kamét, a “Iolnat mo i kamét mua.” Ey to péngiolnat na, éy naghusay dén a kapareho no kamét na a esa. ¹⁴ Ey linumwas sa du Pariseyo, a néguhon side éng kodya i pamuno dia ni Jesus.

Tu Dati a Hula Tungkul Ni Jesus

¹⁵ Nadid, pékatukoy ni Jesus ta hangad de, éy hinumektat sa siya. Ey meadu i tinumagubet diya. Ey pinahusay na du étanan a te ladu, ¹⁶ a pinagbilinan na side a diyan de iyébaheta i tungkul diya. ¹⁷ Saya i pangtupada to nihula ni Purupeta Isayas to araw, a

18 “Siya ya i utusan ko a pinili ko,” kagi na Diyos. “Siya i mahal ko a késayaan ko. Iatéd ko diya i Espiritu ko, sakay ipahayag na i katutuhanan ta tolay. ¹⁹ Ewan siya makipaglégbug, éwan siya mepehéng, éwan siya mégdulaw ta karsada ta banuwan; ²⁰ éwan na paghirapén du mehina a tolay, éwan na édépén i simbu a mégkuldigpédép. Pumilit siya a hanggan éwan manalo i katutuhanan; ²¹ Siya i asaan na étanan a tolay.”

Nagpatunay Ti Jesus a Ewan Gébwat I Kapangyarian Na Ni Satanas

²² Nadid, niange de ni Jesus i esa a lélake a buhék sakay bulol pa siya, da hinayup. Ey pinahusay na; tulos nakapégkagi dén sakay naketa dén. ²³ Ey nagtaka du étanan a tolay, a kinagi de a “Sé' wade ye i apoa ni Dabid a nihula de?” ²⁴ Pero du Pariseyo, pékabati de ta éya, éy kinagi de, a “Kanya makapégpaibut siya du dimonyo éy inatdinan siya ni Satanas ta kapangyarian na. Ti Satanas a mayor du dimonyo.”

²⁵ Pero tukoy ni Jesus i isip de, a kinagi na dide, a “Eng mara, maski ahe a banuwan, éng néglégbug side, éy bumagsak a talaga. Sakay maski ahe a bile, éng néglégbug side, éy éwan male i buhay de. ²⁶ Ey nadid sakén, bakit kagi moy a inatdinanék kan ni Satanas ta kapangyarian na a magpaibut du katulung na a dimonyo? Lélbugén beman ni Satanas i sarili na? Eng kona sa,” kagi ni Jesus, “éy bumagsak siya a talaga. ²⁷ Bakit kagi moy a gébwat ni Satanas i kapangyarian ko a mangpaibut ta dimonyo? Ey anya du tolay moy? Eng ibutan de

i dimonyo, éwan beman gébwat ta Diyos i kapangyarian de? Kanya side i méngpatunaya a kakabulyan tu péngupos moy diyakén! ²⁸ Pero éng Espiritu na Diyos i nangatéda diyakén ta kapangyarian ko a magpaibut du dimonyo, éy saya i katunayana a dumemét dén dikam i péghari na Diyos ta tolay.

²⁹ “Da éwan tu makapagpaibut du kasakupan ni Satanas, éng'wan na pa matalo ti Satanas. Pero éng natalo na dén siya, éy maari na dén a alapén i kasakupan na.

³⁰ “Tu éwan kampi diyakén,” kagi ni Jesus, “éy kontara diyakén. Ey tu éwan tumulung diyakén a méngidulug ta tolay, éy nangangahulugen éy paadeyoén na du tolay diyakén. ³¹⁻³² Kanya tандаan moy, pagpasensiyaan i tolay ta maski anya a kasalanan de, sakay ta péngupos de ta tolay. Maski ta péngupos de diyakén a nagébwat ta langet, éy pagpasensiyaan side na Diyos. Pero tu mangupos ta Banal a Espiritu, éy saya i éwana pagpasensiyaan na Diyos, maski nadid, a hanggan nikésiya.”

Tu Halimbawa To Kayo

³³ “Tu mahusay a kayo, éy mégbunga ta mahusay a bunga. Ey tu medukés a kayo,” kagi na, “éy mégbunga ta medukés a bunga. Da matenggi mo tu kayo bagay meta mo i bunga naa. ³⁴ Ey kona be sa dikam, sikam a magkadukés a tolay! Pakodya moy a mégkagi ta mahusay, bagay medukés kam? Da i kagi moya, éy siya be san i édse ta isip moya. ³⁵ Dahilan i mahusay a tolay, éy gemtén de i mahusay. Ey du medukés a tolay, éy gemtén de i medukés.

³⁶ “Ey tandaan moy,” kagi ni Jesus, “kédemét na péghukum, éy panagutan na tolay i bawat kinagi de a medukés. ³⁷ Makay parusaan kam dahil to kinagi moy, o makay meligtas kam.”

Ti Jesus Ey Kapareho Ni Honas

³⁸ Nadid, du maistu ta rilihiyon, sakay du Pariseyo, éy inumange side ni Jesus, a kinagi de diya, a “Maistu, ipeta mo dikame i tanda a makataka-taka.”

³⁹ “Diden ye a lahi a Judeo éy magkadukés,” kagi ni Jesus. “Pinabayan moy dén i Diyos. Piliténék moy a ipeta ko dikam i tanda, pero éwanék tu ipeta dikam a tanda, éng'wan tu nanyari san ni Purupeta Honas to araw. ⁴⁰ Eng kodya ti Honas a étélo a aldew to tiyan no dikél a ikan, éy konaék be sa, sakén a lélake a gébwat ta langet, a étéloék be a aldew ta disalad na luta.

⁴¹ “Kédemét na péghukum na Diyos,” kagi ni Jesus, “éy tumaknég du taga Ninibe a iabla de kam a lahi a Judeo, da nagsisi side to pégtoldu ni Honas dide. Ey nadid éy te mataas ni Honas ta éye a mégtoldu dikam, éy éwan kam mégsisi. ⁴² Pati tu hari a bébe a taga Kabagatan to araw, éy tumaknég be siya ta péghukum a mangiabla dikam. Da siya éy inumange se a gébwat ta adeyo, monda baten na i memahal a pégtoldu ni Solomon. Ey nadid te mataas ni Solomon ta éye a mégtoldu dikam, éy éwan moy bébaten.”

Halimbawa a Tungkul Ta Ewan

Méniwala Ta Diyos Ta Hustu

⁴³ “Bagay umibut tu medukés a espiritu ta bégi na tolay,” kagi ni Jesus, “éy méglebut ta ilang a lugar a mégahayok ta imangan na. Nadid, éng éwan tu meeta, ⁴⁴ éy kagi na, a ‘Magsoliék to kinagébwatan ko a négiyanan ko.’ Ey kédemét na éy dinemtan na a éwan tu lasén, sakay melinis a mahusay dén. ⁴⁵ Kanya inakit na i pitu a iba a espiritu a medukés pa diya, éy sinomdép side a négiyan sa side. Kanya lalo a medukés to neditol i kalagayan na éya a tolay. Ey nadid, éy kona be sa i manyaria dikam a medukés a lahi a éye!”

I Tunay a Top Ni Jesus

⁴⁶ Nadid, to pégtoldu pabi ni Jesus, éy dinumemét sa dena na sakay du tétotop na. Méguhay side ta luwas, a gustu de mékiohon diya. ⁴⁷ Te négkagi diya, a “Kéye ta luwas dena mo éy du tétotop mo, a gustu de ka a uhunén.” ⁴⁸ Pero kinagi ni Jesus, a “Tí ésiya i ina kua sakay ta tétotop kua?” ⁴⁹ Ey nitoldu na du alagad na, a kinagi na, a “Side ye di ina kua, sakay top ko, ⁵⁰ dahilan, du mangtupad ta utus Nama ko ta langet, éy side di ina kua éy ta tétotop ko.”

13

Tu Halimbawa Tungkul To Mégsabug

¹ Nadid, to éya a mismo a aldew, éy linumwas ti Jesus to bile, a inumange siya a mégiknud to digdig no diget. ² Ey meaadu i dinumuluga diya, a hanggan da sinumakay ti Jesus to abeng, a négiknud sa a mégtoldu du tolay. Ey side éy te taknég san to baybay. ³ Ey tinolduan na side ta halimbawa a kona se:

“Eng mara,” kagi na, “éy te esa kan a lélake a mégsabug to binhi na. ⁴ Ey to pégsabug na éy te sénganya wade a butil a minepégsek to dilan. Ey kinan na manok. ⁵ Ey te sénganya wade be a nepégsek to bito-bito. Ey agad kan side a nagtubu, da melapis i luta ta éya. ⁶ Pero minalanés side, da mepasi i bilag, éy éwan kan masiyadu i gimot de. ⁷ Ey te sénganya wade be a nepégsek to kalamonan, éy nailongan na lamon. ⁸ Éy tu iba a binhi, éy nesabug kan dén ta mahusay a luta. Ey nagohay side. Te tégsésandaan, te tégéném a pulu, te tégétélo a pulu a butil i bawat ohay. ⁹ Ey nadid,” kagi ni Jesus, “éng makabati kam, éy baten moy ya.”

I Layunin Na Halimbawa

¹⁰ Nadid du alagad ni Jesus, nipakelagip de diya éng bakit purus a halimbawa i gamitén naa, bagay mégtoldu siya du tolay. ¹¹ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Ipeta san dikam na Diyos i kahulugen na lihim tungkul ta péghari na ta tolay. Pero du iba a tolay, éy éwan. ¹² Dahilan side a mégéisipén ta itoldu kua, éy dagdagen na Diyos i isip de, monda mapospusan de ta mahusay. Pero du metamad a mégisip ta itoldu kua, éy bawasan na Diyos tu isip de a hanggan éwan side tu mapospusan. ¹³ Kanya halimbawa i gemtén ko, bagay mégtolduék dide; da maski metaék de, a mégbati side diyakén, éy éwan de mapospusan. ¹⁴ Natupad ngani dén dide tu nihula ni Isayas, to pégkagi na ta kagi na Diyos, a
 ‘Mégbati kam a mégbati, éy éwan moy be mapospusan; lumameng kam a lumameng, éy éwan kam be maketa ta katutuhanan. ¹⁵ Da

mehina i isipa di tolay a éye; Mehirap a makabati i talinga dia, nikihép de i mata dia. Dahilan, sala de a meta, sala de a makabati, sala de a mapospusan. Da sala de a magsoli diyakén,' kagi na Diyos, 'monda pahasayén ko side.'

¹⁶ Pero sikam a alagad ko,” kagi ni Jesus, “éy masuwerte kam, da maketa kam, sakay makabati kam ta katutuhanan. ¹⁷ Tandaan moy, meadu i purupeta sakay mahusay a tolay a gustu de meta i meeta moya, pero éwan de neta. Sakay gustu de a mabati i mébati moya, pero éwan de nabate.”

Ipaliwanag Na I Halimbawa Tungkul To Pégsabug

¹⁸ “Baten moy i kahulugen na halimbawa tungkul ta mégsabug,” kagi na. ¹⁹ “Mara du mégbati ta kagi a tungkul ta péghari na Diyos, sakay éwan de napospusan, éy kapareho side no binhi a nepégsek to dilan. Ey dumemét ti Satanas, a inagew na ta isip de tu kagi a nabati de. ²⁰ Ey tu nepégsek to bito-bito, mara saya i makabatia ta kagi na Diyos, a masaya side a tanggapén de agad. ²¹ Pero éwan side makatagal, da kapareho side no binhi a éwan nakagimot. Méniwala side ta sandali, pero kédemét na paghirap de, dahil ta péniwala de, éy ginanan de tu tinanggap de. ²² Ey tu nepégsek to kalamonan, mara saya i makabatia ta kagi na Diyos, pero éwan magbunga tu kagi na Diyos ta isip dia, da kapareho side no binhi a nailongan. Mara i nakailonga dide éy tu pégisip de ta kabuhayan de sakay ta kayamanan de. ²³ Ey tu binhi a nesabug ta mahusay a luta,” kagi ni

Jesus, “mara saya i makabatia ta kagi na Diyos, a mapospusan de. Ey magbunga i kagi na Diyos ta isip de ta tégsésandaan, éy ta tégéném a pulu, éy ta tévétélo a pulu.”

Tu Halimbawa Tungkul Ta Lamon To Kapahayan

²⁴ Nadid, kinagi na dide i esa man dén a halimbawa: “I pégharia na Diyos,” kagi na, “éy kapareho no lélake a naghasik ta mahusay a binhi to uma na. ²⁵ Ey to esa kan a kélép, a tidug san side, éy dinumemét tu kalbug na, a tulos na nihasik to kapahayan i medukés a lamon. Sakay minéglakad. ²⁶ Nadid, to pégtubu no pahay, a nagohay dén, éy minagtubu be kan tu lamon a magkadukés. ²⁷ Ey du utusan no lélake, éy inange de kan a kinagi de diya, a ‘Ewan beman mahusay a binhi tu nihasik mo to uma mo? Bakit melamon nadid?’ ²⁸ Ey kinagi kan no lélake, a ‘Saya i gimita no esa a kalbug tam.’ ‘Ey anya,’ kagi de kan, ‘gustu mo bagutén me diden ya?’ ²⁹ ‘Diyon moy,’ kagi na kan. ‘Makay pati pahay éy mabagut moy. ³⁰ Basta pabayan moy dén a mégtubu a kapareho na pahay, a hanggan ta pégladéy. Ey ta pégladéy,’ kagi na, ‘éy utusan ko san du magladéy, a bagutén de pa du lamon, sakay bédbéden de a monda ipatutod ko. Sakay tu pahay éy ipalunpun de ta kamalig ko.’ ”

Tu Halimbawa No Bukél Na Mustasa

³¹ Nadid, kinagi na dide i esa man dén a halimbawa: “I péghari na Diyos,” kagi na, “éy kapareho na éye: Te esa kan wade a lélake a nagmula ta isesa a bukél na mustasa to uma na. ³² Kakétihekan ya ta maski anya a bukél, pero éng magtubu dén éy

kadikélan ya ta étanan a kayo, a hanggan makapaglobun du manok ta tingi-tingi na.”

³³ Nadid, kinagi na dide i esa man dén a halimbawa: “I péghari na Diyos,” kagi na, “éy kapareho no péppaalsa a ihalu no bébe to étélo a takal a arina, éy umalsa tu étanan a linamas.”

³⁴ Nadid, i étanan a kinagi ni Jesus a éya du tolay, éy purus a halimbawa. Ewan tu kinagi dide a éwan halimbawa. ³⁵ Saya i pangtupada to nihula no purupeta to araw, a

“Halimbawa kan i gamitén ni Cristo, bagay magtoldu siya dide. Ipaliwanag na dide i bagay a éwan tu nakapospos sapul to nipanglalang ta mundua.”

Ipaliwanag Na I Halimbawa

Tungkul To Lamon To Kapahayan

³⁶ Nadid, gininanan ni Jesus du tolay, a sinomdép to bile. Ey nipakelagip diya du alagad na éng anya i kahulugina no halimbawa tungkul to lamon to kapahayan. ³⁷ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Tu méghasik ta mahusay a binhi éy sakén a lélake a gébwat ta langet. ³⁸ Tu uma éy na mundua. I mahusay a binhi éy du tolay a pégharian na Diyos, sakay du magkadukés a lamon éy du tolay a pégharian ni Satanas. ³⁹ Ey tu kalbug de a naghasik to lamon, éy ti Satanas ngani dén. I panahun a pégladéy éy saya i katapusan na mundua. Sakay du anghel i magladéya. ⁴⁰ Eng kodya i pémuhuna to lamon a tutudén, éy kona be sa i pamuhuna na anghel du tolay ta katapusan na mundua. ⁴¹ Ey sakén i lélake a gébwat ta langet. Ey utusan ko du anghel ko a angen de puhunén du étanan a tolay

ta kaharian ko a nangatéd ta pagkasala, sakay puhunén de be du étanan a mégimet ta medukés. ⁴² Sakay tulos ibatikal de ta dikél a apoy. Ey édsa sa side a mégsésangitén a mégéadiyoyén ta hirap de. ⁴³ Ey nadid magdemlag a koman i bilag du mahusay a tolay, ta kaharian Nama de. Nadid,” kagi ni Jesus, “éng makabati kam, éy baten moy ya.”

Iba a Halimbawa

⁴⁴ “I péghari na Diyos,” kagi na, “éy koman i kayamanan a te liso to uma. Mineta ya no esa a tolay, éy tinapohan na a huway, a mépagés siya a tahod. Nadid, minéglakad siya a nibugtong na i étanan a ari-arian na, sakay binugtong na i uma a éya.

⁴⁵ “Kona be sa, i péghari na Diyos éy koman i esa a lélake a mégnigosiyo ta memahal a perlas. ⁴⁶ Nadid, naketa dén siya ta esa a perlas a mahalaga, éy minéglakad sakay nibugtong na i étanan a ari-arian na, sakay binugtong na tu perlas.

⁴⁷ “Kona be sa,” kagi ni Jesus, “i péghari na Diyos éy kapareho be na esa a dikél a rambat a nibatikal to diget, sakay nakaalap ta meadu a sari-sari a ikan. ⁴⁸ Ey nadid, da minaputat dén éy hinela de to baybay, sakay négiknud sa du tolay a monda bukod-bukudén de du ikan. Du mahusay a ikan, éy niasék de to pégdétonan de, pero du medukés éy nibut de dén. ⁴⁹ Nadid,” kagi na, “kona be sa i manyaria ta katapusan na mundua! Dumemét du anghel a ibukod de du medukés to mahusay. ⁵⁰ Sakay ibatikal de du medukés ta dikél a apoy.

Ey édsa sa side a mégsésangitén a mégéadiyoyén ta hirap de.

⁵¹ “Ey anya, napospusan moy dén i étanan a éya,” kagi ni Jesus du alagad na. Ey “O,” kagi de. ⁵² “Kanya ngani i bawat makapospos ta kagi na Diyos,” kagi ni Jesus, “éng ipasakup be siya ta péghari na Diyos diya, éy koman siya tu lélake a makaalap to bodega na ta bigu sakay ta dati be.”

Ewan De Tinanggap Ti Jesus Ta Nasaret

⁵³ Nadid, to nipékgagi dén ni Jesus diden ya a halimbawa, éy hinumektat sa siya, ⁵⁴ a nagsoli to sarili na a banuwan. Ey kédemét na sa, éy nagtoldu siya du tolay to kapilya de. Ey nagtaka du nakabati diya. I kinagi dia, éy “Ahe i nangalapana na éya a lélake ta karunungan naa? Kodya i pékagimet naa ta makataka-taka? ⁵⁵ Ewan beman saye tu anak no karpentero tam?” kagi de. “Ti ésiya pa ina, éng éwan anak san ni Maria? I top na a lélake éy de Santiago, ti Hose, ti Simon, sakay ti Hudas. ⁵⁶ Sakay du tétotop na a bébe, éy mégiyan pabi se side,” kagi de. “Bakit mégpataas siya?” ⁵⁷ Kona sa tu kinagi du tolay to banwan ni Jesus. Kanya éwan side naniwala diya ta éya.

Ey kinagi ni Jesus tungkul ta éya, a “I puru-peta éy iyégalang ta maski ahe. Pero ta sarili na a banuwan, sakay sarili na a bile, éy éwan siya iyégalang.” ⁵⁸ Ey nadid, éwan minagimet ti Jesus ta éya ta meadu a makataka-taka, da éwan side méniwala diya.

14

Tu Kamatayan Ni Juan a Mégbinyag

¹ Nadid, to panahun a éya, éy nabaheta ni Mayor a Herod i tungkul ni Jesus. ² To pékabaheta na, éy kinagi na du utusan na, a “Siya ti Juan a Mégbinyag a nabuhay a huway. Kanya makagimet siya ta makataka-taka.”

³⁻⁴ Kanya binuno ti Juan, éy pinintasan na ti Mayor a Herod, a kinékagi na ni Herod, a “Ewan maari a mékiagum ka ni Herodias, da asawa ina ni wadi mo.” (Ti Herodias éy asawa ni Pelip a wadi ni Herod). Kanya nipadikép ni Herod ti Juan, a nipihesu. ⁵ Gustu na be ipabunu ti Juan, pero méganteng siya du Judeo, da kagi de a purupeta ti Juan.

⁶ Nadid, kédemét no kapanganakan ni Herod, éy nagsayaw to harap du bisita na tu anak ni Herodias a madiket. Ey ti Mayor a Herod, éy méshat siya to madiket. ⁷ Kanya nipangako na a iatéd na diya i maski anya a agidén na. ⁸ Ey nadid, tu nibilin diya nena na, éy kinagi no madiket a, “Gustu ko éy iatéd mo diyakén nadid i penggan a te déton sa tu ulo ni Juan a Mégbinyag!”

⁹ Nadid masiyadu a nagsisi ti Herod, pero éwan siya nakaidel, dahil to nipangako na ta harap du bisita na. Kanya niutus na du sundalu a iatéd de to madiket. ¹⁰ Ey nipaputol na ti Juan to pihesian. ¹¹ Ey niedton de tu ulo na to penggan, sakay niatéd de be to madiket. Sakay nitulos na dén nena na. ¹² Ey du alagad ni Juan, éy inumange sa side a nangalap to bangkay na, a tulos de nielbéng. Ey to péngielbéng de, éy inange de nibaheta ni Jesus.

Tu Pémayan Na Ta Lima a Libu

¹³ To pékabati ni Jesus ta éya, éy sinumakay siya to abeng a inumange siya to esa a lugar a éwan tu tolay. Pero du tolay, pékabaheta de a hinumektat dén siya, éy tinumagubet side, a namaybay side a linumekaw. ¹⁴ Ey to kèpundu ni Jesus to baybay, éy neta na i meaadu a tolay, éy kinagbian na side. Sakay pinahusay na du te saket dide.

¹⁵ Nadid, to giapon dén, éy kinagi du alagad ni Jesus, a “Maistu, apon dén, sakay édse kitam ta ilang a lugare. Péglakadén mo dén di tolayae du bariyo-bariyo ta éye, monda makabugtong side ta kanén de.” ¹⁶ “Diyán moy side péglakadén,” kagi ni Jesus, “sikam i mangatéda dide ta kanén de.” ¹⁷ “Ey pakodyan tam,” kagi de, “lima san a momon i bilon tama a tinapay, sakay éduwa a pindang?” ¹⁸ “Dah, iatéd moy se,” kagi na.

¹⁹ Nadid, pinaeknud na du tolay to kalamonan, sakay inalap na tu lima a tinapay, sakay tu éduwa a pindang. Ey tinumangad siya ta langet a nagpasalamat ta Diyos. Sakay pinuseng-puseng na tu tinapay, a niutus na du alagad na a nihayin de du tolay. ²⁰ Ey minéngan side a étanan a minabsog side. Ey hinempésan du alagad tu sobha, éy naputat pa tu sapulu éy ta éduwa a gatang! ²¹ Ey lima a libu a lélake i minéngana ta éya; bukod san du bébe éy ta anak.

Méglakad Ti Jesus Ta Dibo Na Diget

²² Nadid, pinasakay ni Jesus du alagad na to abeng, a pinégdetol na side ta dibilew. Ey siya, éy pinasoli na du tolay ta bile de. ²³ Ey to kéhektat de, éy nanohobuk ti Jesus to buked, a monda manalangin. Ey kédemét no kélép, éy édsa sa siya

a isesa. ²⁴ Du alagad, éy kéya dén side ta ditaw, a sésalpukén side na tagmék, da songsong tu abeng. ²⁵ Nadid, to tamo a amulaldew, éy tinumagubet dide ti Jesus, a méglakad ta dibo na diget. ²⁶ Ey du alagad, péketa de diya a méglakad ta dibo na digita, éy inumanteng side a tahod, a kinumélanget side, a kinagi de a “Bélet.” ²⁷ Pero kinagi dide ni Jesus, a “Diyam kam méganteng, a sakén ye.”

²⁸ Nadid, kinagi ni Pedro, “Eng siko ngani ina, Panginoon, éy paangenék pad sina ta dibo na digita.” ²⁹ Ey “Kadon,” kagi ni Jesus. Kanya inumogsad ti Pedro to abeng, a méglakad ta dibo na digita a inumadene ni Jesus. ³⁰ Pero to pékapansing na to pahés, éy inumanteng siya, a nagsapul a inomléd. “Agawénék mo, Panginoon,” kagi na. ³¹ Nadid, agad siya ginewat ni Jesus. Sakay kinagi na, a “Bakit mégalanganin ka, Pedro? Kétihék bale san i péniwala mo diyakén.” ³² Ey nadid, késakay de to abeng, éy hinumintu tu pahés. ³³ Ey du alagad, sinumamba side diya, a kinagi de, a “Tunay ka ngani a anak na Diyos!”

³⁴ Nadid, to kéahabes de, éy pinumundu side ta Genesaret. ³⁵ Ey du tolai ta éya, pékatenggi de ni Jesus, éy nibaheta de agad du étanan a bariyo ta éya, monda niange de diya i étanan a te ladu. ³⁶ Ey nékiohon side diya éng maari, éy kébilan du te ladu i ontok san na badu na. Ey du étanan a nangkébil to badu na, éy naghusay.

15

Tu Pégtoldu Du Ninunu

1 Nadid éy te inumange ni Jesus a Pariseyo, sakay maistu na rilihiyon, a gébwat side ta Jerusalem. Kinagi de diya, a ² “Bakit du alagad mo, éy lélabagén de tu pégtoldu a nipamana dikitam du ninunu tam? Da éng méngan side, éy éwan de ugisan i kamét de a kona ta ugali na rilihiyon tam.” ³ “Ey sikam,” kagi ni Jesus, “bakit lélabagén moy i utus na Diyos a monda sugugén moy tu ugali na rilihiyon moy? ⁴ Da kagi na utus na Diyos, éy ‘Igalang mo tama mo éy tena mo, sakay tu mégkagi ta medukés ta ama na éy ta ina na, éy dapat ipabuno siya.’ ⁵ Pero sikam, éy iyétoldu moy a maski te hirap tu ama no lélake, éy ta ina na, éy éwan siya tu kailangan a tumulung dide, da iatéd na ta Diyos i metulung na maka dide a kuhata. ⁶ Kanya pébayan moy tu utus na Diyos, alang-alang ta mana moy a pégtoldu. ⁷ Sikam a mégkukunwari a éwan kam tu kasalanan!” kagi ni Jesus. “Tama bale i nihulaa ni Isayas tungkul dikam: ⁸ ‘Diden ya a tolay,’ kagi na Diyos, ‘éy igalangék de ta labi dia; pero ta isip dia éy éwan. ⁹ Ewan tu pasa tu pégsamba de diyakén, da kagi de éy gébwat ta Diyos tu pégtoldu de, pero éwan.’ ”

Anyang Mégpadukésang Ta Tolay

¹⁰ Nadid, pinaadene ni Jesus du tolai diya, sakay kinagi na dide, a “Mégbati kam a isipén moy i kagin kuae: ¹¹ Ewan tu isubu na tolai i makapagpadukésang diya ta mata na Diyos; éng'wan tu bumébéswal ta labi na tolai, éy saya i magpadukésang diya.”

¹² Nadid, kétapos na éya, éy inumadene du alagad ni Jesus, a kinagi de diya, a “Napospusan

mo a mégdamdám du Pariseyo to kinagi mo?”
 13-14 “Pabayan moy side,” kagi ni Jesus. “Bagutén Nama ko i bawat halaman a éwan na nimula. Palagi side a mégakay ta toláy, pero buhék be side. Bagay buhék i magakay ta buhék be, éy pareho side a matépduk ta ébut.”

15 Ey kinagi ni Pedro, a “Ipaliwanag mo dikame i kahulugina no nihalimbawa mo.” 16 “Ataay,” kagi ni Jesus, “éwan moy bale be napospusan? 17 Ewan moy tukoy i isubu moy éy tumulos san ta tiyan, sakay iyétay moy? 18 Pero tu bumébéswal ta labi, éy kagi ya a gébwat ta isip na toláy. Saya i magpadukésa ta toláy, da méngatéd dide ta kasalanan de. 19 Dahilan, ta isip na toláy i kégébwatan na medukés. Da mégisip side ta pémuno, péngibébi, péngilélake, pégtako, mégbuli-buli, sakay péngupos. 20 Diden ya i magpadukésa ta toláy. Pero tu méngan a éwan maguges ta kamét, éwan ya kasalanan.”

Tu Péniwala No Bébe a Ewan Judeo

21 Nadid, hinumektat sa ti Jesus a inumange ta dumanég a se na Tiro sakay ta Sidon. 22 Te bébe sa a taga Kananea a inumadene ni Jesus a kinékagi na ta medegsén, a “Panginoon, Apo ni Dabid! Kagbianék mo! Tu anak ko a bébe, éy binangaw na dimonyo, sakay masiyadu siya a méghirap.” 23 Pero ti Jesus, éy éwan sinumengbet diya. Sakay kinagi diya du alagad na, a “Péglakadén mo dén siya! Mepehéng siya a umunonod dikitam.” 24 Ey kinagi ni Jesus, éy “Du Judeo san i niutusa diyakén Nama ko; du tupa ni Israel a netawtaw.”

25 Pero nadid, inumadene tu bébe a linumuhud ta harap ni Jesus, a kinagi na, a “Tulanganék

pad, Panginoon.” ²⁶ “Ewan maari a alapén ko tu kanén na anak,” kagi ni Jesus, “a monda ipakan ko du aso.” ²⁷ “Tahod ngani, Panginoon,” kagi no bébe, “pero du aso éy méngan be side ta mumo a métépduk to lamesa no amo de.” ²⁸ Kanya nadid, éy kinagi ni Jesus diya, a “Dikél i péniwala mo! Pumayagék ta nipékiohon mua.” Ey to éya be san a oras éy naghusay tu anak na.

Pinahusay Ni Jesus I Meadu

²⁹ Nadid, hinumektat sa ti Jesus a inumange siya ta diget na Galilea. Ey sinumangkay siya to buked ta éya, a négiknud sa siya. ³⁰ Ey dinumemét diya i meaadu a tolay, a te kébil side ta pile, sakay buhék, sakay lumpu, sakay bulol, sakay meadu pa a iba. Niedton de du te ladu ta harapa ni Jesus, éy pinahusay na side. ³¹ Ey dudu tolay sa, éy nagtaka side to péketa de a mékgagi dén du bulol, sakay méképlakad dén du lumpu, sakay méketa dén du buhék. Ey nagpuri side ta Diyos.

Tu Pémakekan Na Ta Epat a Libu

³² Nadid, dinulawan ni Jesus du alagad na, a kinagi na dide, a “Kagbian ko di tolay a éye. Etélo dén a aldew a kaguman ko side éy éwan dén side tu makan. Sala ko side a péglakadén a mégalép; makay kapuyén side ta dilana.” ³³ Ey kinagi du alagad na, a “Ahe i pangalapan tama ta ipakan tam dide ta ilanga a lugare?” ³⁴ “Ey sénganya,” kagi na, “i bilon moya sina a tinapay?” “Pitu a momon,” kagi de, “sakay sénganya a kékétihék a ikan.”

³⁵ Nadid, pinaeknud na dudu tolay to luta.
³⁶ Sakay inalap na tu pitu a tinapay sakay du ikan.

Nadid, to pégpasalamat na ta Diyos, éy pinusengpuseng na ya, sakay niatéd na du alagad na, a tulos nihayin de du tolay. ³⁷ Ey minéngan side a étanan a minabsog side. Nadid, hinempésan du alagad tu sobha, éy naputat pa tu pitu a gatang. ³⁸ Epat a libu a lélake i minéngana ta éya; bukod pa du bébe éy ta anak.

³⁹ Nadid, pinéglakad ni Jesus dudu tolay, sakay sinumakay siya to abeng, a naglakad ta Magadan.

16

Pilitén De Ti Jesus Ta Tanda

¹ Nadid, inumange ni Jesus i sénganya a Pariseyo, sakay du Saduseyo. Puhubaan de siya a pilitén de a ipeta na dide i tanda a makataka-taka ta langet. ² Ey kinagi ni Jesus dide, a “Mépospusan moy i tanda na panahun, da éng apon dén éy kagi moy a mahusay i panahun ta gabia, da medemlag i langet. ³ Ey ta gagabi éy kékagin moy a maguden, da mediklém i langet. Nabasa moy bale i tanda ta langet, pero éwan moy tukoy du tanda a mégpatunay diyakén! ⁴ Diden ye a lahi a Judeo éy magkadukés,” kagi ni Jesus. “Pinabayan moy dén i Diyos. Piliténék moy a ipéta ko dikam i tanda, pero éwanék tu ipeta dikam a tanda, éng'wan tu nanyari san ni Purupeta Honas to araw.” Nadid, to pégkagi ni Jesus ta éya dide, éy gininanan na side.

Tu Pégpaalsa Du Pariseyo

⁵ Nadid, kédemét de ta dibilew, éy naleksapan bale du alagad a nagkébil ta bilon de a tinapay. ⁶ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Mangilag kam ta pégpaalsa du Pariseyo sakay du Saduseyo.” ⁷ Ey du alagad,

pékabati de ta éya, éy mégpéguhon side éng anya i kahulugen na éya. “Kodya éwan kitam tu kébil a tinapay,” kagi de. “Kanya na wade kinagi i éya.” ⁸ Ey tukoy ni Jesus tu uhon de, kanya kinagi na dide, a “Bakit péguhunan moy a éwan kam tu bilon a tinapay? Masiyadu a kétéhék tu péniwala moy! ⁹ Ewan moy beman tukoy a éwan tinapay i pékgagian kua? Bakit, éwan moy natandaan tu pémuseng-puseng ko to lima a tinapay a para ta lima a libu? Sénganya a gawang i sobha a nihempés moy? ¹⁰ Sakay tu pitu a tinapay para ta épat a libu, éy sénganya a gawang i sobha a nihempés moy? ¹¹ Bakit, éwan moy napospusan a bakén a tinapay i pékgagian kua? Eng'wan, i pékgagian kua a talaga éy mangilag kam ta pégpaalsa du Pariseyo, sakay du Saduseyo.”

¹² Nadid, to pékgagi ni Jesus ta éya, éy napospusan de dén a bakén a tinapay i pangilagen dia, éng 'wan tu pégtoldu du Pariseyo sakay du Saduseyo.

Tu Kinagi Ni Pedro Tungkul Ni Jesus

¹³ Nadid, to kédemét de Jesus ta Sesarea-Pilipo, éy kinagi na du alagad na, a “Ti ésiyaék kan ayun ta kagi na tolay? Ti ésiya kan i lélake a gébwat ta langet?” ¹⁴ Ey kinagi du alagad na, a “I kagi kana na iba éy ti Juan ka kan a Mégbinyag. Kagi man dén na iba a ti Elias ka kan. Ey te iba be a mégkagi a ti Heremias ka, o purupeta ka kan a esa.” ¹⁵ “Ey sikam,” kagi ni Jesus, “anya i isip moya? Ti ésiyaék?” ¹⁶ Ey kinagi ni Simon Pedro, a “Siko i Cristo a tiniyak na Diyos a tagapagligtas ta mundua! Siko i anak na tunay a Diyos.” ¹⁷ “Masuwerte ka, Simon,” kagi ni Jesus, “da éwan

tolay i néngipaliwanag ta éya diko, éng'wan Tama ko ta langet. ¹⁸ Ey tandaan mo, i pénggahen kua diko éy Pedro (kahulugen ni Pedro ta kagi na Judeo éy bito). Ey ta dibo na bitoae, éy pataknégen ko i simbaan ko, du sakup ko a tolay; éy éwan side madaig na kapangyarian ni Satanas. ¹⁹ Iatéd ko diko a siko i tagapamahala du pégharian na Diyos a tolay. Tu ipagbawal mo ta mundua éy ipagbawal be ta langet, sakay tu pakultaden mo ta mundua, éy pakultaden be ya ta langet.”

²⁰ Nadid, to pégkagi na ta éya ni Pedro, éy nibilin na du alagad na ta mahigpit a diyan de kékagin ta maski ti ésiya a siya i Cristo a tiniyak na Diyos a tagapagligtas.

Hinulaan Ni Jesus Tu Ikaté Na

²¹ Nadid, sapul ta éya a oras, éy nipagtapat dén ni Jesus du alagad na a kailangan a umange siya ta Jerusalem, a magtiis sa ta meadu, a pahirapan siya du te tungkulin a Judeo. “Ipabunoék de,” kagi na. “Sakay ta ikatélo a aldew éy mabuhayék.” ²² Ey ti Pedro, pékabati na ta éya, éy nikabukod na ti Jesus, a pinéggagian na siya, a “Panginoon,” kagi na, “diyan ka mégkagi ta kona sa. Ewan ka mate ta kona sa.” ²³ Pero hinumarap ti Jesus diya a kinagi na, a “Umadeyo ka dén, Satanas! Sésawayénék mo. Ewan ka mégisip ta kaluuben na Diyos, éng'wan ta kaluuben na tolay.”

²⁴ Nadid, kinagi ni Jesus du alagad na, a “Eng ti ésiya i te gustu a ipasakup diyakén, éy kailangan éy pabayan na pa i sarili na, sakay kumuyoyog diyakén, a maski bunon siya na tolay. ²⁵ Dahilan tu maghangad a meligtas tu buhay na, éy mebut a

talaga. Pero tu mégpabaya ta buhay na alang-alang diyakén, éy siya i mabuhaya a éwan tu katapusan. ²⁶ Anya i pékinabanga na esa a tolay éng siya i mayamana ta étanan, éng éwan na makamtan i buhay a éwan tu katapusan? Anya beman i bayada na tolay a mate a monda magsoli tu buhay na? ²⁷ Da sakén i lélake a gébwat ta langet. Ey magsoliék se a talaga a kébil ko i kapangyarian Nama ko, sakay kaguman ko du anghel ko. Ey kédemét ko, éy gantian ko du étanan a tolay ayun to ginimet de. ²⁸ Ey tandaan moy ye,” kagi na. “Te sénganya se dikam a éwan mate hanggan éwanék de meta a magsoli se a maghari. Sakén a lélake a gébwat ta langet.”

17

Nabagu Tu Idsura Ni Jesus

¹ Nadid, kélipas na éném a aldew, éy kinuyog ni Jesus de Pedro, sakay de Santiago a patwade (ti Juan i wadi na). Nanohobuk side to melangkaw a buked. ² Ey to édsa de sa, éy neta de a nabagu tu idsura ni Jesus. I mata naa éy nagdemlag a koman i bilag, sakay linumatak i badu naa a medemlag be dén. ³ Ey du étélo a alagad, éy neta de nadid ti Moises sakay ti Elias, a kauhon ni Jesus. ⁴ Ey ti Pedro, kinagi na ni Jesus, a “Panginoon, maigi pa éy édse kitam san dén. Eng gustu mo, éy pagbile me kam ta étélo a kékétihék a bile; esa diko, esa ni Moises, sakay esa ni Elias.”

⁵ Nadid, mégkagi pabi ti Pedro, éy tinaklében side no medemlag a kuném. Ey kinagi no boses to kuném, a “Sé' ina i mahal kua a anak, a kasahatan

ko a tahod. Baten moy siya.” ⁶ Ey du étélo a alagad, pékabati de ta éya, éy inumanteng side a tulos side minedapa. ⁷ Pero inadenean side ni Jesus a kembilan na side, a kinagi na, a “Tumaknég kam dén, a diyan kam méganteng.” ⁸ Ey to kéadngas de, éy éwan side tu mineta, éng'wan basta ti Jesus.

⁹ Nadid, namulnok side to buked, éy kinagi ni Jesus dide, a “Diyan moy kékagin ta maski ti ésiya i mineta moya, hanggan éwanék mabuhay a huway, sakén a lélake a gébwat ta langet.” ¹⁰ Ey kinagi du alagad diya, a “Bakit du maistu ta rilihiyon, éy kékagin de a meditol kan se ti Elias a umange, bagu tu tagapagligtas ta mundua?” ¹¹ “Tahod ngani,” kagi ni Jesus, “umange pa se ti Elias a talaga, a monda paghandaén na i étanan. ¹² Pero tandaan moy, inumange dén se ti Elias, pero éwan siya natenggi na tolay. Basta linoko de siya ayun to gustu de. Kona be sa sakén, pahirapanék de be. Sakén a lélake a gébwat ta langet.” ¹³ Nadid, to pégkagi dén ni Jesus ta éya, éy napospusan dén du alagad a ti Juan bale a Mégbinyag i pinékgagian naa.

Pinahusay Na Tu Anak a Hinayup

¹⁴ Nadid, késoli de to meadu a tolay, éy inumadene diya i esa a lélake, a linumuhud ta harapa ni Jesus, a kinagi na, a ¹⁵ “Panginoon, kagbian mo tu anak ko. Basta manghimatay siya, a masiyadu i hirap naa éng sumingga, da medalas siya a metumba ta apoy, o dikaya ta dinom. ¹⁶ Ey niange ko dén siya du alagad mo,” kagi na, “pero éwan de napahusay.”

¹⁷ Ey kinagi ni Jesus, a “Medukés a lahi di tolaya ta éye, da éwan kam méniwala! Pakodyan

ko se a magtiis dikam? Nay, iange moy se tu anak.” ¹⁸ Nadid, to péngkébil de to anak diya, éy pinéngkagian ni Jesus tu dimonyo, éy inumibut dén siya to anak, sakay tu anak éy naghusay agad.

¹⁹ Kétapos na éya, éy nipakelagip du alagad ni Jesus ta lihim, éng bakit éwan de napaibut tu dimonyo. ²⁰ Ey kinagi ni Jesus, éy “Da kétéhék pabi i péniwala moya. Da tandaan moy, tu péniwala moy ta Diyos, maski koman san i kadikél na bukél na mustasa, éy makagimet kam ta maski anya. Maski kagi moy ta bukida inaeh, a ‘Umadeyo ka,’ éy umadeyo ina a talaga. ²¹ Pero i kona sa a dimonyo, éy éwan moy mapaibut éng'wan kam pa manalangin, sakay magkulasiyon.”

²² Nadid, kédulug du alagad ta Galilea, éy kinagi ni Jesus dide, a “Sakén a lélake a gébwat ta langet, éy itokyonék de, ²³ sakay bunonék de. Pero mabuhayék a huway ta ikatélo a aldew.” Ey du alagad, pékabati de ta éya, éy mélungkut side.

Péngatéd Ta Buwes Para Ta Templo

²⁴ Nadid, kédemét de ta Kapernaum, éy du mégsingeh ta buwes para ta Templo, éy kinagi de ni Pedro, a “Anya, méngatéd tu maistu moy ta buwes para ta Templo?” ²⁵ Ey “O,” kagi ni Pedro, “méngatéd siya.” Nadid, kédemét ni Pedro to bile, éy kinagi agad ni Jesus diya, a “Anya i isip mua, Simon? Ta munduae, éy ti ésiya i méngatéda ta buwes ta hari, du sarili na a top, o du éwan na kaguman?” ²⁶ “Du éwan na kaguman,” kagi ni Pedro. Ey kinagi ni Jesus, a “Nadid, éng kona sa, du top na hari, éy éwan side tu kailangan a mangatéd. Ey sikitam, da top kitam na Diyos, éy éwan kitam

be tu kailangan a mangatéd ta para ta bile na a Templo. ²⁷ Pero maski kona sa,” kagi ni Jesus, “éy maigi pa éy mangatéd kitam, monda éwan side mégingél dikitam. Kanya umange ka nadid ta diget, Pedro, a manogbek. Ey tu purumeru a ikan a maalap mo, éy patuyabén mo tu labi na, éy meta mo sa i plata. Alapén mo a tulos ibayad mo ta buwes tam.”

18

Ti Ésiya I Mataasa?

¹ Ta éya a oras, éy kinagi du alagad ni Jesus, a “Ti ésiya i mataasa ta kaharian na Diyos ta langet?”
² Ey ti Jesus, dinulawan na tu esa a anak, sakay pinataknég na ta harap dia. ³ “Tandaan moy ye,” kagi na. “Eng éwan kam magbagu, a magpababa a kona ta anakae, éy éwan kam makasdép ta kaharian na Diyos. ⁴ Da maski ti ésiya i magpakababa a kona ta anakae, éy siya i mataasa ta kaharian na Diyos. ⁵ Sakay maski ti ésiya i tumanggap ta esa a kona se a anak, dahil ta péniwala na diyakén, éy bilang sakén dén i tinanggap naa.”

Maghirap Du Nangatéd Ta Pagkasala

⁶ “Maigi pa ta esa a tolay, éy kalukalan ta bito i leg naa, sakay ietbung ta ditaw, kesira ta makapangatéd siya ta ipagkasala na mababa a tolay a méniwala diyakén. ⁷ Mehirap a talaga i kalagayan na tolay ta mundua, dahilan éy te méngatéd dide ta ipagkasala de. Ewan maibut maski nikésiya i tolay a méngatéd ta kasalanan. Pero makaanteng i kesapitan na kona sa a tolay!

⁸ “Eng na kamét mua, o dikaya na tikéd mua i mangatéd diko ta ipagkasala mo,” kagi ni Jesus, “éy kétulén mo sakay ibut mo! Maigi pa éy umange ka ta langet a putéd, kesira ta éduwa i kamét mo éy ibut ka pa ta apoy a éwan tu kéédép. ⁹ Sakay éng na mata mua i mangatéd diko ta ipagkasala mo, éy lugitén mo sakay ibut mo! Maigi pa éy umange ka ta langet a buhék, kesira ta éduwa i mata mua éy ibut ka ta apoy ta impiyerno.”

Tu Halimbawa No Minebut a Tupa

¹⁰ “Mangilag kam,” kagi ni Jesus, “a diyan moy apién i maski ti ésiya a anak. Da tandaan moy, du anghel a mégalaga dide éy palagi side a kaharap Nama ko.” ¹¹ (Da inumange se i lélake a gébwat ta langet a monda iligtas na du tolay a mebut.)

¹² “Any a i isip moya a gemtén na esa a tolay a te alila ta sandaan a tupa éng mebut i esa dide? Ginanan na a talaga du siyam a pulu éy ta siyam to pégpastoran na dide, a monda ahayukén na tu nebut. ¹³ Ey nadid, pag mineta na ya éy masahat siya diya a talaga, kesira du nabuhay na a tupa a éwan minebut. ¹⁴ Nadid, kona man sa, éy éwan kaluuben Nama moy ta langet a mapahamak i maski esa diden ye a mababa a tolay.”

Eng Te Kasalanan I Esa a Top Mo Ta Péniwala

¹⁵ “Eng magkasala diko i esa a top mo, éy gombék ka diya sakay méguhon kam a éduwa ta éwan tu makabati dikam. Eng méniwala siya diko, éy mag-suyuan kam a huway a kona to dati. ¹⁶ Nadid, éng éwan siya méniwala diko, éy mangalap ka ta manga éduwa a kaguman mo, a monda sistiguan de éng

anya i péguhunan moya. ¹⁷ Nadid, éng éwan be siya méniwala dide, éy kagin moy ya du kakaguman moy ta simbaan. Sakay éng éwan pa siya méniwala du kakaguman moy ta simbaan, éy ibilang moy siya a medukés, a adeyo dén ta Diyos.

¹⁸ “Tandaan moy ye: tu ipagbawal moy ta mundua éy ipagbawal be ta langet, sakay tu pakultaden moy ta mundua, éy pakultaden be ya ta langet.

¹⁹ “Ey tandaan moy ye, éng te éduwa dikam ta éye ta munduae a magkaisa a manalangin, éy talaga a pagkaluuben kam Nama ko ta langet. ²⁰ Dahilan maski ta ahe, éng te éduwa o dikaya étélo a magkapisan dahil ta péniwala de diyakén, éy édsaék be sa dide.”

Tu Halimbawa Tungkul To

Utusan a Ewan Mégpatawad

²¹ Nadid, inumadene ti Pedro ni Jesus, a kinagi na, a “Panginoon, sénganya a beses a patawadén ko tu kaguman ko a sosoli a magkasala diyakén? Maski pitu a beses, patawadén ko pa?”

²² “Maski higit pa ta éya i kasalanan na diko, éy patawadén mo pa,” kagi ni Jesus. “Maski pitu a pulu a beses, éy patawadén mo pa siya. ²³ Dahilan i pégharia na Diyos éy kapareho na éye: Mara te hari kan a kinagi na a pagbayadén na du utusan na, da te utang side diya. ²⁴ Ey tu neditol a nipauwet na, éy tu te utang a meaadu a libu-libu a pisu. ²⁵ Anya da éwan siya tu ibayad, éy inutusan kan no amo na, a ibugtong de siya, pati tu asawa na, sakay du anak na, sakay étanan a ari-arian na, monda makabayad. ²⁶ Nadid tu utusan, éy linumuhud

kan siya to harap no amo na, a nékikakagbi. ‘Pakultadenék mo ta esa a panahun,’ kagi na kan, ‘éy bayaden ko i étanan a utang ko diko.’ ²⁷ Nadid, kinagbian kan siya no amo na; kanya pinatawad na to étanan a utang na, sakay pinéglakad na siya.

²⁸ “Pero nadid, kéhektat sa no utusan, éy neta na kan tu kaguman na a te utang be diya ta sandaan san a pisu. Ey kambilan na siya agad a sinakal, a kinagi na kan, a ‘Nay, magbayad ka dén to utang mo diyakén.’ ²⁹ Ey tu sinakal na, éy linumuhud diya a tinumawad diya. ‘Pakultadenék mo pa,’ kagi na, ‘éy bayaden ta ka.’ ³⁰ Pero tu utusan, éy éwan kan siya pinumayag; éng'wan nipepihesu na hanggan éwan siya makabayad.

³¹ “Ey du kakaguman de a utusan, péketa de ta nanyari a éya, éy mégisip-isip kan side, a tulos inumange side to amo de a niabla de i étanan a nanyari. ³² Ey pékabaheta no amo de, éy nipauwet na kan tu utusan na. ‘Siko, napakasiyadu ka a dukés!’ kagi na kan. ‘Isip ko pinatawad ta ka ta étanan a utang mo, da nékikakagbi ka diyakén. ³³ Kinagbian ta ka, pero siko éy éwan mo kagbian tu kaguman mo!’ ³⁴ Ey nadid, dahil ta iyamut no amo na, éy nipepihesu na kan siya hanggan éwan na mabayaden tu utang na a étanan.

³⁵ “Ey nadid,” kagi ni Jesus, “kona be sa i gemténa dikam Nama ko ta langet, éng éwan moy patawadén du kaguman moy.”

Tu Pégtoldu Ni Jesus Tungkul
Ta Méghiwalay a Pasawa

19

¹ Nadid, kétapos ni Jesus a mégtoldu, éy hinumek-tat siya ta Galilea, a tulos na ta Hudea, ta dibilewa na Hordan. ² Meadu a tolay i tinumagubet diya ta éya, éy pinahusay na sa side.

³ Te Pariseyo a inumadene diya ta éya, a talaga de siya a pagkamalién ta kagi na. I kinagi dia, éy “Maari wade a hiwalayan na lélake i asawa na ta maski anya a dahilan?” ⁴ Ey kinagi ni Jesus, a “Ewan moy wade pabi nabasa to kasulatan, to pénglalang na Diyos, éy ginimet na i lélake éy ta bébe. ⁵ Sakay kinagi be na Diyos, éy ‘Dahilan ta éya, éy ginanan no lélake dena na éy tama na, monda mékiagum to asawa na; éy maging isesa side.’ ⁶ Kanya éwan dén side éduwa,” kagi ni Jesus, “éng'wan esa san dén side. Kanya i pinagagum na Diyos, éy diyan péghiwalayén na tolay.”

⁷ “Nadid, éng kona sa,” kagi du Pariseyo, “éy bakit niutus ni Moises a atdinan kan na lélake tu asawa na ta kasulatan ta péghiwalay, bagu na siya hiwalayan?” ⁸ “Dahil ta kaktog na isip moya,” kagi ni Jesus, “kanya kam pinakultaden ni Moises a hiwalayan moy i asawa moya. Pero éwan sa kona to sapul. ⁹ Ey tandaan moy ye, maski ti ésiya a lélake, éng humiwalay ta asawa na, sakay éwan na be siya nipéngilélake, éng mangasawa siya ta iba, éy méngibébi dén siya a talaga ta mata na Diyos.”

¹⁰ “Eng kona sa,” kagi du alagad, “éy maigi pa éy diyan dén mangasawa.” ¹¹ Ey kinagi ni Jesus, a “Ewan maari a tupadén na lélake i éya, éng éwan du pinagkaluuben san na Diyos. ¹² Dahilan éy te iba-iba a lélake a éwan makaasawa: i sénganya

éy dahilan ta katétubu de a kalagayan de; kanya nagkakuna sa du iba éy dahilan ta gimet na iba a tolay dide. Sakay te lélake be a éwan makaasawa dahil ta tarabaho de ta Diyos. Eng maari, éy tanggapén moy dén i pégtoldu ko a éye.”

Kinagbian Ni Jesus Du Kékétihék a Anak

¹³Te nagkébil du anak de ni Jesus, a monda itupu na i kamét na dide a ipanalangin na side. Ey pinékgagian side du alagad. ¹⁴Pero kinagi ni Jesus, a “Pabayan moy di anaka a umadene diyakén. Diyan moy side sésawayén. Dahilan éy méghari i Diyos ta kona sina.” ¹⁵Ey tulos nitupu na dide i kamét naa bagu siya hinumektat.

Tu Lélake a Mayaman

¹⁶Te esa a lélake a inumange ni Jesus, a kinagi na diya, a “Maistu, anya wade i mahusay a gemtén ko, a monda magkamiték ta buhay a éwan tu katapusan?” ¹⁷Ey kinagi ni Jesus, a “Bakit pakelagipanék mo éng anya i mahusaya? Isesa san i mahusaya. Eng gustu mo a magkamit ta buhay a éwan tu katapusan, éy sundin mo i utus na Diyos.” ¹⁸“Ahe a utus,” kagi na. Ey kagi ni Jesus, a “Diyan ka mamuno, diyan ka méngibébi, diyan ka mégtako, diyan ka mégbuli-buli, ¹⁹sakay igalang mo tama mo éy ta ina mo, sakay mahalén mo i kapareho mo a kaparis ta pégmahal mo ta bégi mua.” ²⁰“Sinunud ko dén ina a étanan,” kagi no lélake, “anya pa i dapat ko a gemtén?” ²¹Ey kinagi ni Jesus diya, “Eng gustu mo a maging mahusay ka, éy ange mo ibugtong tu ari-arian mo. Sakay tu kabugtungan na, éy iatéd mo du mahirap. Eng pakunan mo

sa, éy te kayamanan ka dén ta langet. Ey nadid, sumoli ka se a kumuyoyog ka diyakén.”

²² Nadid, pékabati no lélake ta éya, éy nalungkut dén siya, a hinumektat dén, da napakayaman siya.

²³ Ey kinagi ni Jesus du alagad na, a “Mehirap a talaga a makasdép i mayaman ta kaharian na Diyos. ²⁴ Makasdép beman i kabayo ta ébut na digum? Mas lalo a mehirap a makasdép i mayaman ta kaharian na Diyos.” ²⁵ Nadid, pékabati du alagad ta éya, éy nagtaka side a tahod, a kinagi de, a “Eng kona sa, éy ti ésiya i makaligtasa?” ²⁶ Ey tinitigen side ni Jesus, a kinagi na, a “Tama ngani; éwan maari i tolai a mangiligtas ta bégi na. Pero magimet na Diyos i maski anya.”

²⁷ Nadid, kinagi ni Pedro, a “Entan mo, Panginon. Sikame, éy gininanan me dén i étanan, a kinumuyog kame diko. Anya i gantimpala mia?”

²⁸ “Tandaan moy ye,” kagi ni Jesus; “sakén i lélake a gébwat ta langet. Pag maghariék ta bigu a mundu, éy sikam a alagad ko a labindalawa, éy maghari kam be du labindalawa a lahi na Judeo, du apoapo ni Israel. ²⁹ Sakay i maski ti ésiya a magtiis a guminan ta bile na éy ta tétotop na éy ta ina na éy ta ama na, éy ta anak na éy ta luta na alangalang diyakén, éy atdinan siya na Diyos ta dubli-dubli a gantimpala na nadid, sakay atdinan na be siya ta buhay a éwan tu katapusan. ³⁰ Pero meadu du mataas nadid, éy side i mababaa; sakay du mababa nadid, éy side i mataasa ta éya.”

20

Du Mégtarabaho Ta Luta No Lélake

¹ Nadid, kinagi ni Jesus, a “I paghari na Diyos éy kapareho na éye: Mara te lélake a linumuwas to amulaldew, a mangenta ta magtarabaho to luta na. ² Du neditol a inalap na, éy nagkasundu side a mamisu i upa de ta maghapun. Ey pinaange na side to luta na. ³ Mamaya-maya, éy linumwas siya a huway to alas nuwebe i bilag, éy neta na du tolay a te taknég san to palengke. ⁴ Ey kinagi na dide, a ‘Magtarabaho kam be dén ta luta ko, éy upaan ta kam ta gustu moy.’ Ey tulos side a nagtarabaho. ⁵ Mamaya-maya, linumwas man dén siya to alas dose i bilag, sakay to alas tres, éy kona be sa i ginamet naa. ⁶ Nadid, to manga alas singku dén, éy linumwas man dén siya a huway, éy naketa man dén siya ta éwan tu tarabaho. Ey kinagi na dide, a ‘Bakit tu kataknég moy san se nadid a maghapun?’ ⁷ ‘Ey éwan kame tu tarabaho,’ kagi de. ‘Ey sigi,’ kagi no lélake, ‘magtarabaho kam dén diyakén ta luta ko yae.’

⁸ “Nadid, késibig de to apon, éy kinagi no lélake to porman, a ‘Nay, dulawan mo dén du mégtarabaho, sakay atdinan mo side ta upa de. Bayaden mo pa du ménegipo bagu du neditol.’ ⁹ Nadid, du nagsapul a nagtarabaho to alas singku, éy upaan na side ta mamisu. ¹⁰ Kanya du neditol, pégsingeh de éy akala de éy upaan side ta mahigit pa du ménegipo. Pero mamisu bale be san i upa dia. ¹¹ Ey to pénanggap de, éy naglekramo side to te koo to luta. ¹² ‘Bakit,’ kagi de, ‘esa oras san du ménegipo a mégtarabaho, pero sikame, éy nagtiis kame ta pasi no bilag to maghapun. Bakit pareho kame san tu upa?’ ¹³ Ey kinagi no lélake dide, a ‘Anya, kadimoy,

dinaya ta kam? Isip ko nagkasundu kitam ta upa a mamisu ta maghapun? ¹⁴ Alapén moy dén i upa moya, sakay méglakad kam dén. Eng gustu ko upaan ko du ménegipo ta kapareho na upa moya, ¹⁵ éy éwan ko beman magimet i gustu ko ta sarili ko a kuhata? Ataay, managhili kam beman da gustu ko mangatéd ta mahusay?”

¹⁶ “Kanya,” kagi ni Jesus, “du ménegipo nadid a méniwala, éy side i mégdetol ta esa a panahun. Sakay du neditol nadid, éy side i ménegipua ta éya.”

Hinulaan Man Dén Ni Jesus a Bunuén Siya

¹⁷ Nadid, to péglakad de Jesus ta Jerusalem, éy nibukod na du labindalawa a alagad na, a kinagi na dide, a ¹⁸ “Entan moy, umange kitam nadid ta Jerusalem. Sakén i lélake a gébwat ta langet. Ey ta éya éy itokyonék de du mataas a padí sakay du maistu ta rilihiyon. Ey side i magpabunua diyakén. ¹⁹ Ey itugénék de di dayuan yae a éwan Judeo. Ey side éy tétoksonék de sakay balbalénék de, sakay ipakoék de ta kudos. Ey ta ikatélo a aldew, éy mabuhayék a huway.”

Tu Ina De Santiago Ey Nékiohon Ni Jesus

²⁰ Nadid, éy inumadene ni Jesus tu asawa ni Sebedeo, a kaguman na du anak na a éduwa. Ey linumuhud siya diya a nékiohon diya. ²¹ “Anya i gustu mua?” kagi ni Jesus. Ey kinagi no bébe, a “Maano, atdinan mo i éduwa a éye a anak ko ta katungkulan de a side i bisi mo, a side i kaguman mo éng maghari ka.” ²² “Ewan moy tukoy i pékiohon moya,” kagi ni Jesus. “Kaya moy wade a matiis i hirapa a tiisén ko?” “O,” kagi de, “kaya

me.” ²³ “I hirap a tiisén ko éy matiis moy ngani be,” kagi ni Jesus, “péro éwan sakén i bahala éng ti ésiya i bisi ko, a kaguman ko a maghari. I éya a kinagi moy éy para du pinaghandaan Nama ko.”

²⁴ Nadid, to pékabati ta éya du sapulu a iba a alagad, éy nagingél side du patwadi. ²⁵ Kanya pinaadene side ni Jesus a étanan, a kinagi na dide, a “Tukoy moy dén du mataas a tolay, éy mégéutusén side du mababa. ²⁶⁻²⁷ Pero diyan sa kona i ugali moya. Eng'wan, éng ti ésiya dikam i gustu a mataas, éy dapat a maging utusan siya. ²⁸ Kona sa sakén a lélake a gébwat ta langet,” kagi ni Jesus. “Ewanék se inumange a monda utusan ko i tolay, éng'wan sakén i utusan na tolay. Sakay inumangeék be se a monda iatéd ko i buhay ko a monda matubus ko i meadu a tolay.”

Ginamot Na Du Eduwa a Buhék

²⁹ Nadid, to kéhektat de ta Heriko, éy meadu i inumunonoda ni Jesus. ³⁰ Ey nadid éy te éduwa a buhék a te eknud to digdig no dilan. Ey pékabati de a sumalegéd dén ti Jesus, éy dinumulaw side a kinagi de, a “Panginoon, Apo ni Dabid, kagbian mo kame pad!” ³¹ Ey du tolay sa, sinaway de side a diyan side tu pehéng. Pero lalo pa side a dinumulaw, a kinagi de, a “Panginoon, kagbian mo kame!”

³² Nadid, pékabati dide ni Jesus, éy dinulawan na side a kinagi na dide, a “Anyá i gustu moya a gemtén ko dikam?” ³³ Ey kinagi de, a “Panginoon, pabulagén mo kame pad.” ³⁴ Ey ti Jesus, éy kinagbian na side, a kembilan na i mata dia. Ey agad side naketa, tulos kinumuyog side diya.

21

Dumemét De Jesus Ta Jerusalem

¹ Nadid, dinumemét dén side ta Betpage, sakay ta Buked na Olibo, a adene dén side ta Jerusalem. Ey pinégdetol ni Jesus i éduwa a alagad na. ² “Ikad moy dén ta bariyua ta dibilew yae,” kagi na, “éy meta moy sa agad i kabayo a te egut, a te anak. Ukadén moy a iange moy se diyakén. ³ Eng te magpakelagip dikam, éy kagi moy a kailangan na Panginoon, éy iatéd na agad dikam.”

⁴ Nadid, éy nanyari ya a monda matupad tu nihula no purupeta to araw, a kinagi na, a
⁵ “Kagi moy du tolay ta Jerusalem, a ‘Entan moy, dumemét dikam tu hari moy. Mebait siya, sakay te sakay ta bul-o a kabayo.’ ”

⁶ Nadid, inumange sa du alagad a ginimet de tu utus ni Jesus. ⁷ Tulos nitugén de ni Jesus tu kabayo sakay tu anak na, sakay sinapinan de side to damit de. Sakay sinumakay ti Jesus. ⁸ Ey meadu a tolay i naglatag ta damit de to kamino a dimanén ni Jesus. Du iba éy nagkétol ta sanga-sanga, a nilatag de be to dimanén na. (Saya i pénggalang dia ta hari.) ⁹ Nagpagdulaw du tolay a mégdetol sakay du ménegipo, a kinagi de, a “Mabuhay i apuae ni Dabid a maghari. Basbasan maka na Diyos i lélakeae a pinaange na se! Purien be siya ta langet!”

¹⁰ Nadid, késdép ni Jesus ta Jerusalem, éy nagulo i buu a banuwan. “Ti ésiya wade ina?” kagi de. ¹¹ Ey meadu a négkagi a “Ti Jesus ina, a purupeta siya a taga Nasaret, ta Galilea.”

Somdép Ti Jesus To Templo

¹² Nadid, sinomdép ti Jesus to Templo, a pinaibut na sa du mamugtong sakay du mégpabugtong. Sakay pinégpasakéb na du lamesa du mégpalit ta kuhata, sakay du pégeknuden du mégtinda ta palapati. ¹³ I kinagi naa éy “Isip ko nabasa ta libru na Diyos a i bile na Diyos éy dulawén de a bile a panalanginan. Ey bakit nadid, dahil dikam, kanya dulawén de a bile na mégdaya!”

¹⁴ Du buhék sakay du pile, éy inumange side ni Jesus to Templo, éy pinahusay na side. ¹⁵ Ey du mataas a padi sakay du maistu ta rilihiyon, péketa de ta memahal a ginimet na, éy mégingél side. Sakay mégingél be side du anak a mégpégdulaw ta lubuk no Templo, a “Mabuhay i apua ni Dabid a maghari!” ¹⁶ “Entan mo,” kagi de ni Jesus, “éwan mo mébati i kékagin di anaka? Mégkamali side!” “Nabati ko,” kagi ni Jesus. “Ataay, éwan moy bale pabi nabasa i kona sa a kagi ta libru na Diyos, a “Tinolduan mo kan du anak a monda purién de ka ta mahusay?” ¹⁷ Ey nadid, to pégkagi ni Jesus ta éya, éy hinumektat siya a linumwas ta banuwan, a inumange ta Betania. Ey minatidug sa siya.

Du Judeo Ey Koman I Kamahalan

a Kayo a Ewan Mégbunga

¹⁸ Nadid, to gagabi dén, éy nagsoli ti Jesus ta banuwan. Habang méglakad siya éy mégalép dén. ¹⁹ Ey péketa na to kayo a igos to digdig no dilan, éy inadenean na. Pero éwan siya tu mineta a bunga na. Kanya kinagi na to kayo, a “Ewan ka dén magbunga a hanggan, maski nikésiya!” Ey agad nalanés tu don na. ²⁰ Péketa du alagad ta éya, éy nagtaka side. “Bakit nalanés agad i kayo a éye,”

kagi de. ²¹ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Tandaan moy, éng méniwala kam, a éwan kam mégalanganin, éy magimet moy be i ginamet ko a éye ta kayoae. Ey éwan san ina. Maski kagi moy ta buked a éye, a ‘Umibut ka sina a bumatikal ka ta diget ya,’ éy manyari ya a talaga. ²² Sakay maski anya i agidén moya ta panalangin, éy maalap moy, éng méniwala kam diyakén.”

Mékipépasuway Side Ni Jesus

²³ Nadid, sinomdép dén ti Jesus to Templo. Ey to pégtoldu na sa, éy inumadene sa diya du mataas a padi sakay du matétanda. Kinagi de diya, a “Anya i katungkulan mua a magimet ta kona sina a gimet mo? Ti ésiya i néngatéda diko ta katungkulan mua a ina?” ²⁴ Ey kinagi ni Jesus, a “Pakelagipan ta kam be. Nadid, éng sengbeténék moy, éy kagin ko be dikam éng anya i katungkulan ko a mégimet ta éye a gimet ko. ²⁵ Ahe gébwat na katungkulana ni Juan a kanya nagbinyag siya--Diyos wade, o ta tolay?”

Nadid, méguhon-uhon side, éng anya i sengbet dia ni Jesus. “Eng kagin tam a gébwat ta Diyos tu katungkulan ni Juan,” kagi de, “éy pégkagian na kitam a talaga éng bakit éwan kitam naniwala ni Juan. ²⁶ Pero éng kagin tam a tolay san i nagutusa ni Juan, éy makay paginglan kitam di tolay a éye, da isip de a purupeta ti Juan a gébwat ta Diyos tu katungkulan na.”

²⁷ Kanya kinagi de ni Jesus, a “Ewan me tukoy.” Ey “Maari,” kagi ni Jesus, “da éwanék moy sinengbet, éy éwan ta kam be sengbitén éng anya i katungkulan ko a mégimet ta ginimet ko.”

Du Judeo Ey Koman I Anak a

Masuwayin Nama Na a Diyos

²⁸ “Anyá i isip moya ta éye?” kagi ni Jesus. “Eng mara, te lélake a te anak ta éduwa a lélake be. Inutusan na tu panganay a pinagtarabaho to luta na.” ²⁹ Ey kinagi no anak, a “Mégtamadék, Améng.” Pero mamaya-maya éy nagbagu tu isip na, a tulos nagtarabaho. ³⁰ Nadid, inutusan be no lélake tu anak na a esa. Ey inumo siya nama na, pero éwan be siya tinumulos.

³¹ “Nadid,” kagi ni Jesus, “ti ésiya diden ya a éduwa i sinumunuda to kaluuben nama na?” “Ey tu panganay,” kagi du toláy. “Tama,” kagi ni Jesus. “Ey tandaan moy ye. Du medukés a toláy, maski du pampam a bébe, éy meditol side a masakup ta paghari na Diyos, kesira dikam a Judeo. ³² Da inumange dikam ti Juan, a nagtoldu dikam ta tama a ugali, éy éwan kam diya naniwala. Pero pinaniwalaan siya du medukés a toláy, sakay du pampam. Ey maski neta moy dén ya, éy éwan kam pabi nagsisi sakay naniwala diya.”

Nihalimbawa Na Tu Ginamet

Du Judeo Du Purupeta

³³ “Baten moy i esa pa a halimbawa,” kagi ni Jesus. “Eng mara, te esa a lakay a nagmula ta ubas to uma na. Sakay kinudal na. Sakay nagkotkot siya ta pégégikan na ta ubas. Sakay nagbile siya ta pégbantayan na. Sakay nientarega na tu uma na du kahati na, sakay inumange siya ta iba a lugar.

³⁴ “Nadid, kédemét na panahun na pégpitas ta ubas, éy pinaange sa no lakay du utusan na, a monda alapén de tu kabahagi na to bunga no ubas.

³⁵ Pero du kahati na, péketa de du utusan no amo

de, éy binalbal de tu esa, sakay binunu de tu esa, sakay binatibatikal de tu esa. ³⁶ Ey tu lakay, éy pinaange na man dén sa du iba a utusan, a meadu pa kesira du négdetol. Pero kona be sa i ginimita du kahati na dide. ³⁷ Tu katapusan a pégutus na, éy tu anak na dén a lélake. ‘Igalang de tu anak ko a talaga,’ kagi na.

³⁸ “Pero du kahati na, péketa de to anak na, éy kinagi de a ‘Siya i magmanaa; bunon tam dén, monda koo tam dén i lutaee a mana na.’ ³⁹ Kanya kembilan de siya a niluwas de to uma, sakay binunu de!

⁴⁰ “Nadid,” kagi ni Jesus, “anya i isip moya to lakay a te uma? Ta késoli na, éy anya wade i gemtén na du kahati na?” ⁴¹ Ey kinagi du mégbati ni Jesus, a “Bunuén na a talaga diden ya a medukés a tolay, sakay ientarega na tu uma na ta iba a kahati na, du mangatéd diya ta kabahagi na éng panahun dén na pégpitas ta ubas.” ⁴² “Ey nadid,” kagi ni Jesus, “éwan moy bale pabi nabasa i éya a kagi ta kasulatan?

‘Tu bito kan a inidelan du mégbile, da isip de a éwan tu pasa, éy siya bale i mahalagaa a bito a panuluk na bile. Saya i ginimet na Diyos, a saya i pagtakaan tama!’

⁴³ Kanya nadid,” kagi ni Jesus du tolay sa, “éy besa dén sikam a Judeo i paghariana na Diyos, éng ‘wan iba a banuwan a sumunud diya ta mahusay.

⁴⁴ Maski ti ésiya i mebagsaka ta éya a bito, éy mate siya. Sakay i bagsakana na éya a bito éy mahémsit.”

⁴⁵ Nadid, du mataas a padi sakay du Pariseyo, pékabati de du halimbawa ni Jesus, éy naisip de a side du tauhan a medukés i pinékgagian naa.

⁴⁶ Kanya talaga de a dekpén ti Jesus; pero inu-manteng side du tolay, da tukoy dén du tolay a purupeta siya.

Du Judeo Ey Koman I Kinombida
a Mégidel a Dumulug

22

¹ Nadid, huway ti Jesus a nékgagi dide ta hal-imbawa. Kinagi na, a ² “I pagharia na Diyos éy kapareho na éye: Eng mara te hari a naghanda ta anyaya; mara éy kasal ya na anak na a lélake. ³ Ey inutusan na du utusan na a angen de uwitén du kinombida na. Pero pénguwet de dide, éy mégidel side a dumulug. ⁴ Kanya tu hari, éy nagutus siya du utusan na a iba, a pinagbilinan na side, a ‘Kagi moy du kinombida ko a hinanda ko dén i pagkasalan. Kagi moy dide a binunu ko dén du baka ko, sakay du pinatabi ko a bul-o. Sakay kagi moy dide a nahanda dén i étanan, a paangen moy se side ta péngkasalanae.’

⁵ “Pero éwan naniwala du kinombida. Basta inumange san side ta gustu de. Tu esa éy inumange san to uma na; tu esa man éy inumange to pégtindaan na. ⁶ Sakay du iba éy dinuklos de du utusan no hari, a linoko de side, sakay binuno de side.

⁷ “Nadid tu hari, éy mégingél siya a tahod. Ey pinaange na sa du sundalu na, sakay pinabunu na diden ya a tolay, sakay nipatutod na tu banuwan de. ⁸ Nadid, kinagi na du utusan na, a ‘Naka-handa dén i pagkasalan, pero éwan dén se maari a umange du kinombida ko. ⁹ Kanya nadid,

éy umange kam dén du kamino a meadu a tolay, sakay akitén moy du étanan a meta moy a makipagkasal ta éye.’ ¹⁰ Nadid, inumange dén du utusan du kamino, sakay pinadulug de i étanan a meta de, pati du medukés, sakay du mahusay. Kanya naputat ta kombidadu tu bile a pégkasalan.

¹¹ “Nadid, késdép no hari a monda entan na du tolay sa, éy mineta na sa i esa a éwan tu badu a pékipagkasal. ¹² ‘Kadimoy,’ kagi na, ‘bakit sinomdép ka se a éwan tu badu a pékipagkasal?’ Ey éwan nakasengbet tu tolay. ¹³ Kanya nadid, kinagi no hari du utusan na, a ‘Gapusén moy i kamét naa sakay na tikéd naa, sakay ibut moy siya ta kedikléman ta luwas. Ey ta éya, éy mégsésangitén siya a mégéadiyoyén ta hirap na.’ ¹⁴ Ey tandaan moy,” kagi ni Jesus, “meadu i inakit na Diyos ta kaharian na, pero kétéhék san i napili.”

Tungkul Ta Pégbayad Ta Buwes

¹⁵ Nadid, néguhunan du Parisayo éng pakodyan de a pagkamalién ti Jesus ta kagi na. ¹⁶ Kanya pinaange de diya du alagad de, a kaguman be i sénganya a alagad ni Herod. “Maistu,” kagi de, “tukoy me a matapat ka, a iyétoldu mo ta mahusay i gustu na Diyos a gemtén na tolay. Sakay éwan mo ugali a manuyu ta mataas a tolay, da éwan ka kumampi ta mataas a tolay. ¹⁷ Nadid,” kagi de, “anya i isip mua? Labag wada ta utus tam éng bumuwes kitam ta hari ta Roma, o éwan?”

¹⁸ Nadid, tukoy dén ni Jesus a pépuhubaan de san siya. Kanya kinagi na dide, a “Sikam a mégkukunwari a éwan tu kasalanan! Bakit gustu moy a magkamaliék? ¹⁹ Dah, ipeta moy diyakén i

kuhata moy a pagbuwes.” To péγκagi na ta éya, éy niatéd de diya i esa a plata. ²⁰ “Ké' ni ésiya i éye a letrato?” kagi ni Jesus, “sakay ké' ni ésiya a ngahen i nakasulatae?” ²¹ “Ey tu hari ta Roma,” kagi de. “Tama,” kagi ni Jesus. “Nadid, tu koo na hari ta Roma, éy iatéd moy diya. Pero tu para ta Diyos, éy iatéd moy ta Diyos.” ²² Nadid, du Judeo sa, pékabati de ta éya a mahusay a sengbet ni Jesus, éy nagtaka side. Ey hinumektat sa side diya.

Tungkul Ta Huway a Kébuhay

²³ Nadid, ta éya a mismo a aldew, éy inumange ni Jesus i sénganya a Saduseyo. (I Saduseyo, éy éwan side méniwala a mabuhay i tolay a huway.) ²⁴ “Maistu,” kagi de, “nitoldu ni Moises i kona se: Eng mate kan tu lélake a éwan pabi tu anak, éy tu wadi na éy dapat asawan na tu kayong na a bilo, monda magenak siya, para te anak tu aka na a minate. ²⁵ Nadid, Maistu,” kagi de, “éy te pitu a pépétwadi a lélake to éya dikame. Ey nangasawa tu panganay. Ey minate siya a éwan pabi tu anak. Kanya inasawa be no wadi na tu kayong na a bilo. ²⁶ Ey kona be sa i nanyaria to ikaduwa, hanggan to ikatélo, a hanggan to ikapitu. ²⁷ Kéte de a étanan, éy minate be tu bébe.

²⁸ “Ey nadid, Maistu,” kagi du Saduseyo, “saye i gustu mia a mapospusan: Nitoldu mo a te buhay kan i tolay a huway. Eng talaga a kona sa, éy ti ésiya dide a pitu i maging asawa na ta kébuhay du tolay a huway, da inasawa de siya a étanan?”

²⁹ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Mali kam a tahod, da éwan moy tukoy i kasulatan na Diyos, sakay éwan moy tukoy i kapangyarian na Diyos.

³⁰ Dahilan ta kébuhay na tolay a huway éy éwan dén maari a mangasawa side, da kapareho dén side du anghel ta langet. ³¹ Ey sikam a Saduseyo,” kagi ni Jesus, “éy bakit isip moy a éwan mabuhay i tolay a huway? Ewan moy wade pabi nabasa tu kasulatan na Diyos? Kinagi sa na Diyos, a ³² ‘Sakén i Diyos a péniwalaan ni Abraham, sakay ni Isak, sakay ni Hakob.’ Kahulugina na éya, éy méniwala side nadid ta Diyos, maski minate side to araw, da buhay dén side nadid ta langet.” ³³ Nadid du tolay sa, pékabati de ta éya a nitoldu ni Jesus, éy nagtaka side diya.

Tu Mahalaga a Utus

³⁴ Nadid du Pariseyo, pékabaheta de a natalo ni Jesus du Saduseyo, éy nagmiting side. ³⁵ I esa dide, a maistu ta rilihiyon, éy pinakelagipan na ti Jesus, a monda pagkamalién na maka siya. ³⁶ “Maistu,” kagi na, “ahe i mahalagaa a utus ta kasulatan na Diyos?” ³⁷ Ey kinagi ni Jesus, a “Mahalén mo i Panginooon mo a Diyos ta mahigpit, a isipén mo siya a palagi. ³⁸ Saya i mahalagaa a utus. ³⁹ Sakay tu ikaduwa a kapareho na éy kagi na a ‘Mahalén mo tu kapareho mo a kona ta pégmahal mo ta bégi mo.’ ⁴⁰ Diden ya a éduwa a utus,” kagi ni Jesus, “éng sundin moy side, éy natupad moy dén du étanan a utus ni Moises, sakay du étanan a pégtoldu du purupeta.”

⁴¹ Nadid, to pégmiting pabi du Pariseyo, éy kinagi ni Jesus dide, a ⁴² “Anya i isip moya tungkul ta tiniyak na Diyos a tagapagligtas? Ti ésiya i ninuno naa?” “Ti Hari Dabid,” kagi de. ⁴³ “Eng kona sa,” kagi ni Jesus, “éy bakit dinulaw siya ni Dabid a

amo na? Ey tu nagpakagi ni Dabid ta éya éy tu Banal a Espiritu. Da kinagi ni Dabid, a ⁴⁴ ‘Kinagi na Diyos to amo ko, a “Mégiknud ka ta tagirilan kuae a hanggan mapasuku ko diko du kalaban mo.” ’ ⁴⁵ Nadid ti Dabid, éy dinulaw na a amo na tu tagapagligtas. Eng kona sa, éy bakit kékagi moy a ninuno siya ni Dabid?” ⁴⁶ To pégkagi ni Jesus ta éya, éy éwan tu nakasengbet dia. Ey éwan dén tu nangahas a nagpakelagip diya a huway.

23

Kagi Ni Jesus a Medukés Du Maistu Ta Rilihiyon

¹ Nadid, kinagi ni Jesus du tolay sa, sakay du alagad na, a ² “Du maistu ta rilihiyon sakay du Pariseyo, éy tukoy tam a side i tagapagpaliwanag ta kautusan ni Moises. ³ Kanya dapat sundin moy i pégtoldu de,” kagi na, “pero diyan moy ahigén i gimet dia, da éwan de gégemtén i iyétoldu de. ⁴ Dagdagen de i mehirap a utus ta rilihiyon de, a pilitén de du tolay a manugsug; pero éwan de side tulungan. ⁵ Sakay gemtén de i mahusay ta harap na tolay, monda purién de side. Kanya niegut de tu kasulatan na Diyos ta bégi dia, sakay mégbihis side ta memahal! ⁶ Gustu de be a mégiknud ta pégiknuden na mataas a tolay ta anyayaan, sakay ta kapilya. ⁷ Sakay gustu de a saloduan side du tolay ta plasa na banuwan. Sakay gustu de a dulawén side a maistu.

⁸ “Pero sikam,” kagi ni Jesus, “éy diyan kam pédulaw a maistu, da isesa i Maistu moy. Sakay sikam a étanan éy minégtop kam. ⁹ Sakay diyan moy dédulawén a améng i maski ti ésiya a tolay ta

mundua, da isesa i Ama moy, éy siya tu Ama moy ta langet. ¹⁰ Sakay diyan kam be pédulaw a amo, da isesa i Amo moy, tu pinili na Diyos a maghari. ¹¹ Sakay i mataas dikam éy siya i dapat utusan moy. ¹² Dahilan du pumilit a magmataas, éy pakasaniken side na Diyos. Pero du magpababa, éy pataasén side na Diyos.”

Pinintasan Ni Jesus Du Maistu Ta Rilihiyon

¹³ “Kagbi kam, sikam a maistu ta rilihiyon, sakay sikam a Pariseyo. Mégwari-wari kam a éwan kam tu kasalanan!” kagi ni Jesus. “Harangan moy du tolay monda éwan side mapagharian na Diyos. Idel moy dén a pasakup ta péghari na Diyos, sakay harangan moy be du iba a gustu a pasakup!

¹⁵ “Kagbi kam, sikam a maistu ta rilihiyon, sakay sikam a Pariseyo. Mégwari-wari kam a éwan kam tu kasalanan! Lélakadén moy i digita, sakay abutén moy i maski adeyo a lugar, a monda makaakit kam ta maski isesa a tolay a pasakup ta rilihiyon moy. Sakay éng maakit moy dén i tolay, éy lalo a mahigpit i parusa na ta impiyerno, da pasakup dén dikam.

¹⁶ “Kagbi kam, sikam a mégakay ta tolay, pero buhék kam be!” kagi ni Jesus. “I pégtoldu moya, éng isumpa na tolay ta Templo, éy éwan kan tu kailangan a mangtupad to pangako na. Pero éng isumpa na ta gintu ta Templo, éy kagi moy a dapat tupadén na i sumpa na. ¹⁷ Mali kam! Sikam a buhék a luku-luku! Ahe i lalo a mahalaga, tu gintu o tu Templo a mégpabanal to gintu? ¹⁸ Sakay kagi moy be, a éng isumpa na tolay to pégatangan, éy

éwan kan siya tu kailangan a mangtupad to pangako na. Pero éng isumpa na to te déton sa a regalo, éy kagi moy a dapat tupadén na tu sumpa na. ¹⁹ Buhék kam a mégakamali! Ahe i lalo a mahalaga, tu regalo, o tu pégatangan a mégpabanal to regalo? ²⁰ Kanya ngani, éng isumpa na tolay to pégatangan, éy bilang isumpa na be dén i étanan a te déton sa. ²¹ Sakay tu isumpa ta Templo, éy bilang isumpa na be dén ta Diyos a mégiyan sa. ²² Sakay tu isumpa ta langet, éy bilang isumpa na be dén ta Diyos, sakay pati ta pégiyanan na Diyos.

²³ “Kagbi kam, sikam a maistu ta rilihiyon, sakay sikam a Pariseyo,” kagi ni Jesus. “Mégwariwari kam a éwan kam tu kasalanan! Iatéd moy ta Diyos i ikasapulu na kabuhayan moy, a hanggan ta atong moy a éwan tu halaga. Pero kinaleksapan moy i lalo a mahalaga a utus, ta pégimet ta mahusay, sakay ta péngagbi ta tolay, sakay ta matapat a ugali. Mangatéd kam ta Diyos. Pero gemtén moy be i mahalaga a utus.

²⁴ “Sikam a mégakay ta tolay, pero buhék kam be! Sundin moy i éwan mahalaga a utus, pero du mahalaga a utus na Diyos, éy pébayan moy!

²⁵ “Kagbi kam, sikam a maistu ta rilihiyon, sakay sikam a Pariseyo,” kagi ni Jesus. “Mégwariwari kam a éwan kam tu kasalanan! Ugisan moy du tasa moy sakay du penggan moy, pero i ihayin moy sa éy medukés, da inalap moy to péngdaya moy, sakay to kedémot moy. ²⁶ Buhék kam a Pariseyo! Pahusayén moy pa i ihayin moya ta penggan moy, monda melinis be du penggan.

²⁷ “Kagbi kam, sikam a maistu ta rilihiyon,

sakay sikam a Pariseyo. Mégkukunwari kam a éwan kam tu kasalanan! Kapareho kam na melatak a pantiyung, a kamahalan i luwas na, pero i disalad na éy putat ta buyok sakay tulang na pate. ²⁸ Ey kona be sa dikam! Ta péketa dikam na tolay, éy memahal kam, pero i katutuhanana éy putat kam ta kakabulyan sakay kasalanan.”

Hinulaan Ni Jesus Tu Parusa De

²⁹ “Kagbi kam, sikam a maistu ta rilihiyon, sakay sikam a Pariseyo,” kagi ni Jesus. “Mégkukunwari kam a éwan kam tu kasalanan! Ginimet moy du pantiyung du purupeta to araw, sakay pinahusay moy du pantiyung du mahusay a tolay. ³⁰ I kékagin moya, éy ‘Eng sikame maka i buhaya to panahun pa du apo tam éy éwan me ipabuno du purupeta.’ ³¹ Aminén moy bale a sikam i apoa du nagpabuno du purupeta! ³² Sigi! Tapusén moy i sinapulan du apo moy! ³³ Sikam a magkadukés a tolay! Pakodyan moy a makaiwas ta hukum ta impiyerno? ³⁴ Kanya ngani éy paangen ko dikam i magtoldu ta kagi na Diyos, sakay du makapospos ta Diyos. Pero bunuén moy i sénganya dide. Sakay du agum éy ipako moy ta kudos. Du iba éy yabatén moy ta kapilya moy. Sakay du iba éy lélokón moy side maski ahe angayan de. ³⁵ Ey dahil ta éya, i étanan a parusa a para du nagbuno ta tolay éy meange dikam. Sapul to nipamuno to éwan tu kasalanan a ti Abel, a hanggan to nipamuno ni Sakarias, a anak ni Barakias. Binuno moy ti Sakarias to sélat no lamesa a pégatangan sakay to Templo. ³⁶ O,

dumemét ina a talaga. I parusa dahil ta étanan a éya, éy meange du tolay ta éye.”

Tu Pégmahal Ni Jesus Ta Jerusalem

³⁷ “Ayhay, sikam a taga Jerusalem. Kagbi kam,” kagi ni Jesus. “Palagi kam a mémuno du purupeta! Palagi moy a batibatikalén du paangen dikam na Diyos! Ayhay, meadu a beses éy gustu ko maka a mégalaga dikam ta kapareho na manok éng léképan na du anak na, pero idel moy! ³⁸ Kanya nadid éy pabayan ta kam dén. ³⁹ Ey tandaan moy,” kagi ni Jesus, “éwanék moy dén meta a huway, a hanggan éwan dumemét i oras a kagin moy, a ‘Basbasan maka na Diyos tu lélake a pinaange na se.’ ”

24

Tungkul Ta Dumemét a Hirap

¹ Nadid, kéhektat de Jesus to Templo, éy nitoldu diya du alagad na tu Templo, a memahal. ² “O,” kagi ni Jesus, “pero i Templo a ina a te itan moy, éy tandaan moy ye: dumemét i oras a éwan sina tu mabuhay a bito a te tupo ta kapareho na a bito ta dingding naa. Matibatibag side a étanan!”

³ Nadid, inumeknud ti Jesus ta buked na Olibo; éy du alagad na, éy nipakelagip de diya ta lihim, a “Nikésiya i deméta na éya a kinagi mo, Panginoon? Anya wade i tandaa na huway a késoli mo se, sakay ta katapusan na mundua?”

⁴ “Mangilag kam,” kagi ni Jesus, “monda éwan de kam pagkamalién. ⁵ Dahilan éy meadu a umange se a mégkagi a side i Cristo a tiniyak na Diyos a tagapagligtas ta mundua. Ey meadu side a pagkamalién a tolay. ⁶ Makabaheta kam ta

meadu a gera, pero ta pékabaheta moy, éy diyan kam métagég. Dumemét a talaga i meadu a gera, pero éwan ya tanda na katapusan. ⁷ Dahilan éy maglaban-laban du banubanuwan. Sakay dumemét i meadu a alép, sakay te lindul ta iba-iba a lugar. ⁸ I étanan a éya éy sapul pabi na hirap a dumemét.

⁹ “Kédemét na panahun a éya,” kagi ni Jesus, “éy itokyon de kam, monda pahirapan de kam sakay bunuén. Sakay kaiyamatan kam na étanan a tolay, da méniwala kam diyakén. ¹⁰ Kédemét na éya éy umibut i meadu ta péniwala de diyakén. Sakay maiyamat side ta kakaguman de, a itokyon de be du kakaguman de. ¹¹ Dumemét be i meadu a kakabulyan a purupeta a kagin de a gébwat side ta Diyos, a tulos de a pagkamalién i meadu. ¹² Lumalo a lumalo i medukés a ugali ta mundua, a hanggan éwan mahalén na tolay i kapareho na. ¹³ Pero du matapat a méniwala diyakén a hanggan ta katapusan, éy meligtas side. ¹⁴ Sakay ipahayag de ta buu a mundu i Mahusay a Baheta tungkul ta péghari na Diyos, monda mapospusan na étanan a banuwan. Ey nadid éy dumemét i katapusan.”

Tu Kontara Ta Diyos a Mangsida

¹⁵ “Nadid,” kagi ni Jesus, “dumemét i oras a meta moy ta Templo tu kontara ta Diyos a mangsida, a kona to kinagi ni Purupeta Danyel. (Sikam a magbasa ta éye, éy isipén moy ye.) Péketa moy ta éya, éy ¹⁶ du édse ta Hudea, éy dapat guminan side ta buked. ¹⁷ Sakay du édse ta luwas no bile de, éy diyan dén side sumésdép a mangalap ta kasangkapan de. ¹⁸ Sakay du édse ta uma éy diyan

dén umuli a mangalap ta badu de. ¹⁹ Kakakagbi du mabuktet sakay du te mabulol ta panahun a éya! ²⁰ Ipanalangin moy a éwan metaun i kéginan moy ta taglamig, o dikaya ta aldew na pangilin. ²¹ Dahilan ta panahun a éya,” kagi ni Jesus, “éy du étanan a tolay éy magdanas side ta dikél a kahirapan. Ewan pabi nakekenaman na tolay i kona sa a hirap sapul to péglalang ta mundua a hanggan nadid. Pero éwan tu kéhuway i kona sa a panahun. ²² Pero paseplutén san na Diyos i éya a panahun, da éng éwan na paseplutén éy éwan tu mabuhay a tolay. Kanya paseplutén na, éy alang-alang du pinili na a tolay a sakup na.

²³ “Nadid,” kagi ni Jesus du alagad na, “éng te mégkagi dikam, a ‘Kéye dén se tu tiniyak na Diyos a tagapagligtas,’ o te mégkagi a ‘Kéye na dén sina,’ éy diyan kam méniwala. ²⁴ Da te lumitaw ngani a kakabulyan a tolay, a kagi de a side i tiniyak na Diyos a tagapagligtas, sakay kagi du iba, a purupeta side a gébwat ta Diyos. Sakay ipeta de be i makataka-taka a tanda, monda lukoén de, éng maari, du méniwala be ta Diyos. ²⁵ Ey tandaan moy ina, da kinagi ko dén ya dikam bagu dumemét.

²⁶ “Kanya éng kagin dikam na tolay, a ‘Edsa ta éya a ilang tu tiniyak na Diyos a tagapagligtas,’ éy diyan kam sa uméange. Sakay éng te mégkagi a ‘Edse dén siya ta lubuk na bileae,’ éy diyan kam be méniwala. ²⁷ Dahilan,” kagi ni Jesus, “i demét ko a se éy koman i kilat a bigla a mademlagen i kabuuna na langet. Sakén i lélake a gebwat ta langet. ²⁸ Eng ahe i édseana na pate, éy sé’ man dén ya i dulugéna du wakwak.”

I Kédemét Na Lélake a Gébwat Ta Langet

²⁹ “Nadid, kétapos na kahirapan a éya,” kagi ni Jesus, “éy dumiklém i bilag sakay ta bulan, sakay matékneg du biton a gébwat ta langet, da mayégyég side. ³⁰ Ey nadid, éy pumeta ta langet i tanda na kédemét ko, sakén a lélake a gébwat ta langet. Tulos magsanget i étanan a tolay ta mundua. Nadid, metaék de ta kuném a dumibi ta lutaa a maghari, a kébil ko i kapangyarian ko. ³¹ Nadid, magténog ta medegsén i tambuli, a tulos ko paangen du anghel ko ta maski ahe ta mundua, sakay ta langet, a monda tipunén de du étanan a sakup ko a tolay.”

Tu Pégtoldu a Gébwat Ta Kayo a Igos

³² “Isipén moy i kahulugina na halimbawaae na kayo a igos,” kagi ni Jesus. “Bagay mégogbus i tingi-tingi na, éy tukoy moy a adene dén i késinag. ³³ Nadid, kona be sa, bagay meta moy i étanan a éya a nihula ko, éy tukoy moy dén a adene dén i kédemét ko--a mégsapul dén. ³⁴ Tandaan moy, manyari pa i étanan a éya bagu mate i étanan a tolay a buhay nadid. ³⁵ Maibut i langet éy ta luta, pero i kagi ko éy éwan maibut.”

Ewan Tu Makapospos Ta Oras a Eya

³⁶ “Pero éwan tu nakapospos ta oras na kédemét na éya,” kagi ni Jesus. “Maski du anghel ta langet, maski sakén a anak na Diyos--basta Tama ko san i nakapospusa ta éya. ³⁷⁻³⁸ Sakén i lélake a gébwat ta langet. I kédemét ko éy kapareho na kédemét no bihéng to panahun ni Noe. I tolay to éya éy basta méngan side sakay méginom side, sakay mégasawa side, hanggan to oras a késakay de Noe to barko.

³⁹ Sakay dinumemét tu bihéng a éwan de tukoy. Ey basta meanod side a étanan. Ey nadid, kona be sa i manyaria ta kédemét ko, sakén a gébwat ta langet. ⁴⁰ Ta panahun a éya,” kagi na, “éy te éduwa a lélake a mégtarabaho ta uma; maalap tu esa, éy tu esa éy mawahak. ⁴¹ Sakay te éduwa a bébe a mégkaguman side a mégiling, éy maalap tu esa, éy tu esa éy mawahak. ⁴² Kanya sikam, éy bantayan moy, da éwan moy tukoy éng nikésiya i deméta na Panginoon moy. ⁴³ Ey tandaan moy ye,” kagi ni Jesus, “éng mara tu lélake, éng napospusan na maka i kédeméta a kélép no nagtako to bile na, éy binantayan na maka, monda éwan maka nakasdép tu nagtako. ⁴⁴ Kanya sikam, éy dapat nakahanda kam a palagi, da éwan moy be tukoy i oras a kédemét ko; sakén a lélake a gébwat ta langet.”

Tu Matapat a Utusan

⁴⁵ “Ti ésiya wade i matapat a utusan a matalin-ung?” kagi ni Jesus. “Mara siya tu pinamahalaa no amo na du iba a utusan na, a siya i bahala a manggastos dide. ⁴⁶ Masuwerte i éya a utusan, éng demtan siya no amo na a mégtarabaho ta kona sa. ⁴⁷ Ey ientarega diya no amo na i étanan a ari-arian na. ⁴⁸ Pero éng medukés i éya a utusan, a maisipan na a male pabi bagu magsoli tu amo na, ⁴⁹ sakay tulos na a lukoén du kaguman na a utusan, sakay méngan sakay mékipéginom du méglalasing, ⁵⁰ éy demtan siya no amo na ta oras a éwan na tukoy. ⁵¹ Ey parusaan na siya ta mahigpit, sakay iagum na siya ta édsean du mégpalalo a mégkagi a éwan side tu kasalanan. Saya i lugara a mégsésangitén i tolay, a mégéadiyoyén side ta hirap de.”

25

Tu Halimbawa Tungkul Ta Sapulu a Madiket

¹ “Saya i kaparehua na késdép ta kaharian na Diyos,” kagi ni Jesus. “Mara te sapulu a madiket a linumuwas a sambatén de tu lélake a kasalén. Bawat esa dide éy te kébil a simbu. ² Tu lima dide éy éwan side nakahanda, da éwan side nagisip. Sakay tu lima éy matalinung. ³⁻⁴ Du matalinung, éy nagkébil side ta simbu, sakay nagpataan side ta langis. Ey du éwan nakahanda, éy te simbu be side, pero éwan side nagpataan ta langis de. ⁵ Nale i kédeméta no kasalén. Kanya nagtongka du madiket, a nakatidug side a étanan.

⁶ “Nadid, to hatinggabi dén, éy te nagdulaw, a ‘Dumemét dén tu kasalén! Nay! Ange moy dén sambatén!’ ⁷ Agad inumikat du sapulu a madiket, sakay hinusay de du simbu de. ⁸ Ey du éwan nakahanda, éy kinagi de du matalinung, a ‘Atdinan moy kame ta kétéhék a langis. Mégédép-édép dén di simbu miae.’ ⁹ ‘Makay éwan ye hustu dikitam a étanan,’ kagi du matalinung. ‘Maigi pa éy umange kam ta tindaan a mamugtong ta para koo moy.’ ¹⁰ Kanya minaglakad du lima a madiket a éwan nakahanda. Ey habang mamugtong side éy dinumemét dén tu kasalén. Ey du lima a nakahanda éy kaguman na a sinomdép to pégkasalan, sakay sineraduan de tu pintuan.

¹¹ “Mamaya-maya, éy dinumemét dén du lima a madiket a éwan nakahanda. ‘Panginoon,’ kagi de, ‘bukasan mo kame.’ ¹² Pero i sengbet sana dide no kasalén, éy ‘Ewan, da éwan ta kam tukoy.’ ¹³ Kanya

bantayan moy,” kagi ni Jesus, “da éwan moy tukoy i oras a kédemét ko.”

Tu Halimbawa Tungkul Du Utusan

a Pégentaregaan Ta Kuhata

¹⁴ “I paghari na Diyos éy kapareho na éye,” kagi ni Jesus. “Eng mara, te lélake a méglakad, a din-ulan na pa du utusan na, a pégentaregaan na side ta ari-arian na. ¹⁵ Inatdinan na ta kuhata i bawat esa dide, hanggan ta kaya de a pagnigosiyo. Inatdinan na i esa ta lima a libu a pisu; i esa man éy éduwa a libu; sakay tu esa pa éy sanlibu. Ey nadid, hinumektat siya.

¹⁶ “Nadid, tu tinumanggap ta lima a libu a pisu, éy nagtinda-tinda siya, éy nakatubu siya ta lima pa a libu. ¹⁷ Ey kona be sa tu tinumanggap ta éduwa a libu, éy nakatubu be ta éduwa pa a libu. ¹⁸ Pero tu tinumanggap ta sanlibu, éy nagkotkot siya ta lutaa sakay niliso na tu kuhata no amo na.

¹⁹ “Nale a panahun, éy sinumoli tu amo du ételo a utusan, éy pinagbayad na side. ²⁰ Kéadene no tinumanggap ta lima a libu, éy kinagi na, a ‘Amo, saye tu lima a libu a pisu a niatéd mo diyakén. Sakay sé' be ye i lima a libu a tubu no tinda ko.’ ²¹ Ey kinagi no amo na, a ‘Mahusay tu ginamet mo. Mahusay ka a utusan a matapat. Nadid, da nagtapat ka ta kétéhék a éye a halaga, éy pamahalaén ta ka ta dikél a halaga. Somdép ka sé, a mékhiati ka ta kasayaan kua.’

²² “Nadid, inumadene be tu tinumanggap ta éduwa a libu a pisu, a kinagi na, a ‘Amo, saye tu nientarega mo diyakén a éduwa a libu. Sakay sé' be ye i éduwa a libu a tubu no tinda ko.’ ²³ Ey kinagi

no amo na, a ‘Mahusay tu ginamet mo. Mahusay ka a utusan a matapat. Nadid, da nagtapat ka ta kétéhék a éye a halaga, éy pamahalaén ta ka ta dikél a halaga. Somdép ka se, a mékihati ka ta kasayaan kua.’

²⁴ “Nadid, inumadene be tu tinumanggap ta sanlibu a monda mangatuwiran. ‘Amo,’ kagi na, ‘tukoy ko a meingél ka a lélake, a alapén mo tu éwan mo koo. ²⁵ Nagantengék diko, kanya nikotkot ko ta luta tu kuhata mo. Sé’ dén ye tu kuhata mo a sanlibu; isoli ko dén diko.’ ²⁶ ‘Medukés ka a utusan!’ kagi no amo na. ‘Akala mo bale dén a alapén ko tu éwan ko koo? ²⁷ Eng kona sa, éy bakit éwan mo san nihulug ta bangko, monda te naalapék maka nadid a tubu na?’ ²⁸ Nadid, kinagi na du iba sa, a ‘Nay, alapén moy diya i sanlibu a pisu, sakay iatéd moy to te sapulu a libu. ²⁹ Dahilan, tu tolai a péngkatiwalaan ko to nientarega ko diya, éy dagdagen ko pa siya. Pero tu éwan ko péngkatiwalaan, éy alapén ko be tu kétéhék a nientarega ko diya. ³⁰ Éy nadid, i utusan kuae a éwan tu pasa, éy ibut moy dén ta kedikléman ta luwas. Saya i péngsangitana du tolai a mégéadiyoyén ta hirap de.’ ”

Tu Péghukum

³¹ “Nadid,” kagi ni Jesus, “kédemét ko se a maghari, éy kaguman ko du étanan a anghel, sakay maghariék, da sakén i lélake a gébwat ta langet. ³² Ta panahun a éya, éy matipun ta harapan kua i étanan a tolai. Ey pabukudén ko du mahusay a kona ta gimet na mégalila ta tupa éy ta kambing. ³³ Du tupa éy iedton na ta dumanég ta

kawanan na; du kambing éy dumanég ta kawihe na. ³⁴Nadid, ta péghari ko,” kagi ni Jesus, “éy kagin ko du édse ta dumanég ta kawanan ko, a ‘Kamon se, sikam a kinagbian Nama ko. Somdép kam dén a mégiyan kam ta kaharian a nihanda dikam sapul pa to pénglalang ta mundua. ³⁵Da sakén,’ kagi ko, ‘to pégalép ko éy pinakanék moy. Pati to pégeplék ko éy pinenomék moy; sakay maski éwanék moy natenggi, éy pinatulosék moy. ³⁶To éwanék tu badu, éy pinabaduanék moy; to kéladu ko, éy dinalawék moy; sakay to képihesu ko éy dinalawék moy be.’

³⁷“Nadid, éng mégkagiék ta éya, éy sumengbet du mahusay a tolai, a kagi de a, ‘Panginoon, nikésiya i nipagalép mua a pinamakan me diko? Sakay ta ahe ka nageplék a pinenom me ka? ³⁸Nikésiya i nipamatulos mia diko sakay pinabaduan me ka? ³⁹Sakay nikésiya me ka mineta a minaladu, sakay nikésiya me ka mineta ta pihesuan, a dinalaw me ka?’

⁴⁰“Nadid, pégkagi du mahusay ta éya, éy kagin ko dide, a ‘Tandaan moy, to pénggimet moy ta éya a tulung du top ko a mahirap, éy bilang sakén dén ya i tinulungan moya.’

⁴¹“Ey nadid, éy kagi ko man dén du dumanég ta kawihe kua, a ‘Umadeyo kam diyakén, sikam a nisumpa na Diyos! Sikam éy meange kam ta apoy a éwan maadép, a handa dén a para ni Satanas sakay du utusan na. ⁴²Da sakén,’ kagi ko, ‘to pégalép ko éy éwanék moy pinakan. To pégeplék ko éy éwanék moy pinenom. ⁴³To kébisita ko dikam, éy éwanék moy pinatulos, da éwanék moy natenggi.

Sakay to éwanék tu badu, éy éwanék moy pinabaduan. Sakay to kéladu ko sakay to képihesu ko éy éwanék moy dinalaw.’

⁴⁴ “Nadid, éng méngkagiék ta éya dide, éy kagin de, a ‘Panginoon, nikésiya i nipaketa mia diko a nagalép, sakay nageplék, sakay naladu, sakay ta pihesuan, sakay ta éwan tu badu, a éwan me ka tinulungan? Nikésiya i éwan mia diko nipamatulos?’ ”

⁴⁵ “Ey péngkagi de ta éya diyakén, éy kagin ko dide, a ‘Tandaan moy, to niidel moy a tumulung du mahirap, éy bilang sakén dén ya i inidelan moya.’

⁴⁶ Nadid, diden ya a tolay,” kagi ni Jesus, “éy itugén side ta péngparusaan a éwan tu katapusan. Pero du mahusay, éy atdinan side ta buhay a éwan tu katapusan.”

26

Bantaén De a Bunon Ti Jesus

¹ Nadid, kétapos ni Jesus a méngtoldu ta éya, éy kinagi na du alagad na, a ² “Tukoy moy dén a éduwa a aldew san dén éy Piyesta dén na Ala-ala. Ey sakén a gébwat ta langet, éy itokyonék de, a ipakoék de ta kudos.”

³ Nadid, du mataas a padi, sakay du matétanda, éy nagmiting side to bile no mataas a padi, a ti Kaipas. ⁴ Naguhunan de a ipadikép ti Jesus ta lihim, sakay ipabunu de. ⁵ “Pero éwan nadid a piyesta,” kagi de, “makay maligalig di tolaya.”

Tu Nangbulak Ta Pabango Ni Jesus

⁶ Nadid, édsa ti Jesus ta Betania, to bile ni Simon a te ketong to araw. ⁷ Ale na a méngan sa, éy inumadene diya i esa a bébe a te kébil a boti a

putat ta memahal a pabango; sakay nibulak na ta uloa ni Jesus. ⁸ Ey du alagad, péketa de ta éya, éy nagingél side. “Bakit,” kagi de, “kakenga dén ina! ⁹ Nibugtong mo maka ina ta mahal, sakay niatéd mo du mahirap i kabugtungan naa.”

¹⁰ Tukoy dén ni Jesus tu kinagi de, kanya kinagi na, a “Bakit péginglan moy i bébea? Mahusay i gimet na diyakén. ¹¹ Palagi a kaguman moy du mahirap,” kagi na, “pero sakén éy éwanék male a kaguman moy. Makatulung kam dide ta maski nikésiya, pero sakén éy éwan. ¹² Mahusay da binulakan na i bégi kua ta pabangoae. Iduwel na dén ya diyakén, da ielbéngék dén. ¹³ Tandaan moy, maski ta ahe i pagtolduan dia ta Mahusay a Baheta, éy ipaala-ala de be i ginimita na éye a bébe diyakén.”

Sinundu Ni Hudas Du Kalaban Ni Jesus

¹⁴ Nadid, tu esa du labindalawa, a ngéngahinan de a Hudas Iskarote, éy nékipéguhon siya du mataas a padi, ¹⁵ a kinagi na dide, a “Sénganya i iatéd moya diyakén éng itokyon ko dikam ti Jesus?” Ey nagkasundu side a inatdinan de siya ta étélo a pulu a kuhata a plata. ¹⁶ Ey sapul ta éya, éy mégisip dén ti Hudas ta oras a péngitokyon na ni Jesus dide.

Tu Péngapon De Jesus To Piyesta

¹⁷ Nadid, kédemét na oras no piyesta a péngan de ta melapis a tinapay, éy kinagi du alagad ni Jesus, a “Ahe i paghandaan me ta péngapon tam nadid a Piyesta na Ala-ala?” ¹⁸ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Úmuli kam ta banuwan, a kagi moy to lélake ta éya, a ‘Dumemét dén i takda a oras no Maistu me.’ Kagi moy diya a méngapon kitam ta bile na nadid

a Piyesta na Ala-ala.” ¹⁹ Nadid, sinunud du alagad tu nibilin ni Jesus, sakay nihanda de tu péngapon de para ta Piyesta na Ala-ala.

²⁰ Nadid, to kélép a éya, éy néngan sa de Jesus, a kaguman na du labindalawa a alagad na. ²¹ Hanggan méngan side, éy kinagi ni Jesus, a “Tandaan moy, esa dikam i méngitokyon diyakén.” ²² Ey du alagad, pékabati de ta éya, éy nalungkut side, a kinagi na bawat esa dide, a “Sakén wade, Pangi-noon.” ²³ “Tu kasabay ko a néngisawsaw ta tinapay ta sabawae,” kagi na, “éy siya i méngitokyona diyakén. ²⁴ Kailangan a mateék ayun to nisulat du purupeta to araw, pero kagbi tu méngitokyon diyakén! Maigi pa éy éwan dén nienak.” ²⁵ Nadid, kinagi ni Hudás, a “Maistu, sakén wade?” “Siko ngani dén,” kagi ni Jesus.

²⁶ Nadid, to péngan de, éy inalap ni Jesus tu kanén de a tinapay, éy to pégpasalamat na ta Diyos, éy pinuseng-puseng na a nitagtag na du alagad na. “Kanén moy dén ye,” kagi na, “a saye i bégi kua.” ²⁷ Nadid, inalap na tu tasa a te lasén a alak. Ey to pégpasalamat na dén, éy nigewat na dide, a kinagi na, a “Inumén moy dén ye, sikam a étanan. ²⁸ Da saye i digi kua, a saye i tanda na pangako na Diyos. Ey mebulak alang-alang ta meadu a toláy. Saye i pégpatawad ta kasalanan na toláy. ²⁹ Ey tandaan moy,” kagi ni Jesus, “éwanék dén uminom ta alak, éng éwan magpisan kitam a uminom ta bigu a alak ta kaharian Nama ko.”

³⁰ Nadid, to pégkanta de ta kanta ta Diyos, éy naglakad dén side ta buked na Olibo.

Hinulaan Ni Jesus a Tanggian Siya Ni Pedro

³¹ Nadid, kinagi ni Jesus du alagad na, a “Nadid a kélép éy ginananék moy a étanan, da nisulat du purupeta to araw, a ‘Ta ipagpabuno na Diyos to Pastor, éy matibuhahak du tupa.’ ³² Pero kébuhay ko a huway,” kagi ni Jesus, “éy mégditulék dikam ta Galilea.”

³³ Nadid, kinagi ni Pedro, a “Sakén, Panginoon, éy éwan ta ka ginanan, maski ginanan ka du iba.”

³⁴ “Ewan, Pedro,” kagi ni Jesus, “da tandaan mo, nadid a kélép, bagu magtarakot tu tandang, éy itanggiék mo ta pentélo a éwanék mo kaguman.”

³⁵ Ey “Ewan,” kagi ni Pedro, “maski mateék a kaguman mo éy éwan ta ka itanggi!” Ey kona be sa i kinagia du étanan a alagad.

Nanalangin Ti Jesus Ta Getsemani

³⁶ Nadid, kinuyog ni Jesus du alagad na ta Getsemani. Ey kinagi na dide, a “Mégiknud kam pa se, a manalanginéék ta dumanég a sae.” ³⁷ Ey kinuyog na ti Pedro sakay du éduwa a anak ni Sebedeo. Ey nalungkut ti Jesus a métageg. ³⁸ Ey kinagi na dide, a “Métagegék tu isip, a komanék i mate. Maguhay kam se a mékipagpuyat kam diyakén.” ³⁹ Nadid, kéadeyo na ta kétihék, éy dinumapa a ménalangin. “Améng,” kagi na, “éng maari éy iadeyo mo diyakén i paghirap ko. Pero éwan na kaluuben kua i masunud, éng 'wan na kaluuben mo i masunud.”

⁴⁰ Nadid, késoli na éy dinemtan na a tidug du étélo a alagad. Ey kinagi na ni Pedro, a “Talaga bale a éwan kam makapagpuyat a maski esa a oras a kaguman ko? ⁴¹ Magpuyat kam sakay manalangin kam, monda éwan kam madaig na

mangpuhuba dikam. Méniwala kam diyakén ta isip moya, pero i bégi moya éy mehina.”

⁴² Nadid, huway siya a inumadeyo dide a ménalangin. “Améng,” kagi na, “éng éwan maibut i paghirap kua, éy manyari maka dén i kaluuben mo.” ⁴³ Nadid, késoli na a huway, éy dinemtan na man dén side a tidug, da mégtongka side a tahod.

⁴⁴ Kanya pinabayan na side to ikatélo, a soli na a ménalangin, a ménalangin siya ta kona to kinagi na to ditol. ⁴⁵ Nadid, nagsoli man dén siya du alagad a kinagi na dide, a “Tidug kam bale pabi? Entan moy, dumemét dén i oras a péngitokyon de diyakén du makasalanan a tolay. ⁴⁶ Nay, umikat kam dén a kitam dén. Dumemét dén i méngitokyon diyakén.”

To Péngdikép De Ni Jesus

⁴⁷ Mékgagi pabi ti Jesus éy dinumemét dén ti Hudas, tu esa du labindalawa. Te kaguman siya a meadu a tolay a gébwat side du mataas a padi sakay du matétanda. Sakay te kébil side a sondang éy ta gahoti. ⁴⁸ Bagu pa side dinumemét ta éya, éy kinagi dén ni Hudas dide, a atdinan na side ta tanda, monda matukoy de ti Jesus. “Tu ahoben ko,” kagi na, “éy siya i dekpén moya.” ⁴⁹ Kanya nadid, éy inumadene ti Hudas ni Jesus, a binati na siya, a tulos na inahoben. ⁵⁰ Ey kinagi ni Jesus diya, a “Bakit, Kadimoy, magenya ka se?” Ey to pékgagi na ta éya, éy dinikép de siya.

⁵¹ Nadid, tu kaguman ni Jesus a esa, éy binagut na tu sondang na, a tinegpas na tu utusan no mataas a padi, a minahipas i talinga naa. ⁵² Pero kinagi ni Jesus diya, a “Ikaluban mo i sondang mua! I lumaban ta sondang, éy sondang be

i katayan naa. ⁵³ Ewan moy beman tukoy, a mékiohonék san Nama ko, éy paangen na se agad i mahigit pa ta labindalawa a batalyon na anghel? ⁵⁴ Pero éng kona sa éy éwan matupad i kasulatan na Diyos tungkul ta hirap ko.”

⁵⁵ Nadid, kinagi ni Jesus du tolay sa a nanikép diya, a “Bakit te armas kam a sondang éy ta kayo a panikép diyakén? Ataay, tulisanék beman a metapang? Aldew-aldew éy mégtolduék ta Templo. Bakit éwanék moy sa dinikép? ⁵⁶ Pero manyari ye a monda matupad tu nihula du purupeta ta kasulatan na Diyos.” Ey to pékgagi ni Jesus ta éya, éy gininanan siya du alagad na.

Nitugén De Ti Jesus Du Te Tungkulin a Judeo

⁵⁷ Nadid, du nangdikép ni Jesus, éy nitugén de siya to bile ni Kaipas, a mataas a padi. Mégmiting sa nadid du maistu ta rilihiyon sakay du matétanda. ⁵⁸ Tinumagubet dide ti Pedro, pero adeyo san. Kédemét ni Pedro to bile no mataas a padi, éy sinomdép siya to karsada no bile, sakay négeknud sa a kaguman du guwardia, monda meta na éng anya i manyaria.

⁵⁹ Nadid, du mataas a padi sakay du te tungkulin a Judeo, éy mégahayok pabi side ta magsistigu ta kakabulyan a kontara ni Jesus, monda te katuwiran side a ipabuno siya. ⁶⁰ Pero éwan side tu meeta, maski meadu a kaharap a mégkagi ta kakabulyan tungkul diya. I katapusana, éy te éduwa a hinumarap, ⁶¹ a kinagi de, a “Kagi na ina a lélake a maari na kan a hukatén i Templo na Diyos, sakay huwayén na kan a pataknégén ta étélo san a aldew.”

⁶² Nadid, tinumaknég tu mataas a padi, a kinagi na ni Jesus, a “Ewan ka beman tu isengbet di mégpehaya diko?” ⁶³ Pero éwan négkagi ti Jesus. Kanya kinagi no mataas a padi, a “Ta ngahen na tunay a Diyos, i utus kua diko éy isumpa mo dikame éng siko a talaga i anaka na Diyos. Ikagi mo dén éng siko i Cristo a tiniyak na Diyos a tagapagligtas ta tolay ta mundua.” ⁶⁴ Ey kinagi ni Jesus, a “O, kona to kinagi mo. Ey tandaan moy ye, sapul nadid éy metaék moy a mégiknud a magdatig kame ta Diyos, a kagumanék na a maghari. Sakén i lélake a gébwat ta langet. Sakay metaék moy a dumemét a te sakay ta kuném ta langet.”

⁶⁵ Nadid, to pékabati no padi ta éya, éy pinéknet na tu badu na a sarili, a kinagi na, a “Méglapastangan siya ta Diyos! Mégwari-wari siya a anak na Diyos! Bakit kailangan tam pa a mégbati du magsistigu diya ta kasalanan na? Da nabati tam dén nadid i pégkagi na a kontara ta Diyos! ⁶⁶ Anya i isip moya?” kagi na. “Ey dapat mate siya,” kagi de.

⁶⁷ Nadid, linoktaben de tu mata ni Jesus, sakay sinésuntuk de. Sinapuk siya du iba, a kinagi de, a ⁶⁸ “Nay, Cristo, tukuyan mo éng ti ésiya i nanuntuka diko!”

Nitanggi Ni Pedro Ti Jesus

⁶⁹ Nadid ti Pedro, éy te eknud pabi to karsada no bile. Ey inadenean siya no esa a bataan, a kinagi na diya, a “Siko bale i kagumana ni Jesus a taga Galilea!” ⁷⁰ Pero nitanggi ni Pedro ta harapan du étanan sa. “Ewan ko tukoy tu kagi mo,” kagi na. ⁷¹ Nadid, kéange ni Pedro to kudal to karsada, éy neta siya no esa pa a bataan, a tulos kinagi na

du édsa sa, a “Siya ina i kagumana ni Jesus a taga Nasaret.” ⁷² Pero nitanggi ni Pedro a huway, a nisumpa na, a “Ewan ko natenggi i éya a lélake.” ⁷³ Mamaya-maya, éy inumadene ni Pedro du édsa sa, a kinagi de, a “Kaguman na ka ngani a esa. Napospusan me ta pégkagi mua!” ⁷⁴ “Bakén a sakén,” kagi ni Pedro, “isumpa ko! Parusaanék na Diyos éng magbuli-buliék! Ewan ko tukoy i éya a lélake!” Ey nadid, bigla a nagtarakot tu tandang. ⁷⁵ Ey naala-ala nadid ni Pedro tu kinagi ni Jesus diya, a “Bagu magtarakot i tandang, éy itanggiék mo ta pentélo.” Ey to pékaala-ala na ta éya, éy linumuwas siya sakay nagsanget ta mahigpit.

27

Nitugén De Ti Jesus Ni Pilato

¹ Nadid, to gagabi dén, du mataas a padi sakay du matétanda éy néguhunan de éng pakodyan de a ipabuno ti Jesus. ² Ey nipagapus de siya sakay nitugén de ni Gobernador Pilato.

To Nikate Ni Hudas

³ Nadid, ti Hudas a néngitokyon diya, pékabati na a bunon de ti Jesus, éy nagsisi siya, sakay nisoli na du padi tu kuhata a étélo a pulu a plata. ⁴ “Nagkasalaék,” kagi na, “da nitokyon ko i lélake a éwan tu kasalanan.” “Ey anya i pékialam mia diko?” kagi du padi. “Bahala ka sina!” ⁵ Nadid, nibatikal ni Hudas tu kuhata to lubuk no Templo; sakay hinumektat sa siya a tulos na a nagusot.

⁶ Ey du padi, éy inalap de tu kuhata, a kinagi de, a “Pagenyaan tam i kuhatae? Labag ta utus a ied-ton tam ta pégabuluyan ta Templo, da kabayaden

ye na buhay na tolay.” ⁷ Ey nagkasundu side a ibugtong de to luta no mégimet ta binga, monda gemtén de a péglébnan na dayuan. ⁸ Kanya i luta a éya éy dédulawén de a “Luta na Dige” a hanggan nadid.

⁹ Nadid, to nipamugtong de ta éya, éy natupad dén tu nihula ni Purupeta Heremias to araw. I nisulat naa, éy “Inalap de tu kuhata a ételo a pulu a plata (da sé' san ya i nihalaga de ta buhay ni Cristo), ¹⁰ sakay nibugtong de to luta no mégimet ta binga, a kona to niutus diyakén na Panginon.”

Péngbista Ni Pilato Ni Jesus

¹¹ Nadid, niharap de ti Jesus to gobernador. Ey kinagi na diya, a “Siko wade beman i haria na Judeo?” “O,” kagi ni Jesus, “kona to kinagi mo.”

¹² Nadid, to péngpehay diya du mataas a padi sakay du matétanda, éy éwan siya sinumengbet. ¹³ Kanya kinagi ni Pilato diya, a “Bakit éwan ka sumengbet? Ewan mo mébati i iyépehay dia diko?” ¹⁴ Pero éwan sinumengbet ti Jesus, maski esa a kagi. Kanya nagtaka a tahod tu gobernador.

Gustu De a Bunon Ti Jesus

¹⁵ Nadid, tuwing piyesta, éy ugali na gobernador a magpaluwas ta isesa a pihesu, maski ti ésiya i gustu du tolay. ¹⁶ Ey ta éya a panahun éy te esa sa a tanyag a pihesu a ngéngahinan de a ti Barabas. ¹⁷ Kanya nadid, to kédulug du tolay sa, éy kinagi ni Pilato dide, a “Ti ésiya i gustu moya a paluwasén ko, ti Barabas o ti Jesus a ngéngahinan moy a Cristo?” ¹⁸ Tukoy dén ni Pilato a nitugén de ti Jesus diya da ménaghili side diya. ¹⁹ Sakay pati, to pégeknud ni Pilato to hukuman, éy kinagi

diya no utusan, a “Nipekagi diyakén no asawa mo, a diyan ka kan mékialam ta lélake a ina a éwan tu kasalanan, da nagtagenép kan siya ta medukés to kélép se tungkul diya.”

²⁰ Nadid, du mataas a padi sakay du matétanda, éy pinékgagian de dén du tolay, a i agidén dia ni Pilato éy ti Barabas i paluwasén na, sakay ti Jesus i pabuno dia. ²¹ Kanya to pégpakelagip dide no gubernador éng ti ésiya i gustu dia a paluwasén na, éy ti Barabas i nisengbet dia. ²² “Eng kona sa,” kagi ni Pilato, “éy anya i gemtén kua ni Jesus a ngéngahinan moy a Cristo?” “Ipako mo siya ta kudos,” kagi de. ²³ “Bakit,” kagi ni Pilato, “anya i kasalanan na?” Pero lalo de san a nidulaw, a “Ipako mo siya ta kudos!”

²⁴ Nadid, pékaisip ni Pilato a éwan siya tu mégimet, sakay adene be dén du tolay a magligalig, éy nagpaalap siya ta dinom sakay inugisan na i kamét naa ta harap du tolay. (Saya i nihalimbawa naa dide a éwan siya tu kasalanan.) “Ewanék tu kapanagutan ta ikatea na éye a lélake,” kagi na “Sikam i bahala.” ²⁵ Ey kinagi du tolay, a “Panagutan me i ikate na; sikame sakay du anak me!” ²⁶ Ey nadid, pinaluwas ni Pilato ti Barabas, sakay nipabalbal na ti Jesus, a tulos niatéd na dide monda ipako de ta kudos.

Lélokón De Ti Jesus

²⁷ Nadid du sundalu, éy niange de ti Jesus ta lubuk no bile no gubernador, sakay dinumulug sa diya du étanan a sundalu. ²⁸ Sakay inibutan de tu badu na, sakay sinolotan de siya ta badu a medideg, da saya i kolor na damit na hari. ²⁹ Sakay

nagkawekaw side ta lanot a meset, a nisoklop de to ulo na, a kurona na kan. Ey pinakbilan de siya ta kayo a baston na kan. Ey tinokso de siya a linu-muhud side diya, a kinagi de, a “Mabuhay i hariae na Judeo!” ³⁰ a tulos de siya a linéloktaben, sakay pinépakol-pakol de siya. ³¹ Ey kétapos de a nangloko diya, éy inibutan de tu badu na a medideg, sakay pinabaduan de man dén to sarili na a damit. Sakay pinaluwas de siya a ipako ta kudos.

Nipako De Siya To Kudos

³² Nadid, to péglakad de, éy mineta de tu lélake a ti Simon i ngahen na, a taga Sirene. Ey pinilit de siya a minangbékle to kudos ni Jesus. ³³ Ey kédemét de to lugar a ngéngahinan de a Golgota (a i kahulugen na éy Bungu), ³⁴ éy inatdinan de ti Jesus ta alak a te halu a gamot a meapsot, pero to pékakenam na éy éwan na ininom.

³⁵ Nadid, to péngipako de dén to kudos, éy nagpalabunutan side a hinati-hati de tu damit na. ³⁶ Sakay négiknud sa side a bantayan de. ³⁷ Sakay niekpét de tu surat to kudos ta uluan naa, a ikagi no surat tu niabla de diya. I kagi naa éy “SIYA YE TI JESUS, A HARI NA JUDEO.” ³⁸ Ey nipako de be sa i éduwa a tulisan a kasabay ni Jesus, a nitolnék de side ta magtembang a tagirilan ni Jesus.

³⁹ Nadid, du sumésalegéd sa, éy dinédusta de ti Jesus, ⁴⁰ a kinagi de, a “Siko bale i manghukata ta Templo, sakay ipataknég mo a huway ta ételo san a aldew! Bakit éwan mo iligtas i bégi mua? Eng siko i anak na Diyos éy umogsad ka dén ta kudusa!” ⁴¹ Sakay du te tungkulin a Judeo, éy dinédusta de be siya, a kinagi de, a ⁴² “Entan moy, niligtas na

kan du iba. Pero i bégi naa éy éwan na meligtas. Hari kan siya na Israel. Nadid, éng umogsad san siya ta kudusa, éy maniwala kitam diya! ⁴³ Umasa siya ta Diyos,” kagi de, “a kagi na a anak na kan siya. Nadid, éng gustu siya na Diyos, éy bakit éwan na siya iligtas?” ⁴⁴ Sakay pati du éduwa a tulisan a kasabay na a nipako, éy dinédusta de be siya.

Pate Dén Ti Jesus

⁴⁵ Nadid, sapul to tanghali, éy nagdiklém a hanggan to alas tres. ⁴⁶ Ey to manga alas tres dén, éy kinagi ni Jesus ta medegsén, a “Eli, Eli, lema sabaktani?” a i kahulugen na, éy “Diyos ko! Diyos ko! Bakit pinabayanék mo?” ⁴⁷ Ey du sénganya a te taknég sa, éy nabati de siya, a akala de éy dédulawan na ti Purupeta Eliyas. ⁴⁸ Ey agad minaginan i esa dide a nangalap ta damit, sakay nibisa na to tuba, sakay niedton na ta ontok no kayo, a nipasépsép na ni Jesus. ⁴⁹ Pero kinagi du iba sa, a “Diyon ka pa! Entan tam pa éng dumemét ti Eliyas a méngiligtas diya.” ⁵⁰ Ey nadid, dinumulaw ti Jesus a huway, a tulos na dén a nahéngsétan.

⁵¹ Nadid, tu kortina a dikél ta lubuk no Templo, éy bigla a minapéknat sapul ta ontok a hanggan ta sidung. Sakay naglindul, sakay pinomtak du dadéngli. ⁵² Nabukasan be i meadu a lébéng, a tulos nabuhay i meadu a tolai a minaniwala ta Diyos. ⁵³ Linumuwas side to lébéng de, sakay to kébuhay dén ni Jesus, éy sinomdép side ta Jerusalem, éy meadu i minaketaa dide.

⁵⁴ Nadid, tu kapitan sakay du sundalu a kaguman na a nagbantay ni Jesus, pékabati de to lindul, sakay ta étanan a nanyari, éy néganteng side a

tahod, a kinagi de, a “Tunay bale ye a anak na Diyos!” ⁵⁵ Edsa be sa i meadu a bébe a mégtanaw. Sapul pa ta Galilea éy kinumuyoyog dén side ni Jesus, a side i katulung naa. ⁵⁶ Kabilang dide éy ti Maria Magdalena, sakay ti Maria a ina ni Santiago sakay ti Hose, sakay tu asawa ni Sebedeo.

To Péngielbéng Ni Jesus

⁵⁷ Nadid, to giapon dén, éy dinumemét sa i esa a mayaman a lakay a taga Arimatea. I ngahen na éy ti Hose. Ey alagad be siya ni Jesus. ⁵⁸ Inumange siya ni Pilato a inaged na tu bangkay ni Jesus. Ey niutus ni Pilato a iatéd de diya. ⁵⁹ Ey inalap ni Hose tu bangkay, sakay sinaputan na to bigu a manta, ⁶⁰ sakay nielbéng na to sarili na a pégléngan, a éwan pabi nale a nipaébut to pader. Ey nadid, nigu-lung de tu dikél a bito a nitakléb de to pintuan no lébéng, sakay néglakad. ⁶¹ Ey ti Maria Magdalena sakay tu esa pa a Maria, éy édsa sa side a te eknud to tapat no lébéng.

Du Mégbantay To Lébéng

⁶² Nadid, to gagabi dén a sabadu, du mataas a padi sakay du Parisayo, éy inumange side ni Pilato. ⁶³ “Gubernur,” kagi de, “natandaan me tu kinagi na éya a mebuli a lélake to kébuhay na pabi, a mabuhay kan siya a huway makalipas i ételo a aldew. ⁶⁴ Kanya maari éy ipabantay mo pad i lébéng naa, a hanggan ta ikatélo a aldew. Makay umange sa du alagad na a takawén de tu bangkay na, sakay kagin de du tolay a nabuhay dén a huway. Eng magkona sa side, éy mas mahigpit i ménegipo a kakabulyan kesira to neditol.”

⁶⁵ Pékabati ni Pilato ta éya, éy kinagi na dide, a “Maari, mangalap kam ta sundalu, sakay pabantay moy dide ta mahusay.” ⁶⁶ Kanya nadid, inumange side to lébéng, sakay dinétonan de ta tanda tu takléb na a bito, sakay pinabantay de tu lébéng, monda masiguru de a éwan tu mékialam to bangkay ni Jesus.

28

Nabuhay Ti Jesus

¹ Nadid, kélipas no pangilin, a simba dén a amulaldew, éy inumange ti Maria Magdalena to lébéng, sakay tu esa a Maria. ² Ey kédemét de sa, éy bigla a linumindul ta mesibét, a tulos dinumibi i esa a anghel a gébwat ta langet. Siya éy nigulung na tu bito a takléb no lébéng, sakay inumeknud sa siya. ³ Tu idsura na éy koman i kilat a makadile, sakay tu badu na éy melélatak a tahod. ⁴ Ey du sundalu a mégbantay sa, namégpég side ta anteng de to anghel, a tulos natumba side a koman side i pate.

⁵ Nadid, kinagi no anghel to éduwa a bébe, a “Diyam kam méganteng. Tukoy ko a ahayukén moy ti Jesus, siya a nipako de. ⁶ Pero éwan se siya,” kagi na, “da nabuhay dén a kona to kinagi na. Kamon se, entan moy i lébéng naa. ⁷ Sakay méglakad kam dén a kagin moy du alagad na a nabuhay dén a huway, a mégdetol dén siya dide ta Galilea. Meta moy siya ta éya. Tandaan moy i kinagi kua dikam.”

⁸ Nadid, pékabati du bébe ta éya a kagi no anghel, éy agad side hinumektat to lébéng. Sakay naginanan side a nibaheta de du alagad i nanyaria.

Ey méganteng side a méshahat. ⁹ To péginan de, éy sinumabat side ni Jesus, a binati na side. Ey inumadene side a kinébkében de i tikéd naa, sakay sinumamba side diya. ¹⁰ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Diyam kam méganteng. Angen moy kagin du top ko a umange side ta Galilea, éy metaék de sa.”

Tu Baheta Du Nagbantay To Lébéng

¹¹ Nadid, péglakad pabi du bébe, éy inumange ta banuwan du sundalu a nagbantay to lébéng, sakay nibaheta de du padi i nanyaria. ¹² Ey néguhon side du matétanda. Sakay inatdinan de du nagbantay ta kuhata, ¹³ a kinagi de dide, a “Basta ibaheta moy du tolay a inumange sa du alagad na, a tinako de tu bangkay na to kétédug moy. ¹⁴ Diyam kam méganteng,” kagi de. “Eng mabaheta ni Gubernador a natidug kam kan, éy sikame i bahala a mégkagi diya, monda éwan na kam parusaan.” ¹⁵ Kanya du nagbantay, éy tinanggap de tu kuhata, sakay ginamet de tu nibilin de dide. Ey hanggan nadid éy saya i péniwalaa du Judeo.

Pinumeta Ti Jesus Du Alagad Na

¹⁶ Nadid, du sapulu éy ta esa a alagad, éy inumange side ta Galilea, a hanggan to buked a nibilin dide ni Jesus. ¹⁷ Ey to péketa de sa diya, éy sinumamba side diya; pero i sénganya dide éy nagalanganin side. ¹⁸ Ey kinagi ni Jesus dide, a “Niatéd diyakén Nama ko i étanan a kapangyarian ta langet éy ta mundua. ¹⁹ Kanya umange kam ta maski ahe ta mundua, a gemtén moy a maging alagad ko i tolay ta étanan a banubanuwan. Binyagen moy side ta ngahen Nama tam, sakay sakén a anak

na, sakay ta Banal a Espiritu. ²⁰ Itoldu moy dide i étanan a niutus ko dikam. Ey tandaan moy, sakén i kaguman moy a palagi, hanggan ta katapusan na mundua.”

Bigu a tipan: I mahusay a baheta para ta panahun tam

New Testament in Agta, Casiguran Dumagat

copyright © 1979 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Casiguran Dumagat Agta (Agta, Casiguran Dumagat)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1979, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Agta, Casiguran Dumagat

© 1979, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

cx

please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

b43dfa9a-c520-5c01-b2d7-a8bd603586eb